ئینجیلی لۆقا

بە زمانی کوردی

شێوەی سۆرانی

Free gift

ئینجیل

ئینجیل ووشەیەکی یۆنانیە،بە واتای مزگێنی،یاخود هەواڵی خۆش،ئەم ناوەی لێنرا بەپێی ئەو مزگێنیەی کە درا بۆ لە دایك بوونی عیسا ئەمەش لەم ئینجیلەدا بەدی ئەکرێ. ئینجیل بریتیە لە ووشەی یەزدان،ئەوەی هەڵبژێراوانی خۆی نووسیویانەتەوە بەهۆی کارتێکردنی رۆحی رەوانەوە. چوار کەسی پیرۆز هەستاون بە نووسینەوەی،ئینجیلەکان،بەناوی ئینجیلی مەتتا،مەرقۆس،لۆقا، یۆحەننا.هەندێ کەس وا بیرئەکەنەوە کەوا جیاوازی هەیە لە نێوان ئەم چوار ئینجیلەدا،بەلاَم لە راستیا ووشەی یەزدان هەر یەکە. گەر لە شێوەی نووسینیانا جیاوازیە کیان هەبێ،لە ناوەرۆك و جەوهەرا هیچ جیاوازیەکیان نیە. وا ئینجیلی لۆقا ئەخەینە بەردەستان،بە هیوای وەرگێرانی ئەوانی کەش لە داهاتوویەکی نزیکدا.

ئینجیل بانگەوازی خۆشی و خۆشەویستی و بەزەیی و رزگار بوون و ژیانی هەتاهەتایی تیایە بۆ هەموو یەکێك ئینجیل نووسراوە و وەرگێرراوە بە زمانێکی سادە و ساکار بۆ ئەوەی هەموو چینەکانی کۆمەڵ لێی تێبگەن و واتای بزانن.

بەشی یەکەم

کاتێ زۆر کەس،هەستان بە نووسینی ئەو ڕووداوانەی لای ئێمە ڕوویدابوو، ٢ بەپێی ئەوەی کە بە دەستمان گەیشتبوو،لەوانەی لەسەرەتاوە بینەری ڕووداوەکان بوون و لەدوایشدا بوونە نۆکەری ووشەی یەزدان. ٣گەورەم - ساوفیلۆس - دوای ئەوەی کە هەموو شتێکم بە ووردی لە سەرەتای باسەکەوە پشکنی ،وام بەباش زانی کە بەڕێك و پێکی بۆتی بنووسم. ٤تاوەك بەتەواوی بۆت دەرکەوێت، ڕاستی ئەو باسەی کە پێت گەیشتووە.

٥ لەسەردەمی - هێرۆدس - پاشای ناوچەی یەهودیا ، قەشەیەك هەبوو ناوی - زەکەریا - بوو،لە کۆمەڵەی - ئەبیا - ژنەکەشی ناوی - ئەلیاسابات - بوو،لە نەوەی هارون. ٦ هەردووکیان بەرامبەر بە یەزدان بێ گوناه بوون. پەیرەوی ئامۆژگاری و یاسای یەزدانیان ئەکرد بەپاکی. ٧ منالّیان نەبوو،چونکە - ئەلیاسابات نەزۆك بوو،هەردووکیشیان زۆر چووبوون بە سالا .

٨ لەکاتێکا - زەکەریا - لە نۆرەی کۆمەڵەکەی خۆیدا ، کاروباری قەشایەتی جێ بە جێ ئەکرد ٩ نۆرەی هات کە بچێتە ناو پەرستگای یەزدانەوە و بخورد بسوتێنێ.

١٠ لە کاتی سووتانی بخوردەکەدا ،خەڵکی لە دەرەوە
هەموو نوێژیان ئەکرد . ١١ لەلای راستی شوێنی۔
سووتانی بخوردەکەوە فریشتەیەك دەرکەوت، ١٢ کاتێ
زەکەریا ئەمەی بینی ،تێك‌چوو ،ترسی لێ نیشت ،
١٣ فریشتەکە پێی‌ووت: ئەی زەکەریا مەترسە چونکە
داواکاریەکەت بیسترا ،ژنەکەت ئەلیاسابات لەتۆ کورێکی
ئەبێت و ناوی ئەنێت یۆحەننا ، ١٤ خۆشی و شادی
ئەبینێت و کەسانێکی زۆر بە لەدایك‌بوونەکەی دڵخۆش
ئەبن . ١٥ بەرامبەر یەزدان زۆر مەزن ئەبێت. بابەتی
سەرخۆشی ناخواتەوە و لەسکی دایکیا لەشی پڕ ئەبێت
لە رۆحی یەزدان . ١٦ کەسانێکی زۆر لە خێڵی
ئیسرائیل بۆ یەزدان ئەگەڕێنێتەوە، ١٧ بە رۆح و توا۔
نای نێرراوی یەزدان۔ ئەلیاسەوە۔ پێش مەسیحی چاوە۔
ڕێکراو ئەکەوێت،تاوەك منالان هەروەك باوکان بخاتەوە
سەر ڕێی یەزدان و یاخی‌بووان بگەڕێنێتەوە بۆ بیری
راستی و گەل ئامادەکات بۆ پێشوازی کردنی مەسیح .
١٨ زەکەریا بە فریشتەکەی ووت: بەچیا ئەمە بزانم،
چونکە من پیاوێکی بەتەمەنم و ژنەکەشم چووە بە سالا ؟

١٩ فریشتەکە وەلامی دایەوە: من ئەو جوبرائیلەم کە لە
بارەگای یەزدانا رائەوەستم،نێراوم بۆئەوەی لەگەلت
بدویم و مژدەی ئەمەت پێ بەم . ٢٠ جائەوەتا تۆ توانای
قسەکردنت نامێنێ تا ئەو رۆژەی ئەمەی تیائەبێت،لەبەر
ئەوەی بە ووتەکانم کە لە کاتی خۆیا دێتەدی،باوەڕت
نەکرد . ٢١ خەلکەکەش چاوەڕوانی زەکەریایان ئەکردو
سەرسام بوویوون لە دواکەوتنی ئەو لەناو پەرستگاکەدا.
٢٢ بەلام کاتێ هاتەدەرەوە نەیتوانی لەگەلیان بدوێ،
ئنجا زانیان کە لە پەرستگاکەداشتێکی یەزدانی بینیوە.
بە جولانەوە ئەدوا لەگەلیانا و هەر بە لالی مایەوە.
٢٣ کاتێ رۆژانی کارکردنی لەناو پەرستگاکەدا تەواوبوو،
گەڕایەوە بۆ مالەوە. ٢٤ دوای ئەوە،ـ ئەلیاسابات ـ ی
ژنی سکی پڕ بوو،ماوەی پێنج مانگ خۆی شاردەوە،ووتی:
٢٥ یەزدان وای لێ کردم،لەم رۆژانەدا ئاوڕی لێ دامەوە
بۆئەوەی شورەیی و سەرشۆڕیم لەناو خەلکیا لەسەر لابەرێ
٢٦ کاتێ کە سکی شەش مانگ بوو،جوبرائیلی فریشتە لە
لایەن یەزدانەوە نێررا بۆ شارێ لە ناوچەی ـ جەلیل ـ
ناوی ناسیرە بوو، ٢٧ بۆلای کچێکی نیشانەکراو لە پیاوێك

که ناوی ـ یوسف ـ بوو،له بنەماڵەی ـ داوود ـ،ناوی
ئەم کچەش ـ مریەم ـ بوو. ٢٨ فریشتەکە هاتە لای و
پێی ووت: ئەی ئەو کەسەی کە خەڵاتی یەزدانت بەسەرا
ڕژاوە سڵاوت لێبێ یەزدانت لەگەڵە،تۆ پیرۆزیت لەناو
ئافرەتانا. ٢٩ مریەم بە ووتەی فریشتەکە شێواو لەخۆی
پرسی:ئایا ئەبێ ئەم سڵاوکردنە چی بێت؟ ٣٠ فریشتە
کە پێی ووت: مەترسە ئەی مریەم،تۆ خەڵاتی یەزدانت بە
دەست هێناوە، ٣١ ئا ئەوەتا سکت پڕ ئەبێ و کوڕێکت
ئەبێ،ناوی ئەنێت ـ عیسا ـ. ٣٢ ئەو مەزن ئەبێت، بە
ڕۆڵەی یەزدان ناوئەبرێت،یەزدان تەختی ـ داوود ـ ی
باوکی پێئەبەخشێ. ٣٣ بەسەر خانەوادەی ـ یاقوبا ـ
هەتاهەتایە پاشاهێتی ئەکات،پادشاهیەکەی کۆتای بۆ
نیە. ٣٤ ـ مریەم ـ بە فریشتەکەی ووت: چۆن شتی وا
ئەبێت،کەمن هیچ پیاوێك بەلاما نەهاتبێ؟ ٣٥- فریشتە
کە وەڵامی دایەوە: ڕۆحی یەزدان دێ بە سەرتا و
هێزی یەزدان سایەی سەرت ئەبێت.چونکە ئەو پیرۆزەی
لێت ئەبێت بە ڕۆڵەی یەزدان ناو ئەبرێت.
٣٦ ئا ئەوەتا ـ ئەلیاسابات ـ ی خزمیشت هەروەها بەو

تەمەنە بەسالا چووەوە سکی پڕە بە کوڕێك . ئا ئەوەی کە
پێیان ئەووت نەزۆك سکی شەش مانگە ٣٧ هیچ پەیما-
نێك نیە لای یەزدان کە نەتوانێ بیباتەسەر ٣٨ مریەم
ووتی : ئا ئەوەتا من ملکەچی یەزدانم. ئەوەی کە ئەی-
لێت رازیم بەبوونی ئینجا فریشتەکە ئەوێی بەجێ هێشت
٣٩ هەر لەو رۆژانەدا ،- مریەم - بەخێرایی بەرەو شاخ
ڕۆیشت،بە مەبەستی شارێ لە شارەکانی ناوچەی یەهوزا
٤٠ . چووە ماڵی - زەکەریا - و سلاوی لە - ئەلیاسابات
کرد . ٤١ کاتێ - ئەلیاسابات - گوێی لە سلاوی مریەم
بوو،منالەکە ٤٢ لە سکیا جولا ،ئینجا - ئەلیاسابات - -
لەشی پڕبوو لە ڕۆحی یەزدان . بە دەنگێکی بەرز ها-
واری کردو ووتی : تۆ لەناو ژنانا پیرۆزیت پیرۆزە ئەوەی
لە سکتایە ٤٣ ئا ئەمەم لە کوێوە بۆ ئەبێت،کە دایکی
گەورەکەم بێت بۆلام ؟ ٤٤ هەر کە سلاوی تۆ گەیشتە
گوێم،لە خۆشیا منالەکە لە سکما جولایەوە ٤٥ خۆزگە
بەوەی کە باوەڕی هێناوە بەوەی چی لە یەزدانەوە پێی
ووتراوە یەتەدی ٤٦ - مریەم - ووتی : بە هەموو دڵەوە
ستایشی یەزدان ئەکەم ،دڵشادم بە یەزدانی رزگارکەرم.

٤٨ ئەو ڕوانیە ملکەچی کارەکەرەکەی ،ئا ئەوەتا لەمەولا
بە دواوە هەموو نەوەکان ئاواتم پێئەخوازن . ٤٩ چونکە
تواناداار کاری مەزنی بەمن ئەنجامدا ،پیرۆزە ناوی ئەو،
٥٠ بەزەیی بۆ ئەوانەیە کە نەوە دوای نەوە ئەی پەرستن
٥١ بە بازوی ،توانای دروستکرد ،خواستی دلّی لووت
بەرزەکانی تەفروتونا کرد ، ٥٢ تواناداارەکانی لە تەختە ـ
کانیان هێنایە خوارەوە بێهەواوفیزەکانی بلّندکردەوە .
٥٣ برسیەکانی بە چاکە تێرکرد و دەولّەمەندەکانی بە ـ
دەستی بەتالّ رەوانەکرد . ٥٤ یارمەتی ئیسرائیلی
رۆلّەی خۆی دا . تا بەزەیی بخاتەوەبیر .
٥٥ هەروەك چۆن لەگەلّ باووباپیرانمانا ،ئیبراهیم و
وەچەکانی هەتاهەتایە دوا .
٥٦ ئینجا ـ مریەم ـ لای ـ ئەلیاسابات ـ نزیکەی سێ
مانگ مایەوە ،دوای ئەوە گەڕایەوە بۆ مالّەوە .
٥٧ ـ ئەلیاسابات ـ کاتی منالّبوونی هات و کوڕێکی
بوو . ٥٨ دراوسێکانی و خزمانی بیستیان کە یەزدان
بەزەیی خۆی بەسەرا ڕژاندوە ،لەگەلّیا شادمانبوون .
٥٩ لە ڕۆژی هەشتەمدا ئامادەبوون ،بۆ ئەوەی کوڕەکە

خەتەنە بکەن ،خەریك بوو ـ زەکەریا ـ ی ناوبنێن ،لەسەر
ناوی باوکی. ٦٠ بەلاّم دایکی ووتی: نەخێر،بەلّکو
ـ یۆحەننا ـ ی ناوئەنرێ ٦١ پێیان ووت: کەس نیە لە
خێلّتا بەم ناوە ناونرابێت. ٦٢ بە باوکیان ووت چ ـ
ناوێکی ئەوێ ناوبنرێ؟ ٦٣ تەختەیەکی داوا کردوو لە
سەری نووسی (ناوی یۆحەننایە) هەموویان لەمە سەر-
سام بوون. ٦٤ دەست بەجێ ـ زەکەریا ـ زمانی کرایەوە
دەستی‌کرد بە ستایشی یەزدان. ٦٥ هەموو ئەوانەی
نزیکیان نیشتەجێ بوون ،ترسیان لێ‌نیشت،ئەم کارانەش
لە چیای ناوچەی ـ یەهودیا ـ دا بو بە باس و قسەی
ناو خەلّکی. ٦٦ هەموو ئەوانەی کە ئەمەیان بیست،
ئەم باسەیان خستە دلّیانەوە و ووتیان :ئایا ئەم منالّە
ئەبێ بە چی؟ ئەوەتا دەستی یەزدانی لەگەلاّیە.
٦٧ لەشی ـ زەکەریا ـ ی باوکی پڕ بوو لە رۆحی یەزدان،
وەك نێرراوێکی یەزدان، ٦٨ ووتی: پیرۆز بێت گەورە و
یەزدانی ئیسرائیل ،چونکە چاوی بە گەلەکەیا خشاندوو
رزگاری کرد. ٦٩ لە مالّی ـ داود ـ ی ڕۆلّەی خۆی،
هێزی رزگاری دروست کرد. ٧٠ هەروەك لەسەر زمانی

نێرراوانی یەزدان و پیاوچاکان ،ئەوانەی لە کۆنەوە هات
بوون قسەی کرد و پەیمانی‌دا . ٧١ بۆ رزگاریمان لە
دوژمنان و ئەوانەی ناحەزمان، ٧٢ بەزەیی هاتەوە بە
باو و باپیرمانا و بەڵێنی پیرۆزی خۆی بیرنەچوو .
٧٣ واتا ئەو سوێندەی کە بۆ ئیبراهیمی ـ باوکمانی
خواردوە ،کە ٧٤ دوای رزگاریمان لەدەستی دوژمنان،
پێمان ببەخشێ پەرستنی بێ ترس - ٧٥ بە پاکی و
پیرۆزی و بێ گوناهی ،بە درێژایی ژیانمان .
٧٦ تۆش ئەی منالّ ،ناوئەبرێت بە ـ نێراوی یەزدان ـ
لەبەر ئەوەی پێش رزگارکەر ئەکەویت تاوەك رێگاكانی بۆ
ئامادەکەیت، ٧٧ تاوەك لە گەل بگەیەنیت کە رزگاریان
ئەبێت،بە لێ‌خۆش بوون لە گوناهیان. ٧٨ بە سایەی
بەزەیی یەزدانەوە کە لە ڕۆژهەلاتی بەرزەوە رۆشنایی
ئەدات. ٧٩ تا روناکی بداتە دانیشتوانی ناو تاریکی
سێبەری مردن و هەندێکیشیان بەرەو رێگەی ئاشتی
ئەبات. ٨٠ منالّەکە بە رۆح نشونمای ئەکرد و بەهێز
ئەبوو،لە دەشت و دەر مایەوە تا ئەو رۆژەی خۆی دەر-
خست بۆ ئیسرائیل .

بەشی دووهەم

١ لەو سەردەمەدا ،لە ـ ئوغستۆس ـ قەیسەرەوە فرمان دەر
چوو کە هەموو دانیشتوانی وولاتەکەی ناونووس بکرێت.
٢ ئەم ناونووس کردنەش یەکەم جاری بوو،لە کاتێکا ـ کیر ـ
ینیۆس ـ فەرمانڕەوای ـ سوریا ـ بوو. ٣ خەڵکی ڕۆیش
تن ،هەریەکە بۆ شاری خۆی تاوەك ناونووس بکرێن. ٤جا
یوسف،لە شاری ناسرەوە کە لە ناوچەی ـ جەلیل بوو،
بەرەو شارەکەی داوود ڕۆیشت کە ناوی ـ بەیت لەحم ـ ـ
بوو لە ناوچەی یەهودیا. چونکە ئەو لە بنەماڵەو هۆزی
داوود بوو. ٥ تاوەك لەگەڵ ـ مریەمی ـ دەزگیرانی کە
لەو کاتەدا سکی هەبوو،لەوێ ناونووس بکرێن. ٦
هەر لەوکاتەدا کە ئەمان لەوێ بوون ،کاتی منداڵبوونی هات
٧ لەبەر ئەوەی لە میوانخانە شوێنیان نەبووەوە چوونە ـ
تەویلەیەك لەوناوە ،ئینجا لەوێدا کوڕە نۆبەرەکەی بوو،پێچا ـ
یەوە و لە ئاخوڕی تەویلەکەدا خەواندی.
٨ لەو ناوچەیە شوان هەبوون لە دەشت ئەمانەوە و بە
نۆبە ئێشکی مێگەلیان ئەگرت. ٩ فریشتەیەك لە لایەن
یەزدانەوە هاتە لایان ،گەورەیی و شکۆهی یەزدان لە
دەوروپشتیان رووناکیدا ،بەمە ترسێکی زۆریان لێنیشت.

١٠ فریشتەکە پێی ووتن : مەترسن ،ئەوا من مژدەیەکی
خۆش و مەزنتان پێ ئەدەم کە بۆ هەموو گەلە . ١١ ئەمڕۆ
لە شاری - داوود - ڕزگارکەرێ لەدایك بوو ،ئەویش کە
عیسای خوداوەندە . ١٢ ئەمەش نیشانە بێ بۆتان ،
منالێکی پێچراوەی نووستو لە ئاخوڕێکا لەوێ ئەبینن .
١٣ لە پڕێکا لەگەڵ فریشتەکەدا کۆمەڵێ هێزی ئاسمانی
دەرکەوتن ،ستایشی یەزدانیان ئەکردو ئەیان ووت: -
شکۆ و مەزنی بۆ یەزدانە لە ئاسمانی بەرزا و بۆ سەر
زەویش ئاشتی ،بۆ خەڵکیش خۆشحاڵی) ١٥ --
کاتێ فریشتەکە لای شوانەکان بەرەو ئاسمان ڕۆیشت ،
یەك بە یەکیان ووت: (کەواتە با بڕۆین بۆ - بەیت -
لەحم - ئەوەی پێمان ووترا لە ئاسمانەوە و ڕووی داوە ،
ببینین) ١٦ بەخێرایی هاتن شوێنەکەیان دۆزیەوە ،
مریەم - و - یوسف و منالەکەیان بەنووستویی لە ئاخوڕە-
کەدا دی . ١٧ کاتێ ئەمەیان دی ،دەستیان کرد بە
بڵاوکردنەوەی ئەو هەواڵەی لە بارەی ئەو منالەوە پێیان
ووترابوو . ١٨ هەموو ئەوانەی گوێیان لەمە بوو ،سەریان
سورما لەوەی کە شوانەکان ئەیان ووت . ١٩ بەڵام مریەم

ئەم شتانەی هەموو لە بیری خۆیا هەڵئەگرت و لە دڵی
خۆیا لێکی ئەدایەوە . ٢٠ دوای ئەوە شوانەکان گەڕانەوە
شوێنی خۆیان ،دەم بە ستایشی یەزدانەوە بۆ هەموو ئەوا
نەی کە بیستیان و دیبیان ،وەك پێیان ووترابوو .
٢١ کاتی خەتەنەکردنی منالەکە ،دوای بەسەرچوونی
هەشت ڕۆژ بەسەر لە دایك بوونیا ،ناوی‌نرا ـ عیسا ـ
هەروەك چۆن لەسەر زمانی فریشتەکەداله پێشەوە ناوی
نرا ٢٢ دوای ئەوەی کە ڕۆژانی پاكبوونەوە تەواوبوو ،بە
پێی یاسای موسا ،برا بۆ ـ ئۆرشەلیم ـ ،تاوەك پێشکەشی
یەزدانی بکەن . ٢٣ هەروەك چۆن لە یاسای یەزدانا ـ
نووسراوە هەموو منالێکی نۆبەرە پێشکەش بە یەزدان ئە ـ
کرێ ، ٢٤ دیسان با پێشکەش بکرێ ،وەك ووتراوە لە یا ـ
سای یەزدانا : جووتێ کوور کوور یاخود جووتێ بێچوی
کۆتر . ٢٥ لە ـ ئۆرشەلیم ـ پیاوێك هەبوو ناوی ـ سە ـ
معان ـ بوو ،پیاوێکی یەزدان‌ناس و بێ‌گوناه بوو ،چاوە ـ
ڕوانی دڵدانەوە بوو بۆ گەل ،رۆحی یەزدانیشی‌تیابوو
٢٦ رۆحی یەزدان ئاگاداری کردبوو ،کە نامرێ تا مە ـ
سیحی خوداوەند نەبینێ .

٢٧ بە هۆی ڕۆحی یەزدانەوە بۆ پەرستگا هات بـوو.
کاتێ دایك و باوکەکەی عیسای منالـیان هێنا تا پێشکە
شی کەن بەو شێوەیەی کە لە یاسادایە، ٢٨ سـەمـعان
منالـەکەی خستە سەر هەردوو دەستی و ستایشی یەزدا۔
نی کرد و ووتی: ٢٩ (ئەی گـەورەم،ئینجا نـۆکـەری ۔
خۆت بەرەڵاکە بە ئاشتی،وەك پەیمانت دا . ٣٠ ئەوا چاوم
ڕزگـارکەرەکەی تۆی بینی ٣١ ئەوەی ئامادەت کردوە پێش
کەشی کەیت بۆ هەموو گـەلان، ٣٢ ڕووناکی بێ بۆ نەتەوە۔
کان و شکۆ بێ بۆ گـەل .) ٣٣ دایك و باوکی سەر۔
سام بوون لەوەی دەربارەی منالـەکە ووترا. ٣٤ سەمعان
داوای پیرۆزی بۆ کردن و بە مریەمی دایکی منالـەکـەی
ووت: (بەهۆی ئەم منالـەوە،ژیانی کەسانێکی زۆر لـە
ئیسرائیل دیاریئەکرێ.ئەبێتە هۆی تاوانبار کـردنـی
بەشێك و ڕزگـارکردنی بەشێکی کە کەسانێکی زۆر رائە ۔
وەستن بەرامبەری،بە هەموو توانایانەوە. لەمەدا بەربەرە ۔
کانیان بۆ یەزدان دەرئەکەوێت ۔ ٣٥ تۆش ئازار ئەچێژ۔
یت،ئازارێ وەك شیرێ چۆن دڵ ئەبڕێ. تاوەك دەرکە۔
وێ نیازی دلـی زۆر کەس .)

٣٦ نێرراوێکی یەزدان کە حەنەی کچی فەنوئیل ی پێ-
ئەوترا ،ئەگەڕ ایەوە بۆ تیرەی ئەشیر ،تەنها حەوت ساڵ لە
گەڵ میردەکەیا بوو ،دوای ئەوە بە بێوەژنی مابووەوە .
٣٧ لەو کاتەدا پیرەژنێکی هەشتا و چوار ساڵـە بوو .
پەرستگاکەی بەجێ نەئەهێشت ،شەو و ڕۆژ یەزدانی ئە-
پەرست ،بە نوێژ و ڕۆژوگرتن . ٣٨ لەو کاتەدا ئامادە
بوو ،دەستیکرد بە ستایشی یەزدان و باسی عیسای لە-
گەڵ هەموو ئەوانەدا کرد کە لە ئۆرشەلیم چاوەڕوانـی
ڕزگارکەر بوون . ٣٩ دوای ئەوەی تەواو بوو هـەموو
ئەوانەی یاسای یەزدان داوای ئەکات ،دایك و باوکی
عیسا گەڕانەوە بۆ شارەکەیان کە ناوی ناسرە بوو لـە
ناوچەی جەلیل . ٤٠ منالـەکە نشونمای ئەکرد و بەهێز
ئەبوو ،پڕ ئەبوو لە دانای و دەستی پیرۆزی یەزدانی بـە
سەرەوە بوو .
٤١ دایك و باوکی هەموو ساڵـێك لە جەژنی قوربانـا
ئەچوون بۆ ئۆرشەلیم . ٤٢ کاتێ عیسا تەمەنی گـەیشـتە
دوانزە ساڵ ،وەك هەموو سالانی کە لە جەژنا بەرەو ئۆر-
شەلیم ڕۆیشتن . ٤٣ دوای تەواوبوونی ڕۆژانی جەژن

دایك و باوكی گەڕانەوە،عیسای منالّ مایەوە لە ئۆرشە-
لیم،بێ ئەوەی ئەمان بزانن ٤٤ وایان بیركردەوە كە لە
گەلّ هاورێكانیانایە بە ڕێگاوە،ڕۆژە ڕێگایەك ڕۆیش-
تن،دوای ئەوە دەستیانكرد بە پشكنین بە دوایا لە
نێوان خزم و ناسیاوەكانیانا. ٤٥ كاتێ نەیان دۆزیەوە،
گەڕانەوە بۆ ئۆرشەلیم تا بە دوایا بگەڕێن. ٤٦ دو-
ای سێ ڕۆژ گەڕان دۆزیانەوە لە پەرستگاكەدا،بە-
دانیشتنەوە لە نێوان مامۆستایانا،گوێی بۆ راگرت بوون
پرسیاری ئاراستە ئەكردن. ٤٧ هەموو ئەوانەی گوێیان
لێی بوو،سەرسام بوون لە تێگەیشتن و وەلامدانەوەی .
٤٨ كاتێ بینیان سەریانسوڕما،ئینجا دایكی پێی ووت
(كوڕم بۆ وات لێكردین؟ من و باوكت بە دواتا ئەگە-
ڕاین بە پەژارەوە ٤٩ وەلامیدانەوە ووتی : بۆچی
بە دواما ئەگەران؟ ئایا نەتان زانی پێویستە لە سەرم،
لەو جێیە بم كە هی باوكمە؟ ٥٠ بەلام ئەوەی كە پێیوو-
تن،ئەوان تێنەگەیشتن. ٥١ ئینجا بەرەو شاری -
ناسرە گەرایەوە لە گەلّیانا،مریەمی دایكیشی،ئەمانەی
هەموو ئەخستە دلّیەوە. ٥٢ عیساش لە دانایی و گەو-
رە بوونا پێش ئەكەوت،دیسانەوە لە پیرۆزیشدا لای یەزد-
ان و لای خەلّكی.

١ لە سالّی پانزەهەمینی فەرمانڕەوایی تیباریۆسی قەیسە را ،کاتی بونتیۆس بیلاتوس،لێپرسراوی ناوچەی یەهودیا بوو ،هەروەها هێرۆدس لێپرسراوی ناوچەی جەلیل و براـ کەشی فیلیبوس لێپرسراوی ناوچەی ئیتۆریە و تەراخونیتس بوو ،دیسانەوە لیسانیوس لێپرسراو بوو بەسەر ناوچەی ـ ئیبیلیەوە، ٢ لە سەردەمی سەرۆکایەتی حەنان و قیافا بەسەر قەشەکانا ،کاتێ یۆحەننا لە بیابانا بوو ووشەی یەزـ دان هاتەخوارەوە بۆی. ٣ ئینجا هات بۆ هەموو ئەو ناوچانەی کەوتبوونە سەر رووباری ئوردن بۆ خۆ لەئاوهەڵ کێشان لە پێناوی پەشیمان بوونەوە و پاکردنەوەی گوناـ هدا ، ٤ هەروەك چۆن لە پەرتووکی نێرراوی یەزدان ئەشعیا نووسراوە: (لە بیابانەوە دەنگێك بانگ ئەکات ڕێگای یەزدان ئامادەکەن و ڕێبازەکانی ڕێكخەن ٥ هەموو دۆڵێك پڕ ئەکرێتەوە و هەموو چیاو گردۆڵکەیەـ کیش نزم،هەموو شوێنە پێچاو پێچەکان راست ئەبنەوە و شوێنی چاڵ و چۆڵ ئەبنە ڕێگای ڕێکورەوان، ٦ هەموو کەسێ چاوی بە ڕزگارکەر ئەکەوێ)
٧ بە هەموو ئەوانەی کە بۆ خۆ لە ئاوهەڵکێشان هاتبون

ووتی : (ئەی نەوەی مار،کێ ئاگاداری کردن تاوەك ڕاکەن لە تووڕەی داهاتوو؟ ٨ بەرووبوومێ بدەن کە شایانی پەشیمانبوونەوە بێت،لەناو خۆتانا مەڵێن : ئێمە ئیبراهیمی باوکمان هەیە من پێتان ئەڵێم،یەزدان توانای ئەوەی هەیە ئالەم بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم درو- ست بکات. ٩ ئێستاش ئەوا تەور خراوەتە سەر قەدی دار، هەر دارێك بەرووبوومی باش نەداتەئەبڕرێتەوە و فڕێ ئەدرێتە ناو ئاگرەوە) ١٠ خەڵکەکە پرسیاریان لێ کرد ، کەواتە چی بکەین؟ ١١ وەلامی دانەوە : (ئەوەی دوو کر- اسی هەیە،با یەکێکیان بدا بەوەی کە نیەتی،ئەوەش کە نانی هەیە،با هەمان شت بکات.) ١٢ هەندێ لە باج گرەکانیش هاتبوون بۆ خۆ لە ئاو هەڵکێشان،پرسیار یان لێ کرد : (ئەی مامۆستا،ئێمە چی بکەین؟) ١٣پێ یانی ووت: (لەوەی دانراوە بۆتان زیاتر مەسەنن.)

١٤ دیسانەوە هەندێ سەرباز پرسیاریان لێ کرد : (ئەی ئێمە چی بکەین؟) وەلامیدانەوە : (زۆرداری لە کەس مە- کەن،بەدرۆ کەس تاوان بار مەکەن،با بەشتانکات ئەوەی وەری ئەگرن)

١٥ لەبەر ئەوەی گەل چاوەڕێی مەسیحیان ئەکرد ،هەموو
لە خۆیان ئەپرسی : (تۆ بلّێی یۆحەنای خەلّك لە ئاو
هەلّکێش،مەسیحی چاوەڕێ کراو بێ ؟) ١٦ یـۆحـەنـنـا
وەلاّمی خەلّکەکەی دایەوە : (من هەلّتان ئەکێشم لـە ئـاو،
بەلاّم ئەوەی دێت لەمن بە تواناترە ،ئەوەی کە من تەنانەت
شایستەی کردنەوەی قەیتانی پێلاّوەکانی نیم ،ئەو هەلّتان
ئەکێشێ لە رۆحی یەزدان ،لە ئـاگـر . ١٧ ئەو شەنی بە
دەستەوەیە بۆ پاك کردنەوەی خەرمانەکەی بە تەواوی گەنمە-
کە لە ئازوخ گەدا کۆ ئەکاتەوە و کاکەش ئەسوتێنـێ بـە
ئـاگـرێ کـە نـاکـوژێـتـەوە .)
١٨ دیسان بە زۆر شتی کە ،ئامۆژگاری گەلەکەی ئەکرد
مـژدەی ئـەدانـێ .
١٩ بەلاّم هێرۆدس کە لێ پرسراوی ناوچەکە بوو ،لەلایەن
یۆحەنناوە ئاگادار کرابووەوە ،بە هۆی دەست تێ کـەلاّو-
کردنی لەگەلّ هێرۆدیای براژنی و ئەو هەموو خراپانەی
کە ئەی کرد ، ٢٠ خراپەیەکی تریشی خستە پالّ خراپەکا-
نی پێشووی ئەویش بە زیندان کردنی یـۆحـەنـنـا .
٢١ کاتێ گەل هەموو خۆیان لە ئاو هەلّکێشا ،عیســاش

خۆی لە ئاو هەڵکێشا ،لەو کاتەدا نوێژی ئەکرد ،ئاسمان کرایەوە، ٢٢ رۆحی یەزدان لە شێوەی لەشی کۆترێکا لە سەری نیشتەوە ،دەنگێك لە ئاسمانەوە هات و ووتی: تۆی کوڕی خۆشەویستم ،من پێت دڵشاد بووم.

٢٣ کە کاتێ عیسا دەستی بە کاری یەزدانی کرد ،تەمەنی نزیکەی سی ساڵ بوو ،ناسرابوو بەوەی کە کوڕی یوسف کوڕی عالیە، ٢٤ کوڕی مەتسات کوڕی لاوی ،کوڕی مولْکی کوڕی یەننا ،کوڕی یوسف ٢٥ کوڕی مەتتاسیا، کوڕی عاموس کوڕی ناحوم ،کوڕی حەسلی کوڕی نەجای، ٢٦ کوڕی مائاس کوڕی مەتاسیا ،کوڕی شەمعێ کوڕی یوسف ،کوڕی یەهوزا ٢٧ کوڕی یۆحەننا ،کوڕی ریسا کوڕی زەربابل ،کوڕی شائەلتیئیل کوڕی نیری، ٢٨ کوڕی مولْکی کوڕی ئادی ،کوڕی قوسەم کوڕی ئەلمودام کوڕی عیری، ٢٩ کوڕی یوسی ،کوڕی ئەلیعازەر کوڕی یوریم ، کوڕی مەتسات کوڕی لاوی، ٣٠ کوڕی شەمعون کوڕی یەهوزا ،کوڕی یوسف کوڕی یۆنان ،کوڕی ئەلیاقیم، ٣١ کوڕی مەلیا کوڕی مەینان ،کوڕی مەتاسا کوڕی ناسان، کوڕی داود ٣٢ کوڕی یەسی ،کوڕی عوبەید کوڕی

یوعەز،کوڕ ی سەلمون کوڕ ی نەحشون، ٣٣ کوڕ ی عەمینا-
داب کوڕ ی ئەدمین ،کوڕ ی عەرنی کوڕ ی حەسرون ،کوڕ ی
فارس کوڕ ی یەهوزا ، ٣٤ کوڕ ی یاقوب کوڕ ی ئیسحاق ،
کوڕ ی ئیبراهیم کوڕ ی تارح ،کوڕ ی ناحور، ٣٥ کوڕ ی-
سەروج ،کوڕ ی رەعو کوڕ ی فالج ،کوڕ ی عابر کوڕ ی شالح ،
٣٦ کوڕ ی قینان کوڕ ی ئەرفەك شاد ،کوڕ ی سام کوڕ ی
نوح ،کوڕ ی لامەك، ٣٧ کوڕ ی مەتوشالح ،کوڕ ی ئەخنوخ
کوڕ ی یارد ،کوڕ ی مەهلل‌ئیل کوڕ ی قینان، ٣٨ کوڕ ی
ئەنوش کوڕ ی شیس،کوڕ ی ئادەم ڕۆڵەی یەزدان .

بەشی چوارەم

١ کاتێ عیسا لە ئوردون گەڕایەوە،لەشی پڕ بوو بوو
لە رۆحی پیرۆز. ٢ ماوەی چل رۆژ رۆحی یەزدان لە
بیابانا بردی بەڕێوە،شەیتانیش تاقیئەکردەوە. بەدرێژایی
ئەو رۆژانە هیچی نەخوارد،کاتێ ماوەکە تەواوبوو برسی بوو
٣ شەیتان پێی ووت: (گەر راستەوتۆ رۆڵەی یەزدانی،
بەو بەردە بڵێ با ببیت بەنان.) ٤ عیسا وەلامی -
دایەوە ووتی: (نووسراوە مرۆڤ هەر بە تەنها بە نان
نازی،بەڵکو بەهەموو ووشەیەك کە لە یەزدانەوەیە.)
٥ ئینجا شەیتان بردیە سەر شاخێکی بەرز و هەموو
پاشاهێتی جیهانی بە چاوتروکانێك پیشان داو، ٦ ووتی:
(دەسەلاتی فەرمان رەوایی ئەم هەموو پادشاهیانەت
ئەدەمێ بە هەموو شکۆیەکەوە کە تیایەتی،چونکە دراوە بە
من و منیش ئەی دەم بە هەر کەسێ بمەوێ. ٧ گەر
کڕنووشت بۆ بردم،ئەوا هەمووی ئەبێ بە هی تۆ)
٨ عیسا وەلامی دایەوە و ووتی: (نووسراوە کە بۆ یەز-
دانت کڕنووش بەرەو بە تەنها هەر ئەو بپەرستە)
٩ ئینجا شەیتان بردی بۆ ئۆرشەلیم،لەسەر قەراغی سەر-
بانی پەرستگاکە ڕای گرت و پێی ووت: (گەر ڕاستە

تۆ ڕۆڵەی یەزدانی ،لێرەوە خۆت فڕێ دە خــوارەوە ،
١٠ چونکە نووسراوە : بە فریشتەکانی ئەڵێ کە پارێزگـا۔
ریت کەن ، ١١ لەسەر دەستیان هەڵت ئەگـرن نــەوەك
قاچت بەر بەرد بکەوێت) ١٣ کاتێ شەیتان هەموو تاقی
کردنەوەکانی تەواوبوو ،بـەجـێـی هـێـشـت تا کاتێکی تر .
١٤ عیسا بە هێز و توانای ڕۆحەوە بۆ ناوچەی جەلیـل
گـەڕایەوە ،ناوبانگـی لەو دێیانەی دەوروپشت هەموو بڵاو۔
بوەوە . ١٥ لە شوێنی کۆبونەوەی جولەکەکانا خەڵـکی فێر۔
ئەکـرد ،هـەمـوویـان سـتـایـشـیـان ئـەکـرد .
١٦ ئینجا هات بۆ ناسیرە ئەو شوێنەی لێی پــەروەردە
بوو بوو ،چووە شوێنی کۆبوونەوە ،هەروەك جارانی ڕۆژی
شەممە ،ڕاوەستا بۆ خوێندنەوە . ١٧ پەرتـووکـی نـێرراوی
یەزدان ئەشعیا یان دایە دەستیکاتێ کـردیــەوە ئــەو
شوێنەی بەرچاوکەوتکە تیا نووسراوە : ١٨ (ڕۆحی یــەز۔
دانم تیایە ،چونکە بانگـی کردووم تاوەك مـژدە بـەم بــە
هەژاران ،ناردوومی تاوەك بۆ دیل کراوان داوای ئازا۔
دی کەم ،بۆ کوێران داوای رووناکی کەم ،تاوەك پێ شێلرا۔
وان ڕزگـار کەم ، ١٩ سالـی ڕەزامەندی یەزدان بانگـە۔

وازەکەم. ٢٠ ئینجا پەرتووکەکەی داخست و دایە دەست
ئیشکەری ئەو شوێنە و دانیشت. هەموو ئەوانەی کە ئامادە
بوون لە شوێنی کۆ بونەوەکە چاویان تێ بڕی بوو
٢١ قسەی بۆ کردن و ووتی: (وا ئەمڕۆ هاتەدی ئەوەی
کە گوێتان لێ بوو. ٢٢ هەموو دانیشتوان دانیان
پێدانا و سەرسام بوون لەو ووتە پیرۆزانەی کە پێی ئەدوا،
ئینجا پرسیاریان کرد: (ئایا ئەمە کوڕەکەی یوسف نیە؟)
٢٣ عیسا پێی ووتن: (بێ گومان ئێوە پێم ئەڵێن، ئەی
پزیشك جارێ چارەسەری خۆت بکە ئەوەی بیستمان کە لە
کەفەرناحوم کردت لێرەش لە شارەکەتا بیکە....)
٢٤ دیسان بەردەوام بوو ووتی: (ڕاستی پێتان ئەڵێم،
هیچ نێرراوێکی یەزدان لە شارەکەی خۆیدا پەسەند نا-
کرێ. ٢٥ لە ڕاستیا پێتان بڵێم، لە سەردەمی ئیلیا
لە ئیسرائیل بێوەژنی زۆر هەبوون، کاتێ ڕووی ئاسمان
سێ ساڵ و شەش مانگ داخرا، تاوەك برسێتیەکی گەورە
لە هەموو سەر زەویدا ڕوویدا، ٢٦ بەڵام ئیلیا نەنێررابۆ
کەس لەوانە، تەنها بۆ ئافرەتێکی بێوەژن نەبێ لە سەرفە
کە لە ناوچەی سەیدایە. ٢٧ لە ئیسرائیل لە سەردەمی

ئەلی شاعی نێرراوی یەزداندا زۆر کەس تووشی نەخۆشی گولی هاتبوون بەلاّم هیچیان چانەکرانەوە،تەنها نوعمانی سوری نەبێ) ٢٨ هەموو ئەوانەی لە شوێنی کۆبوونەوەکە بوون،کە ئەمەیان بیست ڕقیان هەلّسا. ٢٩ دەریان- کردە دەرەوەی شارەکە،بردیانە قەراخ ئەو چیایەی کە شارەکەیانی لەسەر دورست کرابوو،تاوەك لەوێوە فڕێی- بدەنە خوارەوە. ٣٠ بەلاّم دەربازبوو لەناویانا و لەوێ ڕۆی.

٣١ داکشابەرەوشاری کەفەرناحوم،کە شارێ بوو لە ناو- چەی جەلیل،لەوێ لە شەممانددا خەلّکی فێرئەکرد. ٣٢ زۆر سەریان سوڕ ما لە فێرکردنەکانی،لەبەرئەوەی کە ووشەکانی ووشەی یەکێکی توانادار بوو. ٣٣ لە شوێنی کۆبوونەوەکەدا پیاوێك هەبوو کە ڕۆحی شەیتانی تیابوو. هاواری کرد بە دەنگێکی بەرز: (ئای چیت ئەوێ لێمان ئەی عیسای ناسری؟ هاتویت لەناومان بەری؟ من ئەزانم تۆ کێیت،تۆ پیرۆزی لای یەزدان.) ٣٥ عیسا هەڕە- شەی لێ کرد و ووتی: (بێ دەنگ بەو لە لەشی وەرە دەرەوە.)ئینجا شەیتانەکە کابراکەی کوتا بە زەویدا و لە

لەشی هاتە دەرەوە،بێ ئەوەی زیانی کەی پێ بگەیەنێ.
٣٦ هەموو سەرسام بوون،پرسیاریان لە نێوان خۆیانا
ئەکرد : (ئەمە چ ووشەیەکە؟ ئاوها بەتوانا و بەهێزە ،
فرمان ئەدا بە ڕۆحە پیسەکان تا لە خەلکی بێنەدەرەوە
٣٧ ناوبانگی عیسا لە هەموو شوێنێك لەو ناوچەیە
بلاوبوەوە. ٣٨ دوای ئەمانە شوێنی کۆبونەوەکەی بەجێ-
هێشت و چووە مالی شەمعون.خەسوی شەمعون تایەکی
توندی لێ هاتبوو،داوایان لێ کرد یارمەتیبدات.
٣٩ ئەویش لای جێگەکەیەوە ڕاوەستا و تاکەی لێ دوور-
خستەوە .ژنە یەکسەر هەستایە سەرپێو دەستی کرد بە
خزمەت کردنیان. ٤٠ کاتێ ڕۆژئاوابوو،هەموو ئەوانەی
کە نەخۆشیان هەبوو،هەریەك لە جۆرێك و لە ڕەنگێ ،
هێنایانەلای عیسایەکەیەکە دەستی لەسەر دانان و چاکی
کردنەوە. ٤١ ڕۆحی پیسی لە زۆریان دەرکرد،لەکاتێکا
ڕۆحەکان هاواریان ئەکرد : (تۆی ڕۆلەی یەزدان)دەری
ئەکردن و نەیئەهێشت زۆربلێن،چونکە زانیان کە ئەو
مەسیحی چاوەڕێ کراوە.
٤٢ کاتێ ڕۆژ هەلات،هەستاو ڕۆیشت بۆ جێگایەکی

چۆڵەوانی ،خەڵکەکە بە دوایا گەڕان تا دۆزیانەوە،
گرتیان تاوەك لایان نەڕوات. ٤٣ بەڵام پێی ووتن:
(پێویستە لەسەرم،مژدەی پاشایەتی ئاسمان بە شارەکانی
تریش بدەم،چونکە من بۆ ئەمە نێرراوم.)
٤٤ لەوێ ڕۆیشت دەستیکرد بە بانگەواز لە شوێنی
کۆبوونەوەی جولەکەکانا.

بـەشـی پـێـنـجـەم

١ لە کاتێکا کە عیسا ڕاوەستابوو لەسەر کەناری دەریا-
- چەی جەنی سارەت،خەڵکەکە هەموو کۆمەڵ بووبوون لە
دەوری تاوەك گوێ بگرن لە ووشەی یەزدان .
٢ دوو بەلەمی دی لای دەریاچەکەوە ڕاوەستابوون ،
ماسیگرەکان بەجێیان هێشتبوو،تۆرەکانیان ئەشت.
٣ چووەناو یەکێکیان ،کە هی شەمعون ناوێك بوو،داوای
لێ کرد کە هەندێ لە کەناری دەریاچەکە دووری بخا-
تەوە،ئینجا دانیشت و لەناو بەلەمەکەوە دەستی کرد بە
فێرکردنی خەڵکەکە . ٤ کاتێ ووتەکانی تەواوکرد بە
شەمعونی ووت: (دوورکەوەرەوە بۆ شۆینی قولایی،جا تۆرە-
کانتان فڕێ بەن بۆ ڕاوکردن .) ٥ شەمعون وەلامی-
دایەوە: (گەورەم بە درێژایی شەو هەڵمانداا بەلام
هیچمان ڕاونەکرد . بەلام لەبەر قسەی تۆ ئەوا تۆڕ -
فڕێ ئەدەم) ٦ کاتێ ئەمەیان کرد ماسیەکی زۆریان
ڕاوکرد ، بە شێوەیەك کە تۆڕەکەیان نەیئەگرت.
٧ بانگی هاوڕێکانیان کرد کە لە بەلەمەکەی کەدا بوون ،
تاوەك بێن و یارمەتیان بدەن ،هاتن و هەردوو بەلەمەکە-
یان پڕ کرد تا وای لێ هات کە خەریك بوو نوقوم ببن

٨ کاتێ شەمعون کە بە پەتروس ناوئەبرێ ئەمەی دی چۆکی دادا لەبەر پێی عیسادا و ووتی : (ئەی خوداوەند بەلەمەکەم بەجێ بهێڵە ،لەبەر ئەوەی کە من مرۆڤێکی گوناەبارم.) ٩ پەترۆس و ئەوانەی لەگەڵیا بوون سەر- یان سوڕمابوو لە زۆری ئەو ماسی‌یانەی ڕاویان کردبوو. ١٠ هەروەها یاقوب و یۆحەنای کوڕی زەبدی شەریکی پەترۆس بوون .عیسا بە پەترۆسی‌ووت : (مەترسە لە ئێستەوە ڕاوی مرۆڤ ئەکەیت.) ١١ دوای ئەوەی کە گەڕانەوە کەناری دەریاچەکە وازیان لە هەموو شتێ هێنا و دوای عیسا کەوتن .

١٢ کاتێ عیسا لە شارێ لە شارەکان‌بوو ،لەوێش مرۆڤێکی لێ بوو کە هەموو گیانی گولی دای‌پۆشی بوو ، هەر کە عیسای دی بە ڕوودا کەوت لەبەردەمیان و لێی پارایەوە و ووتی : (ئەی گەورەم ،گەر بتەوێت توانای ئەوەت هەیە پاکم بکەیتەوە.) ١٣ عیسا دەستی درێژ کرد و دەستی تێوەدا ،ووتی : (من ئەمەوێ ،پاك بەرەوە دەست بەجێ چاك بوەوە. ١٤ ئامۆژگاری کرد و ووتی : (کە ئەم هەواڵە بە کەس نەڵێ ،بەڵکو بڕۆ و خۆت نیشانی قەشەکان بدە ،لەباتی پاك‌بوونەوەکەشت،ئەوەی موسا فرمانی

داوە پێشکەشی کە،ئەمە ئەبێتە بڕوانامەیەك بۆ قەشەکان .)
١٥ هەواڵی دەنگوباسی عیسا زیاتر بڵاوبووەوە،تاوەك
خەڵکێکی زۆر هاتنەلای تا گوێی لێ ڕاگرن و لەنەخۆ-
شیەکانیان ڕزگاریان کات. ١٦ بەڵام ئەو دوورئەکەوتەوە
بۆ شوێنە چۆڵەکان تاوەك نوێژ بکات.
١٧ ڕۆژێ لە ڕۆژان خەریکی فێرکردن بوو،لە نێوان
دانیشتوانا هەندێ لە فەریسیەکان و مامۆستایانی
شەریعەتی تیابوو،خەڵکی لە هەموو دێیەکانی ناوچەی
جەلیل و یەهودیاوە لە ئۆرشەلیمەوە هاتبوون.توانای یەز-
دان دەرکەوت بۆ چاك کردنەوەیان. ١٨ هەندێکیان
مرۆڤێکی گۆجیان هێنا بە جێگەکەیەوە و ویستیان بیبەنە
ژوورەوە بۆ بەردەمی. ١٩ کاتێ ڕێیان نەبوو بە هۆی
زۆری خەڵکەکەوە،سەرکەوتنە سەر سەربان و شۆڕیان کر-
دەوە بە جێگەکەیەوە بۆ ناوەند بۆ بەردەمی عیسا.
٢٠ کاتێ باوەڕی ئەوانەی دی،ووتی: (ئەی مرۆڤ وا
گوناهەکانت بەخشرا) ٢١ نووسەرانی شەریعەت و
فریسیەکان لە دڵی خۆیانا ووتیان: (بۆچی ئەم کێیە
هەتا ئاوا بەم شێوەیە گوناه بکات؟ کێ ئەتوانێ گوناه

ببەخشێ تەنها یەزدان نەبێ؟) ٢٢ بەڵام عیسا زانی
چی بیرئەکەنەوە ،وەڵامی دانەوە ،ووتی : (چی بیرئەکەنەوە لە
دڵتانا؟ ٢٣ کامیان ئاسانترە ،کە بڵێم: گوناهەکانت
بەخشرا یان بڵێم ،هەستەبڕۆ؟ ٢٤ بەڵام ئەمەم ووت ،تا-
وەك بزانن کە کوڕی مرۆڤ لەسەر زەوی توانای گوناه
بەخشینی هەیە.......) ئینجا بە گۆجەکەی ووت:
(هەستە ،جێگەکەت هەڵگرە و بڕۆرەوە بۆماڵەوە.)
٢٥ دەست بەجێ هەڵسا و جێگەکەی هەڵگرت و
کەوتە ڕێ بەرەو ماڵەوە و ستایشی یەزدانی کرد
٢٦ خەڵکەکەش هەموو سەرسام بوون و ستایشی یەزدان
یان کرد ،ترس دای گرتن و ووتیان : (ئەمڕۆ ئێمە کاری
سەرسوڕهێنەرمان دی)
٢٧ دوای ئەمە عیسا لەوێ هاتەدەرەوە ،باج گرێکی دی
کە ناوی لاوی بوو ،لە ژووری باج خانەکەدا دانیشتبوو،
پێی ووت: (دوام کەوە) ٢٨ لاویش هەستا و هەموو
شتێکی بەجێ هێشت و دوای کەوت. ٢٩ لاوی میوان-
داریەکی گەورەی بۆ کرد لە ماڵی خۆی ،لەگەڵیانا
هەموو باج گرە گەورەکان و خەڵکی کە دانیشتبوون لە

سەر خوان . ٣٠ نووسەرانی شەریعەت و فەریسەکان
نارەزایی خۆیان دەربڕی و ووتیان : (بۆچی لەگەڵ باج-
گران و گوناەبارانا ئەخۆن و ئەخۆنەوە ؟) ٣١ عیسا
وەلامی دانەوە و ووتی : (مرۆڤی لەش ساغ پێویستی بە
پزیشك نیە ،بەڵکو نەخۆش پێویستی بە پزیشك هەیە
٣٢ نەهاتووم بۆ ئەوەی بێ گوناهان بانگ کەم بۆ
پەشیمان بوونەوە ،بەڵکو هاتووم بۆ بانگ کردنی گوناە-
باران) ٣٣ ئینجا پێیان ووت : (قوتابیەکانی یۆحەننا زۆر
ڕۆژ و ئەگرن و نوێژ ئەکەن ،هەروەها قوتابیە فەریسە-
کان ،بەلام قوتابیەکانی تۆ ئەخۆن و ئەخۆنەوە .)
٣٤ ئەمیش پێی ووتن : (ئایا ئەتوانن لە شاییا وا لە
کەسوکاری زاوابکەن کە بەڕۆژوو بن ،لە کاتێکا کە زاوا لە
ناویانا بێت ؟ ٣٥ بەلام ڕۆژانێك دێ کە زاوا لە
نێوانیانا بەرزکرابێتەوە بۆ ئاسمان ،جا ئەوسا لەو ڕۆژانە
دا بەڕۆژوو ئەبن .) ٣٦ نموونەیەکی بۆ هێنانەوە ،ووتی
(کەس پارچە لە جلی تازە ناکاتەوە تاوەکو جلێکی کۆنی
پێ پینە کات. چونکە جلە تازەکە ئەدڕێ و پارچەکەش کە
وەرگیراوە لە جلە تازەکە ناگونجێ لەگەڵ کۆنەکەدا .

٣٧ دیسان کەس شەرابی تازە ناخاتە ناو کوپەی کۆنەوە ، چونکە شەرابە تازەکە کوپەکە ئەتەقێنێ ،شەرابەکە ئەڕژێ و کوپەکەش ئەشکێ. ٣٨ کەواتە پێویستە شەرابی تازە بکرێتە کوپەی تازەوە. ٣٩ کەسیش نیە شەرابی کۆن بخواتەوە و ئارەزوی تازە بکات،چونکە ئەڵێ :کۆنەکەخۆشترە.

بەشی شەشەم

١ ڕۆژێ لە ڕۆژانی شەممە،عیسا لە نێوان دەغڵێکەوە
تێئەپەڕی ،قوتابیەکانی گوڵەگەنمیان لێ ئەکردەوە و لەـ
بەری دەستیانا ئەیان پروان و ئەیان خوارد .
٢ هەندێ لە فەریسیەکان پێیان ووتن : (بۆچی کارێ
ئەکەن کە لە شەممەدا دروست نیە ؟) ٣ عیسا وەلامیـ
دانەوە و ووتی : (ئەی نەتان خوێندۆتەوە کە داود و
ئەوانەی لەگەڵیابوون ،چیان کرد کاتێ برسیان بوو ؟
٤ چۆن چووە ناو ماڵی یەزدان و نانی پێشکەش کردنی
خوارد و دای بەوانەش کە لەگەڵیابوون ،لەگەڵ ئەوەشا
کە خواردنی ئەونانە ناشێ تەنها بۆ قەشەکان نەبێت؟
٥ ئینجا پێی ووتن : (کوڕی مرۆڤ خۆی گەورەی
ڕۆژانی شەممەیە)
٦ لە ڕۆژێکی شەممەی کەدا ،چووە شوێنی کۆبوونەوەی
جولەکەکان و دەستیکرد بە فێرکردن . پیاوێکی لێ بوو کە
دەستی ڕاستی ووشك بووبوو . ٧ نووسەرانی شەریعەت
و فەریسیەکان سەیری عیسایان ئەکرد ،کە بزانن ئایا لە
ڕۆژانی شەممەدا خەڵکی چاك ئەکاتەوە ،تاوەك شتێ
بدۆزنەوە ،بۆ ئەوەی تاوان باری کەن . ٨ بەلام ئەو

مەبەستی زانین،بە پیاوەکەی ووت: (هەستە و لــە نــاوەـ
ڕاستا ڕاوەستە)ئەویش هەستا و بە پێوە لـە نـێوانـیـانا
ڕاوەستا. ٩ جا عیسا پێی ووتن: (من پـرسـیـارێکتان
ئاراستە ئەکەم،ئایا لە ڕۆژانی شەممەدا چی دروسـتـە،
کردنی کاری باش یان کاری خراپ؟ ڕزگارکردن یاخود
لەناوبردن کامیان باشترە؟) ١٠ دوای ئەوەی چاوی بە
هەموویانا گێڕا،بە پیاوەکەی ووت: (دەستت درێژ کە)
ئەویش ئەمەی کرد و دەستی وەك جاری جاران چـاكـ
بوەوە. ١١ بەڵام بێ مێشکییان گـەیشتە ئەو پلەیەی کـە
بکەونە ڕاوێژ و تەگبیر لەگەڵ یەکتری کە گـوایـا چـی
لە عـیـسـا بـکـەن.
١٢ لەو ڕۆژانەدا بەرەو شاخ ڕۆیشت تاوەك نوێژ بکا
لەوێ ئەو شەوەی بە نوێژەوە بەسەر برد. ١٣ کـاتـێ
ڕۆژ بوەوە،قوتابیەکانی بانگ کرد،دوانزەی لـێ هـەڵـ
بژاردن و ناوی نان نێرراوان ئەوانەش ئەمانـە بـوون:
١٤ شەمعون کە ناوی نا بە پەترۆس،ئەندەراوسی بـرای،
یاقوب،یۆحەننا،فیلیبۆس،بەرسولوماوس،١٥ مەتتـا،تـۆماس،
یاقوب کوڕی حەلفی،شەمعـون کـە بەنـاوبـانـگ بـوو بـە

دلاوەر. ١٦ یەهوزا برای یاقوب لەگەڵ یەهوزای
ئەسخەریوتی کە لەدوایدا بە ناپاك دەرچوو.
١٧ لەپاشانا عیسا هاتەخوارەوە و لە گەڵیانا
لە تەختاییەکدا ڕاوەستا، خۆی و قوتابیەکانی و کۆمەڵێ
لە خەڵکی، کە لە ناوچەی یەهودیا و ئورشەلیم و سور و
سەیداوە هاتبوون. تاوەك گوییان لێی بێت و لە
نەخۆشیەکانیان چاك ببنەوە. ١٨ ئەوانەش کە ڕۆحی
پیسیان تیابوو چاك ببنەوە. ١٩ هەموو هەوڵیان ئەدا
دەستیان لێی بکەوێت، چونکە توانایەکی مەزنی لێوە
ئەهاتە دەرەوە و هەمووانی چاك ئەکردەوە.
٢٠ ڕوانیە قوتابیەکانی و ووتی: (دڵشاد بن ئەی
هەژارەکان، چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئێوەیە
٢١ دڵشاد بن ئەی برسیەکانی ئێستا، چونکە دوایی
تێر ئەبن. دڵشاد بن ئەی چاو بە فرمێسکەکانی ئێستا،
چونکە لەدوایدا ئەکەونە شادیەوە. ٢٢ دڵشاد بن
کاتێ خەڵك ڕقیان لێتان ئەبێتەوە، جیاتان ئەکەنەوە،
جنێوتان پێ ئەدەن، بە بەدکار ناوتان ئەبەن، لە پێناوی
کوڕی مرۆڤا. ٢٣ شادومان و دڵخۆش بن لەو

ڕۆژەدا ،چونکە پاداشتان لە ئاسمان زۆر گەورەیە. هەر ئابەم شێوەش،باپیرانی ئەو خەڵکە بەرامبەر نێرراوانی یەزدان ڕەفتاریان کرد.
٢٤ بەڵام خاك بەسەرتان ئەی دەوڵەمەندەکان ،لەبەر-ئەوەی خۆشی خۆتان کرد. ٢٥ خاك بە سەرتان ئەی تێرەکانی ئێستا ،چونکە لەپاشانا برسی ئەبن. خاك بەسەر-تان ئەی ئەوانەی کە ئێستا قاقاپێ ئەکەنن ،چونکە لەپاشانا ئەگرین و شین و شەپۆر ئەکەن. ٢٦ خاك بە سەرتان کاتێ خەڵکی ستایشتان ئەکەن ،هەربەمشێوەیەش بوو باوك و باپیرانی ئەم خەڵکە،هەڵسوکەوتیان بەرامبەر پێخەمبەرە درۆزنەکان کرد.
٢٧ بەڵام ئەی گوێ گران ،وا پێتان ئەڵێم: دوژمنەکان-تان خۆش بوێت،چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی ڕقیان لێتان ئەبێتەوە. ٢٨ داوای پیرۆزی بکەن بۆ ئەوانەی نەفرەتتان ئەکەن ،نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی خراپەتان بەرامبەر ئەکەن. ٢٩ ئەوەی زللەیەکێ دا بە ڕوومەتتا ، ڕوومەتەکەی تریشی بۆ ڕاگرە. گەر یەکێ چاکەتەکەی لەبەر داکەنیت،لاری مەبە لەوەی کراسەکەشت بەرێت.

٣٠ ئەوەی داوای شتێکت لێ ئەکات،بیدەرێ ،ئەوەش کە
شتێکت لێ ئەبات لیێ داوامەکەرەوە . ٣١ چۆن ئەتانەوێ
کە خەڵکی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن ،لەپێشەوە ئێوە
بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن . ٣٢ گەر هاتوو
بەتەنها هەر ئەوانەتان خۆش ویست کە خۆشیان ئەوێن ،
چ چاکەیەك ئەکەن ؟تەنانەت گوناهبارانیش ئەوانەیان
خۆش ئەوێ کە خۆشیان ئەوێن . ٣٣ ئەگەر کرداری
باشتان هەر لەگەڵ ئەوانەدا کرد کە کرداری باش
بەرامبەرتان ئەکەن ،ئایا چ چاکەیەك ئەکەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەمە ئەکەن ٣٤ ئەگەر بەس بەتەنها دەستیاو
بدەن بەوانەی کە ئەزانن دەستیاوەکە ئەگەڕێننەوە ،چ
چاکەیەك ئەکەن ؟ تەنانەت گوناهبارانیش دەستیاو ئەدەن
بە گوناهبارانی کە،لەپێناوی سوود وەرگرتنا . ٣٥ بەلاَم
دوژمنەکانتان خۆش بوێت و کرداری چاکیان لەگەڵ
بکەن دەستیاو بدە بێ ئەوەی چاوەڕوانی شتێ بکەن ،
چونکە پاداشتان گەورە ئەبێ و ئەبنە ڕۆڵەی یەزدان ،
ئەو یەزدانەی کە چاکەی بۆ بەدفەڕ و خراپەکاریش هەیە
٣٦ بە بەزەیی بن ،هەروەك کە باوکتان بە بەزەییە .

٣٧ ئەوەنە ڕەخنە لە خەڵکی مەگرن ،ڕەخنەتان لێ‌ـ
ناگیرێت،بڕیار بەسەر کەسدا مەدەن ،کەس بڕیارتان
بەسەرا نادات. لە هەڵەی خەڵکی خۆش بن ،لە هەڵە‌ـ
تان خۆش ئەبن. ٣٨ بە خەڵکی بدەن ،پێتان ئەدرێت،
بی پێون لە کۆشتانا بە پێوانەیەکی چاکی شێلراوی
ڕاوەشێنراوی سەرانسەر کە لێی بڕژێ،چونکە بەو پێوانە‌ـ
یەی کە بۆ خەڵکی ئەپێون بۆتان ئەپێونەوە.
٣٩ نمونەیەکی بۆ هێنانەوە ووتی: (ئایا کوێرێ ئەتوانێ
کوێرێکی کە بەرێدا بەرێ؟ ئایا هەردووکیان ناکەونە
چاڵەوە؟
٤٠ (قوتابی لە مامۆستاکەی بەرزتر نیە ،بەڵام هەرکەسێ
کە تەواو ڕێك بێت،وەك مامۆستاکەی لێ دێت.)
٤١ (بۆچی سەیری پووشی ناوچاوی براکەت ئەکەیت و
ئاگاداری تەڵاشە گەورەکەی ناو چاوی خۆت نیت؟
٤٢ یان چۆن ئەتوانی بە براکەت بڵێت:ئابرا ،بیەڵە با
ئەو پووشە لە چاوت دەربهێنم لە کاتێکا تۆ خۆتتەڵاشە‌ـ
کەی ناو چاوی خۆت نابینیت؟ ئەی ساختەچی ،جارێ
تۆ یەکەم جار تەڵاشەکەی ناو چاوی خۆت دەربهێنە،

ئینجا باش ئەبینیتبۆ ئەوەی پووشەکەی ناو چاوی براکەت دەربهێنیت.)
٤٣ (داری چاك نیە کە بەری خراپ بدات،داری خراپیش بەری چاك نادات. ٤٤ لەبەرئەوە هەموو دارێ بە بەرەکەیا ئەناسرێ.لە درِك هەنجیر ناچنرێ و لە توترِکیش ترێ لێ ناکرێتەوە. ٤٥ مرِۆڤی باش،لە گەنجینەی باشی دلّی،چی باش بێت دەری ئەبرِێ، مرِۆڤی خراپیش،لە گەنجینە خراپەکەی،چی خراپ بێت دەری ئەبرِێ،چونکە ئەوەی لەدلّ ئەرِژێ دەم پێیئەدوێ
٤٦ (باشە بۆچی بانگم ئەکەن: ئەی گەورەم،ئەی - گەورەم کەچی کارناکەن بەوەی من ئەیلّێم؟ ٤٧ ئەوەی دێ بۆ لام،گوێ لە ووتەکانم ئەگرێت و کاری پێ ئەکات، پێتان ئەلّێم کە لە کێ ئەکات. ٤٨ ئەو،لە مرِۆڤێك ئەکات کە خانوویەك دروست ئەکات،زەویەکەی هەلّئەکەنێ بە قولّی،تا بناغەکەی لەسەر زەوییەکی بەردین دائەنێ ، ئینجا بارانێکی زۆر ئەبارێ و لافاو لە خانووەکەی ئەدا، بەلاّم لە شوێنی خۆی نایجولّێنێ. ٤٨ لەبەر ئەوەی لەسەر زەوییەکی بەردین دارِێژراوە.

٤٩ بەڵام،ئەوەی کە گوێی لێ بوو،کاری پێ نەکرد ،ئەو
لە مرۆڤێ ئەکات،کە خانووەکەی لەسەر زەوی،بێ بناغە
دروست بکات. کاتێ لافاو لە خانووەکەی ئەدا ،دەستە
بەجێ ئەڕوخێ،ڕوخانێکی یەکجار خراپ.)

بەشی حەوتەم

١ دوای ئەوەی عیسا هەموو ووتەکانی دا بە گوێی
خەڵکەکەدا و تەواوی کرد ،چووە شاری کەفەرناحوم.
٢ کابرایەك کە سەرۆکی سەد کەس بوو،کۆیلەکەی نەخۆش
بوو،لە سەرەمەرگ دا بوو،لای کابراش زۆر خۆشەویست بوو
٣ کاتێ بە هەواڵی عیسای زانی،چەند پیرێکی جولە-
کەی ناردە لای بپاڕێنەوە لێی کە بێت و ئەو کۆیلەیەی
چاك بکاتەوە. ٤ کاتێ گەیشتنە لای عیسا،بە گەرمی
داوایان لێ کرد و ووتیان: (ئەو ئەفسەرە شایانی ئەوەیە
کە داواکاریەکەی جێ بەجێ بکەیت، ٥ ئەو نەوەی ئێمەی
خۆش ئەوێت و شوێنی کۆبوونەوەشی بۆ دروست کردوین)
٦ عیسا لەگەڵیان چوو. هێشتا نەگەیشتبووە نزیك
ماڵەکە،ئەفسەرەکە هەندێ هاوڕێی خۆی نارد کە لەسەر-

زمانیەوە پێی بڵێن: (گەورەم،ئەرك مەکێشە،من شایانی
ئەوە نیم،تۆ بێتە ژێر بنمیچیماڵەکەم،٧ دیسان من
شایانی ئەوە نیم کە ڕوو بە ڕووت بمەوە. هەر لەوێوە
ووشەیەك بڵێ و فەرمان بە،ئیشکەرەکەم چاك ئەبێتەوە.
٨ منیش مرۆڤێکم لەژێر فەرمانی لەخۆم گەورەتر،هەروەها
سەربازیشم هەیە کە لەژێر فەرمانمان،بە یەکێ ئەڵێم:
بڕۆ ئەڕوا،بەوی کە ئەڵێم: وەرە یەت،بە ئیشکەرەکەم
ئەڵێم: ئەوە بکە ئەی کات.) ٩ کاتێ عیسا گوێی لەمە
بوو،سەرسام بوو،ئینجا ڕووی کردە هەموو ئەوانەی دوای
کەوتبوون،ووتی: (پێتان ئەڵێم،لە هەموو ئیسرائیلا
باوەڕێکی مەزنی وەك ئەمەم نەدیوە) .١٠ کاتێ ئەوانەی
کە ئەفسەرەکە ناردبوونی گەڕانەوە،نەخۆشەکەچاك بووبوەوە
١١ ڕۆژێ دوای ئەوە،ڕۆیشت بۆ شارێ کە ناوی نایین
بوو زۆربەی قوتابیەکانی و خەڵکێکی یەجگار زۆر لەگەڵیا
بوون. ١٢ کاتێ لە قەراغ شار نزیك بوەوە،تەرمێکی
دی بەسەر شانەوە،ئەویش کوڕی تاقانەی بێوەژنێك بوو،
خەڵکێکی زۆری ئەو شارەی لەگەڵ بوو.
١٣ کاتێ عیسا ژنەکەی دی،بەزەیی پیاهاتەوە،پێی ووت

مەگری . ١٤ ئینجا هاتە پێشەوە و دەستی لە تەرمەکە
دا ،هەڵگرانی تەرمەکە ڕاوەستان . ووتی : (ئەی کوڕی
گەنج ،بە تۆ ئەڵێم ،هەستە) ١٥ مردووەکە ڕاست بووەوو
دەستی کرد بە قسەکردن ،دایەوە دەست دایکی
١٦ خەڵکەکە هەموو ترسیان لێ نیشت،ئینجا ستایشی
یەزدانیان کرد و ووتیان : (لە نێوانمانا نێرراوێکی مەزن
دروست بوە و یەزدان بەزەیی بە گەلەکەیا هاتۆتەوە .)
١٧ ئەم هەواڵە لە هەموو ناوچەی یەهودیا و دەورو-
پشتی بڵاوبوەوە .
١٨ قوتابیەکانی یۆحەننا هەموو ئەم هەواڵانەیان بۆ
یۆحەننا برد . یۆحەنناش دووان لە قوتابیەکانی بانگ کردو
١٩ ناردینە لای عیسا ،تالێی بپرسن : (ئایا تۆی ئەوەی
کە دێت،یاخود چاوەڕوانی یەکێکیتر بکەین ؟)
٢٠ کاتێ دوو قوتابیەکە هاتنە لای عیسا ،ووتیان :
(یۆحەننای خەڵك لە ئاوهەڵکێش ئێمەی ناردۆتە لات،
ئەپرسێ ،تۆی ئەوەی کە چاوەڕێی هاتنی ئەکرێ ،یاخود
چاوەڕوانی یەکێکیکە بکەین ؟) ٢١ لەو کاتەدا عیسا زۆر
نەخۆشی چاك کردبوەوە ،ڕۆحی پیسی دەرکرد بوو ،

ڕووناکی خستبوه چاوی زۆر لە کوێرەکانەوە. ٢٢ ئینجا
عیسا وەڵامی دوو نێرراوەکەی دایەوە و ووتی: (بڕۆن و
هەواڵ بدەن بە یۆحەننا، لەوەی کە گوێتان لێی بوە و
دیوتانە، کوێر ئەبینن و، شەلوگۆج ئەڕۆن و، گولەکان
پاك ئەبنەوە، کەڕەکان ئەبیستن، مردوان زیندوئەبنەوەو
هەژاران مژدەیان پێ ئەدرێ. ٢٣ شادمانن ئەوانەی
گومان لە من ناکەن)
٢٤ کە نێرراوانی یۆحەننا ڕۆیشتن، عیسادەستی کرد بە
دوان لەبارەی یۆحەنناوە بۆ خەڵکەکە، ووتی: (چوونە
بیابان بۆ بینینی چی؟ قامیشێك کە با ئەی جوڵێنێتەوە
٢٥ ئەی چوون چی ببینن؟ مرۆڤێ بە بەرگی نایابەوە
ئەوەتا ئەوانەی بەرگی نایاب ئەپۆشن و دەوڵەمەندن
وان لە کۆشکی پاشاکانا. ٢٦ کەواتە چوون بۆ بینینی
چی؟ پێخەمبەرێك؟ بەڵێ پێتان ئەڵێم زیاتر لە
پێخەمەرێك. ٢٧ یۆحەننا ئەوەیە کە دەربارەی نووسراوە:
(من لە پێشەوە ئەی نێرم نێرراوی خۆم، ئەوەی ڕێگات بۆ
ئامادە ئەکات.) ٢٨ من پێتان ئەڵێم: لە نێوان ئەوانە
دا کە لە مرۆڤ بوون لە یۆحەننای مەزن تر تیانیە، بەڵام

بچوکترین کەسی پادشاهێتی ئاسمان مەزن ترە لەو)
٢٩ کاتێ خەڵکەکە گوییان لە یۆحەننابوو،هەموو،تاباج-
گرەکانیش دانیان نا بە مەزنی یەزداندا و لەسەر
دەستی یۆحەننادا خۆیان لەئاو هەڵکێشابوو. ٣٠ بەڵام
فەریسیەکان و نووسەرانی شەریعەت،بە لووت بەرزیەوە
رازی نەبوون بە یاریدەی یەزدان بۆیان و خۆیان لەسەر
دەستی یۆحەننادا لەئاو هەڵنەکێشا. ٣١ ئایا ئەم
نەوەیە بەچی بەراورد بکەم؟ ئایا لەچی ئەکەن؟
٣٢ ئەوان لەو منالانە ئەکەن کە لە مەیدانی گشتیا
دانیشتوون،یەك،یەك بانگ ئەکەن و ئەڵێن:زوڕ نامان بۆ
لێدان کەچی هەڵنەپەڕین،شینمان بۆ کردن کەچی
نەگریان ٣٣ یۆحەننا هات نەئەخوا و نەئەخواتەوە،
ووتتان: ئەمە شەیتانی تیایە. ٣٤ ئینجا کوڕی مڕۆڤ
هات ئەخوا و ئەخواتەوە وەك هەموو مڕۆڤێك،ووتتان:
(ئەمە کابرایەکی خراپ و سەرخۆشەهاوڕێی باج گران و
گوناهبارانە،٣٥ ئا بەمانە دانایی و مەزنی یەزدان
دەرناخرێ بەڵکو دانایی یەزدان بەهۆی کاری ڕۆڵە-
کانیەوە دەرئەکەوێت.)

٣٦ یەکێ لە فەریسیەکان داوای لە عیساکرد کە لە ماڵە
کەی نان بخوات. ئەویش چووە ماڵی فەریسیەکە و لەسەر
خوان دانیشت. ٣٧ لە شارەکەدا ئافرەتێکی داوێن -
پیس هەبوو، هەر ئەوەندە کە زانی وائەو لەماڵی فەریسیە-
کە دانیشتووە، هات بە قاپێ ڕۆنی بۆن خۆشەوە، ٣٨ لە-
بەر پێیا بەگریانەوە ڕاوەستا و پێکانی بە فرمێسك تەڕ
کرد و بە مووی قژی بۆی سڕی، پێی ماچ کرد و بە
ڕۆنەکە هەنوی، ٣٩ کاتێ فەریسیەکە ئەمەی دی، بەخۆی
ووت: (گەر ئەم کابرایە بەڕاستی نێرراوی یەزدان بێت،
ئەوا ئەزانێ ئەم ئافرەتە کێیە و چیە) ٤٠ عیساوەڵامی:
دایەوە و پێی ووت: (ئەی شەمعون، ئەمەوێ شتێکت پێ
بڵێم.) شەمعون ووتی: (بڵێ ئەی مامۆستا)
٤١ ئەویش ووتی: (یەکێ لەوانەی پارە ئەدەن بەخەڵکی،
پارەی لای دوو کەس هەبوو، لای یەکێکیان پێنج دینار،
لای ئەوی کەشیان پەنجا. ٤٢ بەڵام هیچیان نەبوو کە
لەباتی بیدەنەوە، کابرا لە هەردووکیان خۆش بوو. کامیان
زیاتر کابرایان خۆش ئەوێت؟) ٤٣ شەمعون وەڵامی -
دایەوە: (لەو باوەڕەدام ئەوەی کە پارە زۆرەکەی لابوو)

پێی ووت: (بۆ چوونەکەت راستە) ٤٤ ئـیـنـجـا ڕووی کردە ئافرەتەکە و بە شەمعونی ووت: (ئەم ئافرەتە ئەبینیت من هاتمە مالـەکەت،کەچی ئاوت نەدامێ پێمی پێ بشۆم بەلام ئەم بە فرمێسك پێی بۆ شتم و بەقژی سەری بۆی سڕیم. ٤٥ تۆ ماچت نەکردم بەلام ئەم لەوەتەی هاتووە لە ماچ کردنی پێم رانەوەستاوە. ٤٦ تۆ سەرمت بە ڕۆن چەورنەکرد بەلام ئەم،بەو رۆنە گـران بـەهـا بـۆن خۆشە پێی چەور کردم. ٤٧ گوناهی گـەورەی ئـەم ئـافـرەتـە بەخشرا ،وانەبوایە ئـاوهـا ئـەو هـەموو خـۆشـەویـستیەی دەرنەئەبڕی. گـەر گـوناهی کەم ببەخشرێ ،بەهەمان شێوە دلـشـادی و خـۆشـیـە بـەلام کـەمێ لـەمـە کـەم تـر.) ٤٨ ئینجا بە ئافرەتەکەی ووت: (گـوناهەکـانـت هـەمووی بەخشران.) ٤٩ ئەوانەی دانیشتبوون ،لەدلـی خۆیـانـا ووتیان: (ئا ئەمە کێیە تەنانەت گوناهیش ئەبەخشێ ؟) ٥٠ دیسان بە ئافرەتەکەی ووت: (باوەڕ هێنانت ڕزگـاری کردی ،برۆ بەدلـنیایی)

بەشی هەشتەم

١ دوای ئەمە دەستی کرد بە گەڕان لە هەموو شار و
دێهاتەکانا ،بۆ ئامۆژگاری کردن و مزگێنی دان لە
بارەی پاشاهێتی ئاسمانەوە.دوانزە قوتابیەکەشی لە-
گەڵدا بوو. ٢ دیسانەوە چەند ئافرەتێکیشی لەگەڵا
بوو کە لە نەخۆشی و ڕۆحە پیسەکان ڕزگاریان بووبوو،
ئەوانەش ئەمانە بوون ،مریەم کە ناوئەبرا بە مەجدەلی
ئەمەش حەوت ڕۆحی شەیتانی لێ دەرکرد بوو،٣ یۆنا
ژنی خوزی جێ گری هیرۆدس،لەگەڵ سۆسەن و زۆری
کەش کە بەماڵ و سامانیان یارمەتیان ئەدا.
٤ کاتێ خەڵکێکی زۆر لەدەوروپشتی عیسا کۆبووونەوە،
لەوانەی کە لە ناوچەکانەوە هاتبوون بۆ لای بە نموونە
قسەی بۆ کردن و ووتی: (چێنەر هاتەدەرەوە بۆ چاندنی
تۆو،لەکاتی چاندنا ،هەندێ لە تۆوەکە کەوتنە سەرڕێگا
باریکەکانی ناو کێڵگەکە،پێ شێل بوون و باڵندەی
ئاسمان خواردنی. ٦ هەندێکیشیان کەوتنە سەرزەوی
بەردەلانی ،کاتێ سەریان دەرکرد ،ووشك بوون چونکە ئاو-
یان نەبوو. ٧ هەندێکی کەشیان کەوتنە ناوەراستی
دڕکەوە،دڕکەکان لەگەڵیانا نەشونمایان کردوو خنکا-

نیانن. ٨ هەندێ لە تۆوەکەش کەوتە سەر زەوی چاك،
کاتێ ڕووا ،سەد ئەوەنەی خۆیان بەرووبوومیان دا.)
ئەمانەی ووتوو بانگی کرد: (ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ
بیستن ،با گوێ بگرێ)
٩ لێرەدا قوتابیەکانی لێیان پرسی: (ماموستا مەبەست
لەم نمونەیە چیە؟) ١٠ ئەویش ووتی: ئێوە پێتان دراوە
کە نهێنی پاشاهێتی ئاسمان بزانن ،بەلاَم ئەوانی تر،بە
نمونە بۆیان ئەدوێم،چونکە ئەوان سەیرئەکەن بەلاَم نابینن،
گوێ ئەگرن بەلاَم تێ ناگەن. ١١ ئەمەش مەبەستی
نمونەکەیە: تۆوەکە بریتیە لە(ووشەی یەزدان.) ١٢ ئەوەی
کەوتە سەر ڕێگاباریکەکان ،ئەوانەن کە گوێ لە (ووشەی
یەزدان) ئەگرن ،ئینجا شەیتان دێت و ووشەکە لە
دلّیان دەرئەهێنیت،نەوەك باوەڕ بێنن و ڕزگاریان بێت
١٣ ئەوەش کە کەوتە سەر زەویە بەردەلاّنیەکە،ئەوانەن کە
ووشەی یەزدان بەخۆشیەوە وەرئەگرن تەنها لەکاتی
بیستنیا ،ئەمانە ڕەگیان نیە،باوەڕ ئەهێنن تا ماوەیەك ،
کاتێ لەگەلّ باوەڕیانا ئەکەونە گیروگرفتەوە،پەشیمان ـ
ئەبنەوە. ١٤ ئەوانەی کەوتنە جێ دڕکاویەکە،ئەوانەن کە

گـویـیان لـه ووشـــەی یـەزدان ئـەبێت و ئـەڕۆن ،ئینجا
دەردەسەری ژیان و هەولـّی بەرزبوونەوە و خۆشی ژیان
ئەیان خنکێنێ و هیچ بەروبوومێکی چاك دەرنـاکـــەن
١٥ بەلاّم ئەوانەش کە کەوتە سەر زەویە چاکەکە،ئەوانەن کە
گوێ لە ووشەی یەزدان ئەگرن و لـــە دڵا بــەرِێك و
ڕەوانی لەبەری ئەکەن و بەهێمنی بەروبووم ئەگرن .
١٦ (خەڵکی چرا هەڵناکاو بەتەشت دای پۆشــێ ،یان
بیخاتە ژێر نوێنەوە بەڵکو لەسەر بەرزاییـەك دای ئـەنێ ،
تاوەك ئەوانەی دێـنـە ژووەوە بــە ڕووناکـی ببینن .
١٧ هیچ شارەوەیەك نیە ئاشکرانەبێ ،دیـســان هـــیچ
نهێنیەك نیە نەزانرێ و نەوترێ. ١٨ کەواتە بزانن چۆن
گوێ ئەگرن . ئەوەی کە هـەیـەتـی زیاتری پێ ئەدرێ ،
ئەوەش کە نیەتی ،تەنانەت ئەوەش کە بەهـی خـۆی ئەزانـێ ،
لـێـی ئـەسـەنرێتـەوە)
١٩ دایك و برایانی عیسا هاتن بۆ لای ،بەلاّم لـەبـەر
زۆری خەڵکەکە نەیان توانی بگەنە لای . ٢٠ پێیـان۔
ووت: (دایکت و براکانت لە دەرەوە ڕاوەستاون ،ئەیانەوێ
بت بینن) ٢١ وەلاّمی دانەوەووتی : (دایــك و بــرام

ئەوانەن کە گوێ لە ووشەی یەزدان ئەگرن و کاری پێ
ئـەکـەن .)
٢٢ ڕۆژێ لە ڕۆژان خۆی و قوتابیەکانی سواری
کەشتیەك بوون ،پێی ووتن : (با بپەڕینەوە بۆ بەری ئەوبەری
دەریاچەکە) ئەوانیش دەستیان کرد بە جولاّن بۆ ئەوبەر
٢٣ لەکاتێکا بەناو ئاوەکەدا ئەڕۆیشتن ،عیسا نووست .
ڕەشەبایەکی کوتوپڕ هەڵـی کردە سەردەریاچەکە ،کەشتیەکە
پڕ بوو لە ئاو ،کەوتنە بارێکی ترسناکەوە . ٢٤ چوونە لای
عیسا و خەبەریان کردەوە و ووتیان : (گەورەم ،گەورەم ،وا
ئێمە تیائەچین) ئەویش هەستاو لە ڕەشەبا و شەپۆلی
ئاوەکە توورەبوو ،دەست بەجێ هەموو شتێ ئارام بووەوە و
بێ دەنگ بوو . ٢٥ ئینجا پێی ووتن : کوا باوەڕتان ؟)
ئەوانیش زۆر سەرسام بوون و ترسان ،یەك بە یەکیان ووت
(ئەمە کێیە کەوا بە هەواو ئاویش فەرمان ئەدا و
گـوێ ڕایەڵن بۆی ؟)
٢٦ دوای ئەمە گەیشتە شاری جەراسیین ،کە کەوتۆتە
بەرامبەر ناوچەی جەلیل . ٢٧ کاتێ عیسا دابەزیە سەر
ووشکانی ،پیاوێکی ئەو شارەی بینی ،کە ماوەیەکی زۆربوو

شەیتانی تیابوو،جلی لەبەرنەئەکرد و لەخانوا نەئەژیا،
ژیانی لەنێو گۆرستانا بەسەرئەبرد . ٢٨ کاتێ عیسای
دی،هاواری کرد و لەبەردەمیا کەوت،بەدەنگی بەرز
ووتی: (چیت لەمن ئەوێ ئەی عیسای ڕۆڵەی یەزدانی
گەورە؟ لێت ئەپاڕێمەوە ئازارم مەدە) ٢٩ چونکە عیسا
فەرمانی بە ڕۆحە پیسەکە دابوو،تاوەك لە پیاوەکە بێتە
دەرەوە. ماوەیەکی زۆربوو دەستی بەسەراگرتبوو،هەرچەندە
بەزنجیر ئەبەسترایەوە و ڕائەگیرا،بەڵام زنجیری ئەپچڕیو
لەلایەن شەیتانەوە ئەبرایە چۆڵەوانی. ٣٠ عیسالێی ـ
پرسی: (ناوت چیە؟) ووتی: (لیجیۆن)چونکەلەشکرێکی لە
شەیتان تێ چوو بوو، ٣١ ئینجا شەیتانەکان لە عیسا
پاڕانەوە کە دەریان نەکا و لەناویان نەبا. ٣٢ لەوناوە
دا ڕانەبەرازێکی گەورە ئەلەوەڕین لە کەناری شاخێکدا،
شەیتانەکان لێی پاڕانەوە کە ڕێیان بدات بچنە ناو
بەرازەکانەوە،ئەویش ڕێی دان. ٣٣ شەیتانەکان لە پیاوە
کە هاتنە دەرەوە و چوونە ناو بەرازەکانەوە،ئینجا ڕانە ـ
بەرازەکە کەوتنە ڕاکەڕاکە و لە کەناری شاخەکەوە هەڵ ـ
دێران بۆ ناو دەریاچەکەوە و خنکان. ٣٤ کاتێ شوانە ـ

کان ئەم ڕووداوەیان دی،ڕایان کرد بۆ شار و بۆ کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە بڵاوبکەنەوە. ٣٥ خەڵکەکە هاتنە دەرەوە تا ئەوەی ڕووی داوە ببینن،هاتن بۆ لای عیسا،ئەو پیاوەی کە شەیتانەکانی تیابوو دییان لە بەر پێی عیسادا دانیشتووە بە پۆشتەیی و لەسەرخۆییەوە گوێی گرتووە،دوای ئەمە خەڵکەکە ترسیان لێ نیشت. ٣٦ ئەوانەی ڕووداوەکەیان بینیبوو،بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە،چی ڕوویداوە و چۆن ئەو کابرایە چاك بۆتەوە ٣٧ ئینجا دانیشتوانی شاری جەراسیین بەگشتی،داوایان لە عیسا کرد،تاکو لایان بڕوات چونکە ترسێکی زۆریان لێ نیشتبوو،ئەویش سواری کەشتیەکە بوو تاوەك بگەڕێتەوە بەری ئەوبەر. ٣٨ پیاوەکەی کە شەیتانەکانی لێ دەرکرابوو،لە عیسا پاڕایەوەڕێی بات کە لەگەڵیا بڕوات.بەڵام ئەو رەوانەی کردو ووتی: ٣٩ (بگەڕێرەوە ناو ماڵەکەت و ئەوەی یەزدان بۆی کردی،بیگێڕەوە و باسی کە)ئەویش بە هەموو شارەکەداگەڕاو ئەوەی عیسا بۆی کردبوو،ئەی گێڕایەوە.

٤٠ کاتێ عیسا گەڕایەوە بەری ئەوبەر،هەموو پێشوازیان

کرد ،لەبەرئەوەی هەموویان چاوەڕێی گەڕانەوەیان ئەکرد
٤١ پیاوێك كە ناوی یایرۆس بوو،سەرۆکی شـوێـنـێك لە
شوێنی کۆبوونەوەکان بوو،هات و لەبەر پێی عیساداکەوتو
لێی پاڕایەوە كە لەگەڵیا بێت بۆ ماڵەکەی،٤٢ چونکە
تاقە کچەکەی،کە تەمەنی دوانزە ساڵ بوو لەسەرەمەرگدا
بوو.کاتێ کە ئەڕۆی بۆ ئەوێ هەموو کۆمەڵیان لێ دابوو
٤٣ لەوێدا ژنێك هەبوو،ماوەی دوانزە ساڵ بوو خوێنی
لەبەر ئەڕۆیشت،ئەوەی كە هەیبوو دابـووی بـە پزیشك،
بەڵام لەسەر دەستی کەس چاك نەبوبووەوە. ٤٤ چـووە
پێشەوە لە عیسا و لەدواوە دەستی دالە چمکی کراسە-
کەی،دەست بەجێ خوێن چوونەکەی ڕاوەستا. ٤٥ عیسا
ووتی: (کێ بوو دەستی لێ دام؟) کاتێ کەس دانی -
پیانەنا،پەترۆس و هاوڕێکانی ووتیان: (ئەی گەورەم هەموو
لە دەورو پشتن و پاڵەپەستۆ ئەکەن،کەچی تۆ ئەپرسی،کێ
دەستی لێ دام؟) ٤٦ جا عیسـا ووتـی: (یەکێ بە
مەبەستەوە دەستی تێوەدام،چونکە هەستم بەتواناو هێزێك
کرد لێم چووە دەرەوە.) ٤٧ کاتێ ژنەکە زانی کارەکەی
ناشاررێتەوە،بەلەرزەوە هاتە پێشەوە،چۆکی داداو لـەبـەر

چاوی هەمووان پێی ووت،بۆچی وە لەبەرچی دەستی
لێوە داوە و چۆن دەست بەجێ چاك بۆتەوە.
٤٨ ئینجا عیسا بە ژنەکەی ووت: (ئەی ئافرەت،باوەڕت
بوو کە چاکی کردیتەوە،بڕۆ بەدڵ نیایی)
٤٩ کاتێ کە عیسا قسەی ئەکرد یەکێ لە ماڵی سەرۆکی
کۆمەڵگاکەوە هات،بە سەرۆکی کۆمەڵگاکەی ووت: (کچەـ
کەت مرد ،ئیتر ئەرك مەخەرە بەر مامۆستا) . ٥ کاتێ عیسا
ئەمەی بیست،قسەی لەگەڵ کردوو ووتی : (مەترسە ،تەنها
باوەڕ بهێنە ،کچەکەت ڕزگاری ئەبێت) ٥١ کاتێ عیسا
گەیشتە ماڵەکە ،نەیهێشت کەس لەگەڵیا بێتە ژوورەوە
تەنها پەترۆس و یۆحەننا و یاقوب و باوك و دایکی کچەـ
کە نەبێت. ٥٢ خەڵکەکە ئەگریان و شین و شەپۆڕیان
بۆ ئەکرد ،ئەویش ووتی : (مەگرین ئەو نەمردووە بەڵکو
نووستوە) ٥٣ خەڵکەکە پێی پێکەنین ،چونکە ئەیان زانی
کە مردووە) ٥٤ بەڵام دوای ئەوەی هەموویانی دەرکردە
دەرەوەی ژوورەکەدەستی کچەکەی گرت،بانگیکردو ووتی :
(ئەی کیژۆڵە ،هەستە) ٥٥ ڕۆح گەڕایەوە بۆی ،دەست
بەجێ هەستا ،فەرمانیدا کە نانی بۆ بێنن .

٥٦ باوك ودايكەكە زۆر سەريان سورِ ما ،بەلام راى - سپاردن ،ئەوەى رِووى داوە جارێ بەكەس نەلێن .

بەشى نۆهەم

١ دواى ئەوە عيسا هەردوانزە قوتابيەكەى كۆكردەوە ،هێز و توانای چاك بوونەوەى دانێ بەسەر هەموو نەخۆشى و رِۆحە پيسەكانا ،٢ ئينجا ناردنى تا مزگێنى پاشاهێتى ئاسمان بدەن و نەخۆش چاك بكەنەوە . ٣ پێى ووتن : (بۆ رِێگا هيچ لەگەلّ خۆتاناهەلّ مەگرن ،نە كوتەك ،نە خواردن و نە نان ،نە پارە ،كەسيش دوودەست جل نەبا لەگەلّ خۆى . ٤ هەر مالێ چوون لەوێ بمێننەوە و هەر لەويشەوە بكەونە رِێ . ٥ گەر هات و كەسێك لە يەكێ لە شارەكانا نەى‌ويستن ،لەوێ برِۆن و تۆزىپێتان بتەكێنن بۆ ئاگاهى دان لەسەريان .) ٦ ئەوانيش گەرِان بە لاديكانا ،مزگێنيان ئەداو نەخۆشيان لەهەموو لايەك چاك ئەكردەوە .

٧ هێرۆدسيش كە لێ پرسراوى ناوچەكە بوو ،ئەمانەى

هەموو بیستەوە ،سەری سوڕ ما ،چونکە هەندێ کەس ئەیان۔
ووت: (یۆحەننا لەناو مردوانا زیندوبۆتەوە) ٨ هەندێ
کەسیکەش ئەیان ووت: (ئیلیایەو گەڕاوەتەوە)کەسانیکەش
ئەیان ووت: (یەکێ لە نێرراوانی کۆنە و زیندوبۆتەوە)
٩ ئینجا هێرۆدس ووتی : (یۆحەننا ،من خۆم سەریم لێ ـ
کردەوە ،بەلاّم ئەمە کێیە ئەم شتانەی لێ ئەبیستم؟) زۆر
حەزی ئەکرد کە بە چاوی خۆی بیبینێت.
١٠ کاتێ نێرراوان گەڕانەوە ،هەموو ئەو کارانەی کردبوو۔
یان بۆ عیسایان گێرایەوە ،ئەویش بەتەنها ئەوانی لەگەڵ
خۆی برد بۆ شارێ کەناوی بەیتی سەیدا بوو.
١١ بەلاّم خەڵکەکە پێیان زانی و دوای کەوتن ،ئەویش
پێشوازی کردن و باسی پاشایەتی ئاسمانی بۆ کردن ،
ئەوانەش کە نەخۆ شییان هەبوو وە پێویستیان بە چاك ـ
بوونەوە هەبوو چاکی کردنەوە. ١٢ کاتێ ڕۆژ بەرەوتەواو
بوون ئەچوو ،هەر دوانزەکە هاتن و پێیان ووت: (خەڵکە۔
کە بەرێکە با بڕۆن بۆ ئەم کێڵگە و لادێ نزیکانە ،تا۔
وەك لەوێ بمێننەوە و خواردنیش بۆ خۆیان پەیدابکەن ،
چونکە ئێمە لێرەدا لە چۆڵەوانین) ١٣ ئەویش پێی ـ

ووتن : (ئێوه خۆتان بیان دەنێ با نان بخۆن) وەلام -
یان دایەوە : (لە پێنج نان و دوو ماسی زیاترمان نیــە ،
مەگـەر بڕۆین و بۆ ئەم هەموو خەڵـکە نان بـکڕیــن .)
١٤ لەوێدا خەڵـکەکە نزیکەی پێنج هــەزارکـەس ئـەبـوون ،
ئینجا بە قوتابیەکانی ووت : (کۆمەڵ کۆمەڵ دایان نیشێنن ،
با هەرکۆمەڵـەی پەنجا کەس بێت .) ١٥ ئەوانیش ئەمەیان
کرد ،هەموو دانیشتن . ١٦ عیسا پێنج نان ودووماسیە-

کەی هەڵـگرت و چاوی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوە ،ئینجا
پیرۆزی کردو دای بە قوتابیەکانی کە بیدەن بە خەڵـکەکە
١٧ هەموو نانیان خواردوتێر بوون .لــەدوایــدا دوانزە
سەبەتە نانیشیان لێ مایەوە . ١٨ لەکاتێکا کە بـە تەنـها
نوێژی ئەکرد لەگـەڵ قوتابیەکانا ،لێی پرسین : (خەڵـکەکە
ئەڵـێن من کێم؟) ١٩ وەلامیان دایەوە : (هەندێکیان
ئەڵێن یۆحەننای خەڵـك لەئاوهەڵـکێشیت،هەندێکی کەش
ئەڵـێن ،ئیلیایت ،کەسانی کەش ئەڵـێن ،یەکێکی لەنـێرراوانــی
کۆن وزیندوبویتەوە .) ٢٠ ئینجا لێی پرسین : (ئەی ئێوە ،
ئەڵـێن من کێم؟ پەترۆس وەلامی دایەوە : (تۆی مەسیحی

یەزدان) ٢١ بەڵام عیسائاگاداری کردنەوەو ئامۆژگاری
کردن کە جارێ ئەمە بەکەس نەڵێن، ٢٢ دیسان ووتی :
(پێویستە کوڕی مرۆڤ زۆر ئازاروئەشکەنجە بکێشێ
گەورە پیاوان و سەرۆك قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت
دانی پیانەنێن و لەخاچ بدرێ و لەڕۆژی سێهەمدا
هەستێتەوە .)
٢٣ ئینجا بەهەمووانی ووت: (گەریەکێ ویستی لەدوامە-
وە بڕوات، با واز لەخۆی بێنێت و خاچەکەی هەموو
ڕۆژێ بە کۆڵەوە بێت و دوام کەوێ . ٢٤ ئەوەی
دەست بگرێ بە ژیانیەوە، ئەی دۆڕێنێ، ئەوەش کە
ژیانی لە پێناوی منا ئەدۆڕێنێ، ئەو ئەی باتەوە .
٢٥ ئایا بەکەڵکی چی دێت، گەر یەکێ هەموو جیهان
بەرێتەوە و خۆی بدۆڕێنێ؟ ٢٦ هەر کەسێ لە من و
ووتەکانم شەرم بکات، ئەوا کوڕی مرۆڤیش پشت گیری لێ
ناکات لە کاتێکا کە ئەگەڕێتەوە بە شکۆی خۆی و باوك و
فریشتەکان و مەردمە پیرۆزەکانەوە . ٢٧ بەڵام وا پێتانی
ئەڵێم بەڕاستی، ئالێرەدا لەنێوان ئەوانەی کە ڕاوەستاون
هەندێکی تیایە کەمردن بە ڕۆح ناچێژن و پادشاهی

ئاسمان بەچاو ئەبینن......)
٢٨ نزیکەی هەشت ڕۆژ دوای ئەم ووتانە،عیساپەترۆس و
یۆحەننا و یاقوبی برد لەگەڵ خۆیا و سەرکەوتنە
سەر کێوێك بۆ نوێژ کردن. ٢٩ لەکاتێکا عیسا نوێژی
ئەکرد،ڕەنگی دەموچاوی گوڕرا و جلەکانی سپی و
بریسکەداربوو. ٣٠ دووان لەگەڵی ئەدووان،یەکێکیان
موساو ئەوی کەشیان ئیلیابوو، ٣١ بەشکۆوە دەرکەوتن و
لەبارەی ئەو خاچ کردنە دووان کە ئەوەندەی نەمابوو
ڕووبدات لە ئۆرشەلیم. ٣٢ پەترۆس و دوو هاوڕێکەی
لەگەڵ ئەوەشا کە خەو دایگرتبوون،بەخەبەر مانەوە تا ـ
وەك مەزنی و شکۆی عیسا و ئەو دوو نێرراوەی کەشیان
دی. ٣٣ لە کاتێکا کە خەریك بوو موساو ئیلیا لە عیسا
جیاببنەوە،پەترۆس بە عیسای ووت: (ئەی مامۆستا،باشترنیە
گەر لێرە بمێنینەوە؟ باسێ چادرتان بۆ دابنێین،یەکێ
بۆ تۆ،،یەکێکیش بۆ موسا،ئەوەی کەش بۆ ئیلیا...)
ئەمەی ووت بێ ئەوەی بزانێ چی ئەڵێ. ٣٤ کاتێ
پەترۆس لەم قسانەدا بوو،هەورێ هات و کشا بەسەریانا،
ئەمانیش کاتێ هەورەکە دەوروپشتی لێ گرتن،ترسان.

٣٥ دەنگێ لەناو هەورەکەوە هات و ووتی :
(ئا ئەوەتا کوڕی من ئەوەی کە هەڵبژاردەی خۆمە ،
گوێی بۆ ڕابگرن .) ٣٦ کاتێ دەنگەکە هات،قوتابیەکان
بە تەنها هەر عیسایان بینی . ئەم هەواڵەیان بە
نهێنی هێشتەوە و چیان دی بوو لەو ڕۆژانەدا بە
کەسیان نەووت .
٣٧ ڕۆژی دووایی ،کە لە کێوەکە هاتنە خوارەوە ،
خەڵکێکی زۆر بەرەوپیریان هات . ٣٨ لە نێوان خەڵکەکە
دا پیاوێك دەنگی بەرزکردەوە و ووتی : (ئەی مامۆستا ،
لێت ئەپاڕێمەوە سەیری کوڕەکەم بکە ،ئەمە تاقەکوڕمە .
٣٩ ئەوەتا ڕۆحێکی پیسی تیایەو دەستی بەسەراگرتووە ،
لەپڕ هاوارئەکات،ئینجا ڕۆحەکە ئەیشڵەقێنێ و کەف لە
دەمی دەرئەکا و تا نەیکوتێ بە زەویدا وازی لێ -
ناهێنێ . ٤٠ لە قوتابیەکانت پاڕامەوە کە دەریکەن ،نەیان
توانی .) ٤١ عیسا وەڵامی دایەوە و ووتی : (ئەی نەوەی
بێ بڕواو لاروچەوت تاکەی لەگەڵتان بمێنمەوە و بارتان
بکێشم؟) بە پیاوەکەی ووت : (کوڕەکەت بێنە ئێرە)
٤٢ لەکاتێکا کوڕەکە ئەهات،شەیتانەکە کوتای بەزەویدا و

بە توندی شلـّەقانی ،دوای ئەمە عیسا ڕۆحە پیسەکەی
دەرکرد ،کوڕەکە چاك بووەوە و دایەوە دەست باوکی.
٤٣ خەلـّکەکە هەموو لە مەزنی یەزدان سەرسام بوون ،
کاتێ خەلـّکەکە سەرسام مابوون ،لە هەموو ئەو شتانەی
عیسا کردی ،جا عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (با ئەم
ووشانە بچێتە گوێتانەوە ،کوڕی مرۆڤ خەریکە بدرێتە
دەستی خەلـّکی) ٤٥ بەلاّم ئەوان ئەمە تێ نەگەیشتن ،
شارراوە بوو لێیان ،ترسان کە پرسیاری لێ بکەن.
٤٦ قوتابیەکانی بیری ئەوەیان لە دلـّیانا ئەکردەوە کە
ئایا کێ لەناویانا مەزنترە. ٤٧ عیسا بە نیازی دلـّیانی
زانی ،منالـّێکی بچکۆلەی لای خۆیەوە ڕاگرت و ٤٨ پێی
ووتن: (هەریەکێ بە ناوی منەوە دان بەم منالـّە بچکۆلە-
یەدا بنێ ،ئەوا دان بەمنائەنێ ،ئەوەش کە دانم پیا ئەنێ ،
دان بەوەدا ئەنێ کە ناردوومی. گەرهات و یەکێ لەناو-
تانا بچوکترین تان بێت،ئەوا ئەو مەزنترینە لەناوتانا.)
٤٩ یۆحەننا دواو ووتی: (گەورەم ،یەکێکمان دی بەناوی
تۆوە ڕۆحی پیسی دەرئەکرد ،ئێمەش نەمان هێشت لەبەر-
ئەوەی دوات ناکەوێت لەگەلـّمانا.) ٥٠ عیساپێی ووت:

(ڕێی لێ مەگرن ،گەریەکێ بەربەرەکانی نەکردن ئـەوا لەگەڵتانە)
٥١ کاتێ خەریك بوو ڕۆژانی لە خاچ دانی نزیك بێتەوە ،بڕیاری دا کە بەرەو ئۆرشەلیم بڕوات . ٥٢ لە پێشیەوە چەند نێرراوێکی نارد ،ڕۆیشتن و چوونە لادێ یەکی سامریەکانەوە تاوەك شوێنێکی بۆ ئامادە بکەن . ٥٣ بەلاّم بە پێشوازی کردنی رازی نەبوون ،چونکە بەرەو ئورشەلیم ئەچوو ٥٤ کاتێ دوو قوتابیەکەی یاقوب و یۆحەننا ئەمەیان دی ،ووتیان : (خوداوەند ئەتەوێ داوا۔ کەین کە ئاگر لە ئاسمانەوە بێتەخوارەوە لەناویان بەرێ؟ ٥٥ ئەویش ئاوڕی بۆ دانەوە و ئاگاداری کردنەوە و ووتی : (کوڕی مرۆڤ هاتووە بۆ ڕزگارکردنی ژیانی مرۆڤ نەوەك بۆ لەناوبردنی . ٥٦ ئینجا ڕۆیشتن بۆ دێیەکی کە .
٥٧ کاتێ کە بە ڕێدا ئەڕۆیشتن ،یەکێ پێی ووت : (گەورەم بۆ هەرکوێ بڕۆیت دوات ئەکەوم) ٥٨ عیساش پێی ووت : (ڕێوی کونی هەیە و باڵندەی ئاسمان هێلانە ،بەلاّم کوڕی مرۆڤ تەنانەت جێگەیەکی نیە سەری

بخاتەسەر.) ٥٩ بەیەکێکی کەی ووت: (دوام کەوە) بەلاّم
ئەمەیان ووتی: (گەورەم ڕێگەم بدە بابڕۆم تەرمی باوکم
بنێژم) ٦٠ عیسایش پێی ووت: (واز لە مردوان بێنە
با مردوەکانیان بنێژن، بەلاّم تۆ برۆ مزگێنی پاشاهێتی
ئاسمان بدە.) ٦١ یەکێکی تر پێی ووت: (گەورەم، من
لەگەلّت دێم و دوات ئەکەوم، بەلاّم ڕێگەم بدە کە یەکەم
جار لەخێزانەکەم مالّ ئاوایی بکەم) ٦٢ عیسایش پێی
ووت: (هەرکەسێ دەست لەسەرگاسن دابنێ و ئاوڕ -
بداتەوە بۆ دواوە، بەکەلّکی پادشاهێتی یەزدان نایەت)

١ پاش ئەمە عیسا حەفتاو دوو کەسی کەی دەست نیشان
کرد ،دوو دوو ناردنی ،تاوەك پێشیکەون بۆ هەموو شارو
جێگەیەك کە خەریك بوو بۆی ئەرۆیشت. ٢ جاپێی ووتن
دروێنە زۆرەبە لام کرێکارکەمە،بپارێنەوە لە یەزدانی دروێنە
تا کرێکار بۆ دروێنەکە بنێرێ. ٣ برۆن ئەوامن ئەتان -
نێرم وەك بەرخ بۆ ناو گورگ. ٤ نەکیسەی پارە لەگەڵ
خۆتان بەرن نەتوێشو نە پێڵاو،لەرێگاش کات بە فیرۆ
مەدەن. ٥ چوونە هەرماڵێکیش،یەکەم جارسڵاوکەن و
بڵێن :ئاشتی لەم ماڵەبێت، ٦ گەرلەماڵەکەدا ئاشتی -
خوازی تیابێت،واشایانی ئەو ئاشتیەهەن. گەر نەشبێت
ئەوا سڵاوەکە بۆ خۆتان ئەگەرێتەوە. ٧ لەوماڵە بمێنەوە
لەوەی کەهەیانە بخۆن و بخۆنەوە،چونکە کرێکار شایانی
ئەوەیە کە رەنجی خۆی وەرگرێ. ئەوەنە ماڵەوماڵیش مەکەن
٨ چوونە هەرشارێك و دانیشتوانی پێشوازی لێ کردن،
ئەوەی پێشکەشتانی ئەکەن بیخۆن، ٩ ئەو نەخۆشانەی تیا-
یەتی چاکی بکەنەوە و پێیان بڵێن کە پادشاهێتی
یەزدان لێتانەوە نزیکە، ١٠ لە هەرشارێکیش خەڵکەکەی
نەیان ویستن ،برۆنە سەرشەقامەکانی و بڵێن :

١١ وا ئێمە تەنانەت تۆزی شارەکەشتان کە بە پێمانەوەیە
ئەیتەکێنینەوە بە سەرتانا ،بەڵام ئەوە بزانن :کە پادشاهێتی
یەزدان لێتان نزیك بۆتەوە، ١٢ من پێتان ئەڵێم: شاری
سەدوم لەو ڕۆژەدا ناخۆشی و ئازاری کەمترە لەو
شارانەی کە ئێوەی تیا دەرئەکرێن .
١٣ خاك بەسەرت ئەی کورەزین ،خاك بەسەرت ئەی
بەیتی سەیدا گەر لە سور و سەیدا ئەو کارە سەر ـ
سوڕهێنەرانە بکرایە کە لە لای ئێوە کرا ،خەڵکەکەی هەر
لە زووەوە باوەڕیان ئەهێناو ژیانیان ئەگۆڕی .
١٤ بەڵام سورو سەیدا لە ڕۆژی لێ پرسینەوەدا گیرو-
گرفتیان کەمتر ئەبێ لە هەردوولاتان . ١٥ تۆش ئەی
کەفەرناحوم ،ئەتەوێ بلند بیتەوە تا ئاسمان؟ نەخێر ،تۆ
ئەکەویتە خوارەوە بۆ قولاّیی لەناوچوون .
١٦ دیسان ووتی : ئەوەی گوێتان بۆ ڕاگرێت،گوێ بۆ
من ڕائەگرێ ،ئەوەش کە دانتان پیانێ دان بە منیشا
نانێ ،ئەوەیش کە دان بە منا نانێ ،دان بەوەدا نانێ کە
منی ناردوە .
١٧ دوای ئەمە هەر حەفتاو دووەکەی کە ناردبوونی زۆر

بە شادیەوە ووتیان : (گەورەم ،تەنانەت شەیتانەکانیش بە
ناوی تۆوە مل کەچمانن) ١٨ ئەویش پێی ووتن :
(شەیتانم دی وەك بروسکە لە ئاسمانەوە هەڵدێرا بۆ
خوارەوە. ١٩ ئەوەتا من توانام داونەتێ کە پێ بنێن بە
مارو دوو پشکا و بە هێزی دوژمنا ،هەتا هەتایە هیچ
شتێ ئازارتان نادات. ٢٠ بەڵام دڵ خۆش مەبن
بەوەی کە ڕۆحەکان مل کەچتانن ،بەڵکو دڵ خۆش بن
بەوەی کە ناوتان لە ئاسمان نووسراوە.)
٢١ لەوکاتەدا عیسا زۆر شادومان بوو بە ڕۆحی پیرۆز و
ووتی : (ئەی باوك ستایشت ئەکەم چونکە ئەم کارانەت لە
داناو زانایان شاردۆتەوە و بۆ منالانت ئاشکرا کردوە.
بەڵێ ئەی باوك لەبەرئەوەی بەلاتەوە وا باشترە)
٢٢ جا ووتی : (هەموو شتێ لەلایەن باوکمەوە دراوە
پێم،بە تەواوی کەس نازانێ کوڕ کێیە باوك نەبێ ،کەسیش
نیە کە بە تەواوی بزانێ باوك کێیە کوڕ نەبێ ،ئەوەش کە
کوڕی ئەوێ با بۆی ئاشکراکات.)
٢٣ ئینجا ئاوڕی دایەوە بۆ قوتابیەکانی و بە تەنها
بەوانی ووت: (خۆزگە ئەخوازرێ بە چاوتان ،بەوەی ئێوە

ئێستا ئەی‌بینن . ٢٤ من پێتان ئەڵێم،زۆر لە نێرراوانی
یەزدان و زۆر لە پادشاهان ،ئاواتە خواز بوون ببینن
ئەوەی ئێوە ئێستا ئەیبینن ،بەڵام نەیان بینی ،دیسان
ببیسن ئەوەی ئێوە ئێستا ئەیبیسن ،بەڵام نەیان بیست.)
٢٥ یەکێ لە زانایانی شەریعەت لێی هاتە پێشەوە،بۆ
ئەوەی تاقی بکاتەوە،ووتی : (مامۆستا ،چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) ٢٦ ئەویش پێی
ووت: (چی نووسراوە لە شەریعەتا چۆن ئەیخوێنیتەوە؟)
٢٧ وەڵامی دایەوە : (یەزدانی خۆت خۆش بوێ بە
هەموو دڵت و هەموو دەرونت و هەموو توانا و بیرتەوە،
ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ .) ٢٨ ئینجا
پێی ووت: (وەڵامەکەت ڕاستە. گەر هاتوو کارت پێ کرد
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست ئەهێنی) ٢٩ بەڵام پیاوەکە
ویستی خۆی بە کابرایەکی باش دەرخات،دیسانەوە لە
عیسای پرسی باشە کێیە ئەوەی لێم نزیکە؟) ٣٠ عیسا
وەڵامی دایەوە ووتی : (مرۆڤێك لە ئۆرشەلیمەوە ئەڕۆی
بۆ ئەریحا ،کەوتە نێوان چەند دزێکەوە،پارەو جلەکانیان
لێ سەند و ئازاریان داو بریندرایشیان کرد ،ئینجا بە

نیوه مردویی بەجێیان هێشت و ڕۆیشتن .
٣١ وا ڕێکەوت کە قەشەیەك لە هەمان ڕێگەوە بڕوات،
بینی ،بەڵام چووە بەری ئەوبەری ڕێگاکە دوور لە برین ـ
دارەکە و بەجێی هێشت. ٣٢ هەروەها کابرایەکی لاویش
لەوێوە تێپەڕی ،کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە ،سەیری کرد ،
ئەویش چووە بەری ئەوبەری ڕێگاکە و بەجێی هێشت.
٣٣ بەڵام کابرایەکی سامری کە لەوێوە ئەڕۆی ،هاتەسەری ،
کاتێ بینی بەزەیی پیاهاتەوە، ٣٤ چووە پێشەوە لێی ،
دوای ئەوەی ڕۆن و شەرابی بەسەر برینەکانیا کرد .
بەستی . ئینجا سواری وولاخەکەی خۆی کرد و گەیاندیە
میوانخانەیەك و لەوێ چاودێری کرد . ٣٥ ڕۆژی دووەم
کاتێ میوانخانەکەی بەجێ ئەهێشت،دوو دیناری دەرکردو
دای بە خاوەن میوانخانەکە و پێی ووت: چاودێری بکە
چەندی تریشی پێویست بوو،کە گەڕامەوە ئەیدەم.
٣٦ جا کامیان لەم سیانە بە نزیك ئەزانی بۆ ئەوەی
کەوتە نێوان دزەکانەوە؟) ٣٧ وەڵامی‌دایەوە: (ئەوەی بە
بەزییەوە هەڵسوکەوتی لەگەڵ کرد و یارمەتی دا .)
ئینجا عیسا پێی ووت: (تۆش برۆ هەمان شت بکە .)

٣٨ کاتێ بە ڕێگاوە بوو چووە دێیەك،ژنێك کە ناوی
مەرسا بوو پێشوازی لێ کرد و هێنایە ماڵەکەی خۆی.
٣٩ خوشکی ئەم ژنە ناوی مریەم بوو،لەبەر پێی دانیشت
بۆ ئەوەی گوێ لە ووتەکانی بگرێت. ٤٠ بەلاّم مەرسا کە
سەرقاڵ بوو بە شت ئامادە کردنەوە بۆ میوانەکە،هاتوو
ووتی: (گەورەم سەیر ناکەیت خوشکم بەجێی هێشتووم
کارەکان بەتەنها بکەم؟ پێی بڵێ با بێت یارمەتیم بدات
٤١ بەلاّم عیسا وەلاّمی دایەوە و ووتی: (مەرسا،مەرساتۆ
سەرقاڵ و شێواوی کاری زۆریت،کە ئەوەندە گرنگ نین.
٤٢ بەلاّم پێویستی هەر یەکێکە،ئەوەتا مریەم لەوە-
گەیشتووە و لایەنە چاکەکەی هەڵبژاردوە،ئەوەی کە لێی
ناسەنرێتەوە.)

بـەشـی یـانـزەهــەم

١ عیسا لە شوێنێکا نوێژی ئەکرد ،کاتێ تەواو بوویەکێ لە
قوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم نوێژ کـردنـمـان فێرکـە
هەروەك کە یۆحەننا قوتابیەکانی فـێرکـرد .) ٢ ئـەویـش
ووتی: (کاتێ نوێژ ئەکەن ،بڵێن: ئەی بـاوك با نـاوت
پیرۆز بێت ،با پادشاهیەکەت بێت، ٣ نانی ڕۆژانـەمـان
بەرێ ، ٤ لە گوناهمان خۆش بە ،ئێمەش لە گوناهی ئەوانە
خۆش ئەبین کە هەڵەمان بەرامبەر ئەکەن ،مـەمـان خـەرە
تـاقـی کـردنـەوە .)
٥ دیسانەوە پێی ووتن: (گەر یەکێ لە ئێوە هاوڕێیەکی
هەبێت لە نیوە شەوا بڕوا بۆ لای و پێی بڵێ هاوڕێم،
سێ نانم بە دەستیاو بەرێ، ٦ هاوڕێیـەکـم لـە دوورەوە
هاتووە بۆ لام ،هیچیشم نیە بیدەمێ ، ٧ بەڵام هاوڕێکەی
لە دیوی ژوورەوە وەڵامی باتەوە: هـەراسـانـم مـەکـە
دەرگام داخستووە ،ئەوەتا خۆم و منالم لەناو جێگەداین
ناتوانم هەستم و بتدەمێ . ٨ من پـێـتـان ئـەڵێم: گـەر
بێت و ئەو کەسە هەڵنەسێ بیداتێ لەبەر هاوڕێیەتی ،لە
پاشانا هەر هەڵئەستێ و بەپێی پێویست ئەیداتێ ،لەبەر
سووربوونی کابرا لەسەر داواکارییەکەی .) ٩ دیسـانـەوە

پێتان ئەڵێم: داواکەن ،پێتان ئەدرێ ،کۆشش کەن ،
ئەیدۆزنەوە ،لە دەرگا بدەن ،لێتان ئەکرێتەوە. ١٠ هەر
کەسێ داواکات دەستی ئەکەوێت ،ئەوەی کۆشش ئەکات،
ئەیدۆزێتەوە ،ئەوەش لە دەرگا ئەدات لێی ئەکرێتەوە.
١١ چ باوکێ لە ئێوە گەر کوڕەکەی داوای نانی لێ ـ
بکات ،بەردی ئەداتێ ؟ یاخود داوای ماسی لێ بکات
لە باتی ماسی ماری ئەداتێ؟ یان داوای هێلکەی لێ
بکات دووپشکی ئەداتێ ؟
١٣ گەر بێت و ئێوەی بەد ،بزانن ئاوها بە منداڵەکانتان
شتی باش بدەن ،کەواتە ئەبێ باوکی ئاسمانی چەند
باشتر بدات پێتان؟ ئەو ڕۆحی ڕەوان ئەدا بەوانەی
داوای ئەکەن؟)
١٤ عیسا ڕۆحی پیسی دەرئەکرد لە کابرایەك کە پێی
لاڵ بوو ،کاتێ شەیتانەکەی دەرکرد پیاوەکە دەستی ـ
کرد بە قسەکردن ،هەموو سەرسام بوون، ١٥ هەندێکیان
نەبێ ووتیان: (ئەو شەیتان دەرئەکات بە بەعلەزەبولی
سەرۆکی شەیتانەکان.) ١٦ ئینجا داوای نیشانەیەکی
ئاسمانیان لێ کرد بۆ ئەوەی تاقی بکەنەوە. ١٧ بەلام

ئەو خوێندیەوە ئەوەی بە بیریانا ئەهات،پێی ووتـــن :
(هەر وولاتێك دوو بەرەکی تێ کەوێت وێران ئەبێت،هەر
مالێکیش ببێ بە دوو بەشەوە ئەکەوێ. ١٨ گـــەر بێتو
شەیتانەکان ئاوها بووبن بە دوو بەشەوە،ئیتر پادشا ـ
هێتیەکەیان چۆن خۆی رائەگرێ؟ ئێوە ووتتان کە مـن
بە بەعلەزەبول شەیتان دەرئەکەم،١٩ گەرمن بەو شەیتان
دەربکەم،ئایا ئەبێ نەوەکانتان بە کێ دەریان بکەن؟ با
ئەوان بڕیاربەن بەسەرتانا. ٢٠ گەر من بـــە هـێـزی
یەزدان شەیتان دەرکەم،ئەوا پادشاهێتی یەزدانـتـان
بەسەرا ئەچەسپێ. ٢١ کاتێ مرۆڤی بەهێز و توانا بە
هەموو چەکێکەوە پارێزگاری مالەکەی ئەکات،ناو مالەکەی
پارێزراوە. ٢٢ بەلام گەر یەکێ لە خۆی بەهێزتر بـێـتـە
سەری ئەوا سەرئەکەوێ بەسەریا و ئەو چەکانەی کە پشتی
پێ بەستووە لێی ئەسەنێ،ئینجا تالانیەکەی دابەش ئەکات
٢٣ ئەوەی لەگەلما نیە،دژی منە،ئەوەش لەگەلما کۆ ـ
ناکاتەوە،بلاوی ئەکاتەوە.)
٢٤ دوای ئەوەی کە رۆحێکی پیس لە یەکێ دێتە دەرەوە،
ئەچێتە چۆلەوانی بۆ پشوودان،کاتێ هیچ نابینێ،ئەلێ

با بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی کە بەجێم هێشت.
٢٥ کاتێ دێتەوە، ئەبینێت گسك دراوەو رازاوەیە. ئەوسا
٢٦ ئەڕوا لەگەڵ خۆیا حەوت رۆحی پیسی تر ئەهێنێ
کە خراپ ترن لە خۆی، ئەچنە ئەو مرۆڤەوە و تیا جێگیر
ئەبن، ئینجا باری ئەو مرۆڤە لە پێشو بەدتر ئەبێ.)
٢٧ کاتێ عیسا ئەمانەی ئەووت، ژنێك لەناو خەڵکەکەوە
دەنگی بەرزکردەوە و ووتی: (خۆزگە بەو سکەی کە
هەڵیگرتی و بەو مەمکەی شیری پێدای.) ٢٨ بەڵام
ئەو ووتی: (با خۆزگە بەوانە بخوازرێ، ئەوانەی گوێ لە
ووشەی یەزدان ئەگرن و کاری پێ ئەکەن.)
٢٩ کاتێ خەڵکێکی زۆر لێی کۆبوونەوە، ووتی: (ئەم نەوەیە
نەوەیەکی بەدە، داوای نیشانە ئەکەن، بەڵام هیچ نیشانە
یەکیان پێ نادرێت تەنها نیشانەی یونس نێرراوی
یەزدان نەبێت. ٣٠ چۆن کە یونس نیشانە بوو بۆ
دانیشتوانی نەینەوا، هەروەهاش کوڕی مرۆڤ نیشانەیە بۆ
ئەم نەوەیە. ٣١ شاژنی باشوور لە ڕۆژی دادگادا
بەرامبەر ئەم نەوەیە رائەوەستێت و تاوان باری ئەکات،
چونکە لەوپەڕی جیهانەوە هات بۆ ئەوەی لە دانایی

سلێمانی حەکیم گوێ بگرێ. وا لێرەدا لە سلێمانی
حەکیم مەزن تر راوەستاوە. ٣٢ هەروەها دانیشتوانی
ئەوسای نەینەواش لە دوارۆژا لەگەڵ ئەم نەوەیە
ڕائەوەستن و تاوان باری ئەکەن، چونکە پەشیمان بوونەوە
کاتێ ئامۆژگاری یونسیان بیست، وا لێرەدا لە یونس
مەزن تر راوەستاوە.)
٣٣ کەس چرا هەڵناکاو لە جێیەکی شارراوەدا دایبنێ،
یاخود لە ژێر جاما، بەڵکو ئەیخاتە سەر شوێنێکی بەرز،
تاکو ئەوانەی دێنە ژوورەوە رووناکیەکە ببینن.
٣٤ چاو چرای لەشە، گەر چاوت باش ببینێت لەشت
هەمووی رووناکیە، بەلام گەر چاوت تروسکایی تیا نەبێت،
ئەوا لەشت هەمووی هەر تاریکیە. ٣٥ گەر بێت و لەشت
هەمووی رووناکی بیت و هیچ لایەکی تاریکی تیا نەبێ،
٣٦ ئەوا هەمووی وەك چرایەك کە رووناکی ئەدات
ئەدرەوشێتەوە و رووناکە.)
٣٧ کاتێ کە عیسا ئەدوا، فەریسیەك داوای ئەوەی لێ -
کرد کە نانی نیوەرۆ لای ئەو بخوا. ئەویش چووە ماڵە -
کەی و لەسەر خوان دانیشت. ٣٨ بەلام فەریسیەکە

سەری سوڕ ما لەوەی کە عیسا پێش نانەکە دەست ناشوات
٣٩ ئەویش پێی ووت: (ئێوەی فەریسی دەرەوەی جام و
قاپتان پاك ئەکەنەوە ،بەلاّم ناوەوەتان پڕە لە چەتەیی و
پیسی. ٤٠ ئەی بێ مێشکینە ،هەر ئەوەی دەرەوەی
دروست کردووە ناوەوەیشی دروست نەکردوە؟
٤١ قاپ و قاچاغتان پڕە ئەوەی تیایەتی بی بەخشن بە
هەژاران ،تاوەك لای یەزدان پاك بنەوە.
٤٢ (قوڕ بەسەرتان ئەی فەریسیەکانئێوە دەیەکی نەعناو
رازیانە و سەوزەمەنی تر بە زەکات ئەدەن ،بەلاّم راستی و
دادپەروەری و خۆشەویستی یەزدان پشت گوێ ئەخەن،
پێویست ئەوەیە ئەمانە بەجێ بهێنن و ئەوانەی تریش لە
یاد نەکەن. ٤٣ قوڕ بەسەرتان ئەی فەریسیەکان ،چونکە
ئێوە حەز لە ریزی پێشەوەی کۆبوونەوەی کۆڕەکان ئەکەن و
ئەتانەوێ لە شوێنە گشتیەکانا سلاّوتان بەگەرمی لێ بکرێ
٤٤ قوڕ بەسەرتان ،ئێوە لەو گۆڕە وونبوانە ئەکەن کە
خەڵکی بێ ئەوەی بزانن بەسەریانا ئەڕۆن.)
٤٥ ئینجا یەکێ لە زانایانی شەریعەت پێی ووت: (ئەی
مامۆستا ،ئەم قسانەت ئێمەش ئەگرێتەوە.) ٤٦ ئینجا

عیسا ووتی : (قوڕ بەسەر ئێوەش زانایانی شەریعەت،ئێوە
باری قورس و گران ئەخەنە سەر شانی خەڵکی ،بەلاّم
خۆتان سەری پەنجەتانی تێوە نادەن . ٤٧ قوڕ بەسەر-
تان ،چونکە ئێوە گۆڕ بۆ ئەو نێرراوانە هەڵ ئەبەستن ،
کە باوباپیرتان کوشتوویانن . ٤٨ کەواتە ئێوە بەم کارە
رازین بە کردەوەی باوباپیرتان ،ئەوان نێراوانیان کوشتو
ئێوەش گۆڕەکانیان بۆ هەڵ ئەبەستن . ٤٩ هەر لەبەر
ئەمەشە کە یەزدان ئەفەرموێ و ئەڵێ : من پێغەمبەر و
نێرراویان بۆ ئەنێرم بەلاّم ئەوان لێیان ئەکوژن ودەریان
ئەکەن . ٥٠ تاکو خوێنی رژاوی هەموو نێراوانانی
یەزدان لە سەرەتای دروست بوونی جیهانەوە بچێتە ملی
ئەم نەوەیەوە، ٥١ هەر لە خوێنی هابیلەوە تا خوێنی
زەکەریا کە لە نێوان شوێنی قوربانی پەرستگاکەدا کوژرا
بەڵێ پێتان ئەڵێم : مافی ئەو خوێنانە لەم نەوەوە بێ
باوەڕە ئەسێنرێ . ٥٢ قوڕ بەسەرتان ئەی زانایانی
شەریعەت،چونکە ئێوە کلیلی زانیاریتان هەڵگرتووە ،بەلاّم
نەخۆتان ئەچنە ژوورەوە نە ڕێ ئەدەن کە خەڵکی تر
بچێتە ژوورەوە .)

٥٣ کاتێ عیسا بەم شێوەیە قسەی لەگەڵا ئەکردن، نووسەرانی شەریعەت و فەریسیەکان بە تەواوی رقیان لێ هەڵگرت،زۆر بابەتی کەیان هێنایە پێشەوە،بۆ ئەوەی لێی بدوێ، ٥٤ تاوەکو لە ووشەیەکا راوی کەن و توشی - کەن.

١ لەو کاتەدا کە خەڵکی بە هەزاران کۆبووبوونەوە،بە
جۆرێ یەك یەکی پێشێل ئەکرد،عیسا دەستی کرد بە
قسەکردن بۆ قوتابیەکانی و ووتی: (یەکەم جار ئاگاداری
هەویر ترشی فەریسیەکان بن،کە بریتیە لە دوو روویی.
٢ هیچی شارراوە نیە ئاشکرا نەبێت و هیچ نهێنیەك
نیە نەزانرێ. ٣ هەموو ئەوانەی لە تاریکیا ووتووتانە،لە
رووناکیا ئەبیسرێ،ئەوەش کە لە ماڵا بە چرپە ووتووتانە،لە
سەربانەکان بانگەوازی پێ ئەکرێ.)
٤ لەبەرئەوە ئەی خۆشەویستەکانم،مەترسن لەوانەی کە بە
لەش ئەتان کوژن،چونکە لەوە زیاتر ناتوانن هیچ بکەن.
٥ بەڵام من پێتان ئەڵێم کە لە چی بترسن،لەوە بترسن
کە توانادارە لە دوای مردن بتانخاتە ئاگرەوە،بەڵێ،
پێتان ئەڵێم کە لەوە بترسن. ٦ ئەوە نیە پێنج چۆلەکە
بە دوو فلس ئەفرۆشن؟ لەگەڵ ئەوەشدا یەزدان یەکێك
لەوانی بیرناچێ،٧ تەنانەت توکی سەریشتان ژمێرراوە.
کەواتە مەترسن،ئێوە بەنرخ ترن لە چۆلەکە.
٨ بەڵام پێتان ئەڵێم،ئەوەی کە لە بەردەم خەڵکیا دانم
پیابنێ،کوڕی مرۆڤیش لە بەردەم فریشتەکانی یەزدانا

دانی پیائەنێ . ٩ ئەوەش کە لە بەردەم خەڵکیادانم
پیانانێ ،بەهەمان شێوە لەبەردەم فریشتەکانی یەزدانا
دانی پیانانرێ . ١٠ ئەوەی ووشەیەك بە کوڕی مرۆڤ
بڵێ لێی ئەبوررێ ،بەڵام ئەوەی شتی خراپ بە رۆحی
پیرۆز بڵێ ،لێی نابوررێ .
١١ کاتێ ئەتانهێننە بەردەم شوێنی کۆبوونەوەکان و لێ
پرسراوان و گەورەپیاوان ،گوێ مەدەن بەوەی کە چی
یاخود چۆن وەڵام ئەدەنەوە . ١٢ چونکە رۆحی پیرۆز
ئەیدا بە گوێتانا ئەوەی پێویستە کە بیلێن .
١٣ ئینجا لەناو کۆمەڵەکەدا یەکێ پێی ووت: مامۆستا ،بە
براکەم بڵێ ئەوەی بۆمان بەجێ ماوە بەشیکا لەگەڵما :
١٤ بەڵام ئەو پێی ووت: (ئەی مرۆڤ،کێ منی کردوە
بە بەشکەر بە سەرتانا ؟) ١٥ بە خەڵکەکەی ووت:
(ئاگادارین و خۆتان بپارێزن لە چاوبرسێتی .گەر
یەکێ سامانی هەموو جیهانیشی هەبێ ،ناتوانێ ژیانی
هەتاهەتایی پێ بکرێ .) ١٦ ئینجا نموونەیەکی بۆ
هێنانەوە و ووتی : (مرۆڤێکی دەوڵەمەند زەویەکەی بەروو -
بوومێکی زۆرزۆری دا بەدەستەوە . ١٧جا بیری کردەوە و

ووتی : چی بکەم کە من شوێنی تەواوم نەبێ بۆ کۆکرد نە ـ
وەی بەرووبوومەکەم؟ ١٨ ووتی : وا ئەکەم ،شوێنی کۆکرد نە ـ
وەکانی ترم ئەروخێنم و لەوان گـەورەتر د روسـت ئەکـەم ،
ئینجا لەوێدا هەموو بەرووبوومەکەم د ائەنێم و کۆی ئەکەمەوە
١٩ ئەوسا بە خۆم ئەڵـێم : ئەی د ڵ ئەوەتابەشی چەندین
ساڵـت هەیە ،کـەواتـە بـخـۆ و بـخـۆرەوە و هـەڵـپـەرە .
٢٠ بەڵام یەزدان لە هەمان رۆژا پێی ووت : ئـەی بێ
مێشك ،هەر ئەم شەو رۆحت د ەرئەچێ ،بۆ کێ ئەبێ ئەوەی
کۆت کرد ۆتەوە ؟
٢١ (ئا ئەمەیە بەشی ئەوانەی کە هەر بۆ خۆیان کـۆی ـ
ئەکەنەوە و لای یـەزدان هـیـچـیـان نـیە)
٢٢ بە قوتابیەکانی ووت : جا لەبەرئەمە پێتان ئەڵـێم ،گـوێ
مەد ەن بە خواردن و بـەوەی کـە لـەبـەری ئـەکـەن .
٢٣ ژیان گـرنگ ترە لە خواردن و لەشیش گـرنگ تـرە
لە جل . ٢٤ سەیری قەلەرەش کەن ،نە ئـەچـنـێ و نـە
د روێنە ئەکات . ئازوخـگـەشی نیە و هیچ کۆناکاتەوە ،بەڵام
یەزدان ئەیژێنێ . ئایا ئێوە لە باڵـندە ئازیزتر نـیـن ؟
٢٥ بەڵام کێ لە ئێوە گـەر زۆر بایەخ بدات بـەم شـتـانە ،

تەنانەت رۆژێ لە ژیانی ئەتوانێ درێژ تر بکات؟
٢٦ جا کە ئێوە تواناتان بەسەر بچوکترین شتانیە،بۆچی
بایەخ ئەدەن بە شتی تر؟ ٢٧ سەیری گوڵاڵە سوورە -
کەن،چۆن نشونما ئەکات نە هیلاك ئەبێت و نە ئەڕێسێ،
بەلام پێتانی ئەڵێم:تەنانەت سلێمان پاشاش لەوپەڕی
مەزنیا لەبەری نەکردووە بەرگێ،جوانتر لە بەرگی گوڵاڵە
سوورە. ٢٨ گەر بێت و یەزدان ئاوا بەرگ بکاتە بەری
گژوگیالەگەڵ ئەوەی کە ئەمڕۆ لە کێڵگەدایە و بەیانی
فڕێ ئەدرێتە تەنورەوە.ئایا ئەبێ ئێوە چەند لە پێشتربن
تاوەك یەزدان لەیادتان نەکا ئەی کەم باوەڕینە ؟
٢٩ داوای ئەوە مەکەن کە چی بخۆن و چی بخۆنەوە،
مەپەشۆکێن. ٣٠ ئەمانە هەمووی بێ باوەڕەکان هەوڵی
بۆ ئەدەن،بەلام ئێوە باوکتان ئەزانێ کە پێویستان بەمانە
هەیە. ٣١ ئێوە هەوڵ بەن بۆ چوونە پاشایەتی یەز -
دانەوە،ئەوانەی ترتان هەموو بۆ ئەبێت .
٣٢ ئەی مێگەلی بچوك،ترسی دوارۆژت نەبێ،چونکە
باوکت ئەیەوێ پاشایەتی ئاسمانت بداتێ،٣٣ بی‌فرۆشن
ئەوەی کە هەتانە و بی‌بەخشن بە هەژاران،دروستی‌کەن

بۆ خۆتان لە ئاسمان سامانێ کە نافەوتێ ،گەنجێ کە لە
بن نایەت،نە دز لێی نزیك ئەبێتەوە نە مۆریانە لێـی -
ئەدات. ٣٤ مرۆڤ گەنجی لە هەر کوێ بێت دڵی
لەوێ ئەبێت.
٣٥ با پشتێنتان بەستراو بێت و چراتان رۆشن بێت،
٣٦ وەك ئەوانە بن کە چاوەروانی گەورەکەیان ئەکەن تا
لە سەر شایی بگەڕێتەوە ،بۆ ئەوەی کە هاتەوە و لە
دەرگای دا ،دەست بەجێ دەرگای لێ بکەنەوە.
٣٧ خۆزگە ئەخوازرێ بەو ئیشکەرەی کە گەورەکەی لەکاتی
گەرانەوەدا بە بەخەبەری ئەی بینێ. راستی پێتان
ئەڵێم: ئینجا گەورەکەی لەسەر خوان دای ئەنێت و
قۆڵ هەڵئەکا تاوەك خزمەتیکات. ٣٨ دیسان خۆزگە
پێی گەر هات و گەڕانەوەی گەورەکەی لە خولی دووەم
یاخود سێهەمی شەوا بێ ،ئەویش هێشتا هەر بەخەبەرە.
٣٩ بەلام ئەوە بزانن ،گەر بێت و گەورەی ماڵ بزانێت
لە چ کاتێکا دز دێتە سەری ،ئەوا بەخەبەر ئەمێنێتەوە و
ماڵەکەی بەجێ ناهێڵێ تا بدزرێ. ٤٠ کەواتە ئێوەش
ئاوا ئامادەبن ،چونکە کوری مرۆڤ لە کاتێکا ئەگەڕێتەوە

که نایزانن. ٤١ پەترۆس لێی پرسی: (ئایا ئەم نموونانە
تەنها بۆ ئێمەیە یان بۆ هەمووانە؟) ٤٢ عیسا ووتی:
کێیە ئەو جێگرە دەست پاك و ژیرەی کە گەورەی ماڵ
بەسەر خاوو خێزانیا دای ئەنێ تاوەك خواردنیان لەکاتی
خوێدا بۆ ئامادە بکات؟ ٤٣ خۆزگە ئەخوازرێ بەو
ئیشکەرەی بە تەواوی بەم کارە هەڵساوە. ٤٤ راستی
پێتان ئەڵێم: ئینجا گەورەی ماڵەکە ئیشکەرەکەی دائەنێ،
لەسەر هەموو ماڵ و سامانێکی کە هەیەتی. ٤٥ بەڵام
گەر ئیشکەرەکە لە دڵی خۆیا ووتی لەوە ئەکات گەورەی
ماڵ بەم زووانە نەگەڕێتەوە ئینجا هەستاو خۆی کرد بە
گەورەی ماڵ و بە ئارەزوی خۆی کردی و بردی خۆی
سەرخۆش کرد، ٤٦ ئەوا رۆژێ لە رۆژان کە گەورەی ماڵ
ئەگەڕێتەوە، رۆژێك و کاتێك کە ئیشکەرەکە نای زانێ، بە
ناپاك دای ئەنێت و دەری ئەکات. ٤٧ ئەو ئیشکەرەی
داواکاریەکانی گەورەی ماڵ ئەزانێت، بەڵام بە دەستی
ئەنقەست کاری پێ ناکات، سزا ئەدرێ. ٤٨ ئەوەش کە
داواکاریەکان نازانێت و هەڵە ئەکات، سزاکەی کەمترە.

ئەوەی زۆری پێ دراوە ،داوای زۆری لێ ئەکرێت،ئەوەش کە زۆری بەخشیوە ،داوای زۆر ئەکات.
٤٩ (من هاتووم تاکو لەسەر زەوی ئاگرێ بکەمەوە ،چەند دڵخۆشم بەوەی دەست کات بە سوتانن . ٥٠ بەڵام لە ـ سەرمە خۆم لە ئاو هەڵکێشم ،چەندیش نارەحەتم تاوەك یەتەدی . ٥١ وا ئەزانن من هاتووم تەنها ئاشتی بێنمە سەر زەوی ؟ پێتان ئەڵێم ،نەخێر ،هێناومە لەگەڵ خۆم دووبەرەکی و جیابوونەوە . ٥٢ هەر لە ئێستەوە ،گەر لە ماڵێکا پێنج کەسی تیا بێت،سیانیان لە دوانیان ،یان دوانیان لە سیانیان جیائەبنەوە . ٥٣ باوك لە کوڕ ، کوڕ لە باوك ،دایك لە کچ ،کچ لە دایك ،خەسوو لە بووك ،بووك لە خەسوو جیائەبنەوە)
٥٤ دیسان بە خەڵکەکەی ووت: (کاتێ ئێوە لە رۆژ ـ ئاواوە هەورئەبینن ،خێرا ئەڵێن :ئەم هەورە بارانی بە ـ دەمەوەیەئەمەش ئەبێت. ٥٥ کاتێکیش بای خواروو دێت، ئەڵێن گەرما دەست پێ ئەکات،ئەمەش ئەبێت. ٥٦ ئەی ساختەچیان ،ئێوە ئەزانن رووی زەوی و ئاسمان بخوێننەوە ، ئیتر چۆن نازانن بیخوێننەوە ئەوەی لەبەر چاوتانا روو ـ

ئەدات؟ ٥٧ بۆچی خـۆتـان لـە راسـتـی لائـەدەن؟
٥٨ کاتێ یەکێ شتێکی بەسەرتەوەیە و ئەیەوێ بت بات بۆ
دادگا ،هەوڵ بە هەر لە رێگە لەگەڵیا ئاشت بیتەوە و
رێکەویت،ئەگینا ئەچیتە لای قازی و قازیش رەوانـەی
بەندینخانەت ئەکات. ٥٩ پێت ئەڵێم،لەوێ نایەیتە
دەرەوە تا سـزای خۆت وەرنـەگـریـت.)

١ لەم کاتەدا ،هەواڵی ئەوەیان بە عیسا گـەیـانـد ،کە پیلاتوس هەندێ لە پیاوانی شاری جـەلـیلـی لـە کـاتی پێشکەش کردنی قوربانیەکەیانا کوشتوەو خوێنی لە خوێنی قوربانیەکانا تێکەڵاو کردوون . ٢ لێرەدا عیسا پێی ووتن (ئایا بە بیری ئێوە ،ئەو جەلیلیانە کە کوژران گوناهیان زیاتر بوو لەو خەڵکەی کە لە شاری جەلیلن ،بۆیە وایان بەسەر هات؟ ٣ من پێتان ئەڵێم: نەخێر وا نیە ،گەربێتو ئێوەش پەشیمان نەبنەوە هەمووتان ئاوها تیائەچن . ٤ یاخود ئەو هەژدە کەسەی کە قەڵای سیلوامیان بە سەرا رووخا و مردن ،گوناهبارتر بوون لە هەموو دانیشتوانی شاری ئۆرشەلیم؟ ٥ من پێتان ئەڵێم: نەخێر، بەڵام گەر ئێوەش پەشیمان نەبنەوە هەمووتان ئاوها تیا ـ ئەچن .)

٦ ئینجا ئەم نموونەیەی باس کرد : (کابرایەك لە رەزەکەیا دارهەنجیرێکی هەبوو ،هات تاکو بزانێ بەری گرتووە، سەیری کرد هیچی پێوە نی یە . ٧ بانگی باخەوانەکەی کردوو ووتی :من ماوەی سێ ساڵە دێم ،تاکو لە بەرەکەی

بەرم،کەچی هیچی پێوە نابینم،هەر ئێستا بیبڕەوە
بۆچی زەویشمان لێبگرێ؟ ٨ بەڵام باخەوانەکەی ووتی:
گەورەم،ئەم ساڵیش وازی لێبێنە،زەویەکەی دەوروبەری
هەڵ ئەگێڕمەوە و کەمێ شتی بەهێزبوونی تێ ئەکەم.
٩ بەڵکو بکەوێتە بەردان،گەر نەبوو ئەوسا بیبڕەوە.)
١٠ عیسا رۆژێ لە رۆژان لە شوێنی کۆبوونەوەی جولە ـ
کەکانا خەریکی فێرکردن بوو. ١١ ئافرەتێکی لێبوو٘ماوەی
هەژدە ساڵ بوو رۆحی پیس دەستی بەسەریا گرت ـ
بوو،پشتی کۆم بووبوو،نەیئەتوانی بە رێکی راوەستێ.
١٢ کاتێ عیسا ژنەکەی دی،بانگی کرد و پێی ووت:
(ئافرەت،با رزگارت بێ لە نەخۆشیەکەت) ١٣ ئینجا
دەستی خستە سەر ئافرەتەکە،دەست بەجێ ئافرەتەکە
پشتی راست بوەوە و دەستی کرد بە ستایشی یەزدان.
١٤ بەڵام سەرۆکی کۆمەڵگاکە تورە بوو،بە خەڵکەکەی
ووت:(تەنها هەر شەش رۆژ لە هەفتەیەکارۆژی کارکردنە
لەو رۆژانەدا وەرن بۆ چاك بوونەوە،نەك لە رۆژی
شەممەدا) ١٥ لێرەدا عیسا وەلامیدایەوە و ووتی:(ئەی
ساختەچیان،ئایا هەر یەك لە ئێوە،لە رۆژی شەمماندا

ناروات گاکەی یاخود گوێدرێژەکەی بکاتەوە و بیبات
ئاوی بدات. ١٦ ئەوەتا ئەم ژنە کە یەکێکە لە نەوەی
ئیبراهیم،ماوەی هەژدە ساڵە بەستراوی دەستی شەیتانە
نابێ ئازاد بێ لە رۆژی شەممەدا؟) ١٧ کاتێ عیسا
ئەمەی ووت،دوژمنانی شەرمەزار بوون،ئینجا هەموو
دڵشاد بوون بە گشت ئەو کارە پیرۆزانەی کە کردی.
١٨ عیسا پرسیاری کردوو ووتی: (پادشاهی یەزدان لە
چی ئەکات؟ وەك چی وایە؟ ١٩ ئەو لە تۆوێك ئەکات،
کە کابرایەك هێنای و لە کێڵگەکەیا رواندی،رواو بوو بە
دارێکی گەورە،بە شێوەیەك کە باڵندەی ئاسمان لەسەر
لق و چڵەکانی حەسانەوە.)
٢٠ پادشاهی یەزدان لە چی ئەکات؟ ٢١ ئەو لە
هەویر ترشێك ئەکات،کە ئافرەتێ هێنای و خستیە سێ
بەش هەویرەوە،تاکو هەمووی هەڵ هات.
٢٢ عیسا لەم کاتەدا کە بەرەو ئۆرشەلیم ئەچوو،بە شار و
لادێ کانا تێئەپەری و خەڵکی فێرئەکرد. ٢٣ یەکێ لێی
پرسی: ئەی مامۆستا کەمن ژمارەی ئەوانەی رزگاریان
ئەبێت؟ ئەویش رووی کردە هەموان و ووتی :

٢٤ (هەوڵ بەن لە دەرگای باریك و تەسكەوە بچنە
ژوورەوە،من پێتان ئەڵێم كە زۆر كەس هەوڵی ئەوە
ئەدەن بچنە ژوورەوە،بەڵام ناتوانن. ٢٥ دوای ئەوەی
كە گەورەی ماڵ هەڵئەسێت و دەرگا دائەخات،بە
هەزاران لە دەرەوە ئەمێننەوە،ئینجا ئەڵێن: گەورەم،لێمان
بكەرەوە ئەویش پێان ئەڵێ: من ناتان ناسم ئێوە لە كوێوە
هاتوون. ٢٦ ئەوساكە ئێوەش ئەڵێن:لەگەڵتا خوارد -
مان و خواردمانەوە،لە شەقامەكانمانا قسەت بۆ ئەكردین.
٢٧ ئینجا ئەویش ئەڵێ:پێتان ئەڵێم من نازانم ئێوە
كێن و لە كوێوە هاتوون،وون بن لەبەر چاوم ئەی گوناه
باران. ٢٨ جا ئالەویا ئەبێت گریان و چرکەچرکی
دان،لەوكاتەدا كە ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب و هەموو
نێرراوانی یەزدان ئەبینن لە پاشاهێتی یەزدانا،ئێوە
دەركراونەتە دەرەوە. ٢٩ خەڵكی لە رۆژهەڵات و لە
رۆژئاواو سەروو خوارووەوە دێن و لە پادشاهی یەزدانا
دائەنیشن. ٣٠ زۆر لەوانەی دواهەمین ئەبنە یەكەمین،
یەكەمینەكان ئەبنە دواهەمین.)
٣١ لێرەدا،هەندێ لە فەریسیەكان دێنە لای و پێی

ئەلێن : (فریای خۆت کەوە راکە لێرە،هێرۆدس بڕیاری ـ
داوە بتکوژێ) ٣٢ ئەویش پێی ووتن : بڕۆن بەو ڕێویە
بلێن ،کەوا من شەیتانەکان دەرئەکەم و نەخۆشەکان چاك
ئەکەمەوە،ئەمڕۆ و بەیانی ،ئینجا لە رۆژی سێهەما ئەگەمە
ئامانجی خۆم. ٣٣ پێویستە بەردەوام بم لە رۆیشتنما ،
ئەمڕۆ و بەیانی و دووبەیانی ،چونکە کوشتنی ئەم نێرراوی
یەزدانە ،ئەبێ هەر لە ئۆرشەلیم بێت.
٣٤ (ئەی ئۆرشەلیم،ئەی ئۆرشەلیم،کوشتێنەری نێرراوان و
بەردباران کەری پیاو چاکانی بۆ لات هاتو،چەند جار
ویستم منالەکانت بەیەکەوە کۆکەمەوە،هەروەك چۆن مریشکێ
جوچکەکانی لەژێر باڵیا کۆئەکاتەوە،بەڵام نەتان ویست.
٣٥ پەرستگاکەتان ،تەنها داروبەردی ئەمێنێتەوە. باپێتان
بلێم،ئیتر نام بیننەوە،تا ئەو کاتەی هاوار ئەکەن ،پیرۆزە
ئەوەی بە ناوی یەزدانەوە دێت.)

١ عیسا لە ڕۆژی شەممەدا ،چووە ماڵی یەکێ لە سەرۆکی
فەریسیەکان ،بۆ نان خواردن ،ئەوانەی لەوێ بوون چاو ـ
یان لە عیسا نەئەتروکان و بە باشی سەرنجیان ئەدا .
٢ چونکە بەرامبەری کابرایەکی زۆر نەخۆش دانیشت بوو.
٣ عیسا ڕووی‌کردە زانایانی شەریعەت و فەریسیەکان ،
ئەوانەی لەوێدا بوون ،لێی پرسین : (ئایا نەخۆش چا ـ
کردنەوە ،لە ڕۆژی شەممەدا ئەشێ یان نا ؟)
٤ بێ دەنگ مانەوە و هیچ وەڵامێکیان نەدایەوە. ئەویش
بانگی کردو چاکی کردەوە و بەرێی کرد . ٥ گەڕایەوە
پرسیاری لێ کردن : (کێ لە ئێوە گوێ درێژەکەی یان
گاکەی لە ڕۆژی شەممەدا بکەوێتە بیرەوە ناچێ و دەری
بهێنێ ؟) ٦ لێرەشا نەیان توانی هیچ وەڵامێکی بەنەوە .
٧ دوای ئەوەی کە سەیری کرد ،چۆن هەندێ لە
دانیشتوان ریزی پێشەوەیان گرتووە ،نموونەیەکی بۆ
هێنانەوە ،ووتی : ٨ (کاتێ یەکێ بۆ سەر شایی بانگ ئەکرێ
باشتروایە نەچێتە ریزی پێشەوە ،چونکە لەوانەیە ئەو شوێنە
بۆ یەکێکی بەرزتر لەو دانرابێ . ٩ لە دوایا ئەوەی
تۆ و ئەویشی بانگ کردوە ،دێت و پێت ئەڵێ :ئەو شوێنە

چۆلکه بۆ ئەم پیاوه،تۆش تەریق ئەبیتەوه،لە دواوه ئەگەڕێت بۆ شوێنێ تیا دانیشێ. ١٠ کاتێ بانگ ـ ئەکرێیت،هەوڵبە لە دواوه دانیشە،تا ئەوەی کە بانگی ـ کردویت،بێت و پێت بلێ: هاوڕێم،هەستە بڕۆرە پێشەوه، لێرەدا رێزت لای دانیشتوان زیاتر ئەبێ. ١١ ئەوەی خۆی بە گەورە دانێ نزمئەکرێتەوه،ئەوەش خۆی بە بچوك دائەنێ بەرزئەکرێتەوه.)

١٢ ئینجا بەوەی کە بانگی کردوه،ووتی: (کاتێ نانی نیوەڕۆ یان ئێواره ئەکەیت،هاوڕێ و براو خزم و دراوسێ پارەدارەکانت بانگ مەکە،هەتا نەوەك ئەوانیش دوایی بانگت کەنەوه و چاکەکەت بدەنەوه. ١٣ بەڵکو ئەگەر نانخواردنێکت سازکرد ،هەژارو پەك کەوتەو شەل و کوێر بانگکە، ١٤ تا کارەکەت پیرۆز بێت،چونکە ئەوانە ناتوانن هەمان شتت بۆ بکەنەوه ،،ئەوسا لە رۆژی دوایدا پاداشتت ئەدرێتەوه.)

١٥ یەکێ لە دانیشتوان،کاتێ ئەمەی بیست ووتی: (خۆزگەم بەوەی کە لە پادشاهی یەزدانا نان ئەخوات) ئینجا عیسا ووتی: (کابرایەك خواردنێکی زۆر چاکی بۆ

ئێواره دروست کرد و خەڵکێکی زۆری بۆ بانگ کرد .
١٧ کاتی ئێواره ئیشکەرێکی نارد ،بۆ ئەوەی بە میوانەکان
بڵێ : فەرموون ،هەموو شتێ ئامادەیە . ١٨ لێرەدا هەموو
یەك لە دوای یەك داوای لێبوردنیان کرد ،یەکەمیان
ووتی : ئەمڕۆ کێڵگەیەکم کڕیوه و ئێستا ئەبێ بڕۆم بۆ
ئەوێ ،تکایە لێم ببورە . ١٩ ئەوی کەیان ووتی : پێنج
گای جووتم کڕیوه ئەمەوێ بچم بۆ لایان ،تکایە لێم ببورە
. ٢٠ یەکێکی کەشیان ووتی : خەریکی ژن داواکردنم لەبەر
ئەوە ناتوانم بێم ئیشکەرەکە گەڕایەوە و هەمووی بە گەورە
کەی راگەیاند . لێرەدا گەورەی ماڵەکە زۆر تووڕەبوو ،بە
ئیشکەرەکەی ووت : بڕۆرە دەرەوە ،بۆ شەقامی ناوشار و
کۆڵانەکان ،چی هەژار و پەك کەوتە و شەل و کوێر هەیە
بانگی کە بۆ ئێرە . ٢٢ پاش ماوەیەك ئیشکەرەکە
گەڕایەوە و ووتی : (گەورەم ئەوەی فەرمانت دا کرا ،
هێشتاکە شوێن ماوە . ٢٣ گەورەی ماڵ ووتی : دیسانەوە
بڕۆ بۆ رێگا و مەیانەکان بەزۆر خەڵك بێنە ماڵەوە ،تا -
وەك ماڵەکەم پڕ بێ . ٢٤ پێتان ئەڵێم : لەوانەی بانگ -
کرابوون هیچیان تامی نانی ماڵم ناکەن .)

٢٥ خەڵکێکی زۆر لەگەڵیا ئەڕۆیشتن بەرێدا ،ئاوڕی
بۆ دانەوە و پێی ووتن : ٢٦ (گەر یەکێ بیەوێ لەگەڵما
بێت،ئەوا پێویستە من لە هەموو شتێ گرنگتر بم لای ،
تەنانەت لە دایکی و باوکی و ژن و منالی و خوشك و
براشی ،بگرە لە خۆشی ،تەنها هەر بەم شێوەیە ئەتوانێ
ببێتە قوتابی من . ٢٧ دیسانەوە ئەوەش کە ناتوانێ
خاچەکەی هەڵگرێت و دوام کەوێت،ناتوانێ ببێتە قوتابیم
٢٨ کێ لە ئێوە گەر ویستی خانوویەك دروست کات،
دانانیشێ پارەکەی بژمێرێ و بزانێ پارەی ئەوەی هەیە؟
٢٩ نەوەك دەست کات بە کرینی شتەکان و لە دوایا
نەتوانێ تەواوی کات،ئەوساکە خەڵکی گاڵتەی پێ ئەکەن
٣٠ ئەڵێن :ئەوە چی بوو،دەستی بە خانوو دروست ـ
کردن کرد و نەی توانی تەواوی کات؟ ٣١ یان چ
پادشاهێك،کە بیەوێ شەرکات لەگەڵ پادشاهێکی کەدا ،
یەکەم جار دانانیشێت تاوەك راوێژی ئەوە بکات کە چۆن
بە دە هەزار کەسەوە سەرکەوێ بەسەر بیست هەزار کەسا ،
کە خەریکن بەرەو رووی ئەکشێن، ٣٢ ئەگینا خۆ تاوەك
لەشکرەکە دوورە،خێرا خەڵك ئەنێرێ بۆ رێکەوتن .

٣٣ کەواتە هەر بەم شێوەیە،گەر یەکێ ویستی دوام کەوێ پێویستە بە باشی لێکی باتەوە و بزانێ ئایا واز لە هەموو شتێ ئەهێنێ بۆ من؟
٣٤ (خوێ شتێکی زۆر باشە،بەڵام کە سوێری نەما،چی سوێربێکەی بۆ ئەگەربێنێتەوە؟ ٣٥ ئەوسا بە-کەڵکی هیچ نایەت،نە بۆ زەوی نە بۆ بەهێز-کردنی زەوی،ئینجا ناچار فڕێ ئەدرێت. ئەوەی دوو گوێی هەیە،با گوێ راگرێ بۆ ئەم ووشانە.)

١ کەسانێکی زۆر لە باج گران و گوناهباران ،ئەهاتن بۆ گوێ راگرتن لە ووتەکانی عیسا. ٢ فەریسیەکان و نووسەرانی شەریعەت بەمە توورە ئەبوون و ئەیان ووت: (ئەم کابرایە پێشوازی لە گوناهباران ئەکات و لەگەڵیانا نان ئەخوات.) ٣ عیسا لێرەدا نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو ووتی: ٤ کێ لە ئێوە گەر سەد سەر مەری هەبێت و دانەیەکی لێ وون ببێت،نەوەد و نۆکەی تر لە دەشت بەجێ ناهێڵێت و ناگەڕێ بە شوێن مەرە وون بوەکەدا، تا ئەی دۆزێتەوە؟ ٥ ئینجا کە دۆزیەوە،بە خۆشیەوە ئەی خاتە سەر شانی و ئەیهێنێتەوە بۆماڵەوە،هاورێکانی و دراوسێکانی بانگ ئەکات و پێان ئەڵێت: دڵشاد بن لە گەڵما چونکە ئەو مەرەی کە وون بوو،دۆزیمەوە. ٧ من پێتان ئەڵێم هەر ئا بەم شێوەیەش،لە ئاسمان ئەبێ بەشادی گەر یەکێ لە گوناهباران بگەڕێنەوە بۆ سەر رێگەی یەزدان،زیاتر لە نەوەد و نۆ کەسی بێ گوناه کە پێویستیان بە گوناه پاکردنەوە نیە.

٨ یان چ ئافرەتێ گەر دە پەنجایی هەبێ و یەکێکیانی لێ بکەوێت،هەڵ ناسێ و چرا هەڵ ناکاو دەست ناکات

بە گەسك دانی ماڵەکە بە ووردی ،تا ئەی دۆزێتەوە؟
٩ کاتێ کە دۆزیەوە،بۆ هاورێ و دراوسێکانی
ئەگێرێتەوە و پێان ئەڵێ: دڵشاد بن لەگەڵم چونکە
پارە وون بوەکەم دۆزیەوە. ١٠ من پێتان ئەڵێم: هەر
بەم شێوەیە،بە گەڕانەوەی گوناەبارێ لەرێی گوناە،ئەبێتە
شادی لە نێوان فریشتەکانی ئاسمانا.
١١ ئینجا ووتی: کابرایەك دوو کوری هەبوو.
١٢ بچووکەکەیان بە باوکی ووت: باوکە،چیم بەرئەکەوێ لە
بەشی خۆم بمدەرێ،کابراش چی سامانی هەبوو کردی بە
دوو بەشەوە و بەشێکی دانا بۆ کورە بچووکەکەی.
١٣ دوای چەند رۆژێ،کوری بچووك چی هەبوو
هەمووی کۆکردەوە،ئینجا کەوتە رێ بۆ وولاتێکی دوور ،
لەوێ چی هەبوو هەمووی لە رابواردنا خەرج کرد.
١٤ کاتێ کورە هیچی بەدەستەوە نەما،گرانی کەوتە ئەو
ناوچەیەوە،ئینجا هەستی بەوە کرد کە پێویستی بە شتێ
هەیە پێی بژی. ١٥ دوای ئەوەی چووە لای کابرایەك
لە دانیشتوانی ئەو شارە،کابرا ناردی بۆ کێڵگەکەی
تاوەك بەرازەکانی بۆ بلەوەڕێنێ. ١٦ برسێتی وای لە

کوره کرد که خواردنی بەرازەکان بخوات،ئەوەشی بە
تەواوی دەست نەکەوت.
١٧ ئینجا کەمێ بیری کردەوە و ووتی:ئاخۆ چەند نان
بمێنێتەوە،لەبەر ئەو کەسانەی لای باوکم ئیش ئەکەن،ئەوەتا
منیش لێرەدا خەریکە ئەمرم لە برسا. ١٨ با هەستم
بگەڕێمەوە بۆ لای باوکم،پێی ئەڵێم:بابە من بەرامبەر بە
ئاسمان و بەرامبەرت هەڵەم کرد، ١٩ ئیتر من شایانی
ئەوە نیم بە کوری تۆ بانگ کرێم،بمکە بە یەکێ لەوانەی کە
ئیشت بۆ ئەکەن. ٢٠ کوره هەڵساو گەڕایەوە بۆ لای
باوکی،کاتێ باوکی لە دوورەوە دی،دڵی پێی سووتا و
رای‌کرد بۆ لای و دەستی‌کردە ملی و بە گەرمیەوە ماچی
کرد. ٢١ ئینجا کوره پێی ووت:بابە من بەرامبەر
ئاسمان و بەرامبەرت هەڵەم کرد،ئیتر من شایانی ئەوە
نیم بە کوری تۆ بانگ کرێم..... ٢٢ بەڵام باوکەکە،
بانگی ئیشکەرەکانی کرد و ووتی:برۆن خێرا باشترین
جل و بەرگ بێنن و لەبەری‌کەن،موستیلەی بکەنە دەست و
پێڵاو بکەنە پێی. ٢٣ ئینجا برۆن گوێرەکە دابەستەکەش
سەربرن،تا بیخۆین و ئاهەنگ بکەین. ٢٤ ئەم کورەم

مرد بوو،زیند وبۆتەوە،وون بوو بوو،د ۆزراوەتەوە،ئینجا کرد
یان بە ئاهەنگ و خۆشی.
٢٥ کوری گەورەی کابرا،دوای ئەوەی لە کێڵگە
گەڕایەوە و نزیك ماڵەوە بوەوە،گوێی لە مۆسیقا و
هەڵپەرکێ بوو. ٢٦ یەکێ لە ئیشکەرەکانی بانگ کرد و
لێی پرسی ئەوە چیە،چی رووداوە؟ ٢٧ وەڵامی دایەوەو
ووتی:براکەت گەڕاوەتەوە،باوکیشت گوێرەکە دابەستووەکەی
سەربڕیوە بۆی،چونکە بە زیندوێتی گەڕاوەتەوە.
٢٨ لێرەدا برای گەورە تووڕە بوو،نەیویست بچێتە
ژوورەوە. باوکی هاتە دەرەوە و لێی پاڕایەوە.
٢٩ بەڵام ئەو وەڵامی باوکی دایەوە و ووتی:ئەوەتا من
ئەو هەموو ساڵە ئیشت بۆ ئەکەم،بەرهەڵستی هیچ
فەرمانێکم نەکردویت،تەنانەت بزنێکیشت نەدامێ تاوەك
لەگەڵ هاوڕێکانما ئاهەنگێکی پێ بکەم. ٣٠ بەڵام
ئەوەتا بۆ گەڕانەوەی کوڕەکەت،ئەوەی بە رابواردن نیوەی
سامانی خواردی،گوێرەکەی دابەستراوی بۆ سەرئەبڕی.
٣١ ئینجا باوکەکە پێی ووت:(کورم،تۆ گشت کات لە-
گەڵمایت،ئەوەی هەمە هی تۆیە،بەڵام پێویستە دڵشاد

بین ،چونکە براکەت مرد بوو زیند وبۆتەوە ،وون بوو بوو د ۆزراوەتەوە .)

بەشی شانزەهەم

١ د یسانەوە عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (یەکێ سەر ـ پەرشتی کاروباری کابرایەکی د ەولەمەند ی ئەکرد و دارابیەکەی بۆ ئەبرد بەرێوە ،تاوان بار کرا بەوەی کە دەست بلاوی ئەکات. ٢ کابرای د ەولەمەند بانگی ـ کرد و لێی پرسی :ئەمە چیە ئەیبیسمەوە لێت؟ برۆ حسابەکانت بکە و بیخەرە بەرد ەستم،ئیتر نامەوێ سەر ـ پەرشتی کارم بکەیت. ٣ کابرا لە دلی خۆیا ووتی : باشە ئیتر من چی بکەم،دوای ئەوەی ئەم ئیشەم نامێنێ ؟ نە ئەتوانم زەوی بکێلم ،نە سوالیشم پێ ئەکرێ ٤ بەلام خۆم ئەزانم چی ئەکەم،هاوریێیەکی زۆر بۆ خۆم پەیا ئەکەم، تا ئەگەر د ەرکرام ئەوان یارمەتیم بەن . ٥ چوو قەرزارە ـ کانی کابرای د ەولەمەند ی یەکە یەکە بانگ کرد . لە یەکەمیانی پرسی : چەند قەرزاری ؟ ٦ وەلامی دایەوە :

سەد تەنەکە رۆن. ئینجا پێی ووت: قەیناکە تەنـها پـەنجا
تەنەکە ئەنووسم. ٧ لەوی کەی پرسی: ئـەی تـۆ چـەنـت
لەسەرە؟ ووتی: سەد فەردە گـەنم. پێی ووت: ئەوا هەشتا
فەردەت بۆ ئەنووسم. ٨ لـە دوایدا کـاتـێ کـابـرای
دەولـەمەند بەمەی زانی، ئافەرینی لە ئـیشـکـەرەکەی کـرد،
چونکە بۆ داهاتووی خۆی بە زیرانە بیری کردبوەوە. لـە
راستیا ئەو مرۆڤانەی کە ئـەم جـیـهـانـەیان هەڵـبژاردوە،
لێزان ترن بۆ ژیانی سەر زەویـان لـەوانـەی رۆژی
دواییان هەڵبژاردوە. ٩ ئینجا عیسا پێیان ئـەڵـێت:
ئێوەش ئاوها لێزان بن، وەك ئەو کابرایە، بۆ بەکارهێنانی
پارەتان، یارمەتی ئەوانەی پێ بەن کە پێویستیان بە یارمە
تیتان هەیە، تا ئەگەر پارەتان نەما لەلایەن یـەزدانـەوە
یارمەتی بدرێن و لـە ئـاسـمـانـا جـێتـان بـکرێـتـەوە.
١٠ ئەوەی لە کەما دەست پاك بێت، لە زۆریشا دەسـت
پاکە ئەوەش لە زۆرا ناپاکە، لە کەمیشا ناپاکە. ١١ گـەر
ئێوە سەر راست نەبن لە پارەیەکا کە دنیاییە، ئیتر چـۆن
گـەنجینەی ئاسمانیتان بخرێتە بەردەست؟ ١٢ یان گـەر
ئێوە سەرراست نەبن لە ماڵـێکا کە هی خـەڵـکیە، ئـیتـر

چۆن یەزدان شتێکتان بداتێ کە ئەبێت بە هی خۆتان
١٣ هیچ ئیشکەرێ ناتوانێ مل کەچی دوو گەورە بێت:
مسۆگەر یەکێکیانی لەوی کە زیاتر ئەوێت،یان ئەچێتە لای
یەکێکیان و ئەوی کە بەجێ ئەهێڵێ. بەم شێوەیە ئێوەش
ناتوانن،لە هەمان کاتدا ملکەچی یەزدان و پارەش بن
١٤ فەریسیەکان کە زۆر پارەیان خۆش ئەویست،دوای
ئەوەی گوییان لەمانە هەمووی بوو،پێی پێ کەنین.
١٥ ئینجا عیسا پێی ووتن:ئێوە خۆتان لای خەڵکی بە
پاك دەرئەخەن،بەڵام یەزدان دڵتان باش ئەناسێ.
ئەوەی خەڵك بە خاوەن پایەی دائەنێ،لای یەزدان بێ
پایەیە.
١٦ تاکو هاتنی یۆحەننای خەڵك لەئاوهەڵکێش،یاسای
موسا و ووتەی نێرراوانی یەزدان،پێوانە بوون بۆ هەڵسو
کەوت.ئینجا ئەوەتەی باسی پادشاهی یەزدان و
پادشاهی ئاسمان ئەکرێت،هەموو کەسێ هەوڵ ئەدات
بۆی. ١٧ بەڵام ئەمە لە یاد مەکەن،نەمانی زەوی و
ئاسمان زۆر ئاسانترە،لە لابردنی خاڵێ لە خاڵەکانی
یاسا.

١٨ ئەوەی ژنەکەی تەلاق ئەدات و یەکێکی کە ئەهێنێ،
بێ هۆی داوێن پیسی ،ئەوا داوێن پیسی ئەکات.ئەوەش
کە تەلاقدراوێك ئەهێنێ دیسانەوە داوێن پیسی ئەکات.
١٩ کابرایەکی زۆردەوڵەمەند هەبوو،هەموو،رۆژێ
خەریکی ئاهەنگ گێران بوو،گران بەهاترین و جوانترین
جلی لەبەرئەکرد . ٢٠ کابرایەك کە ناوی لەعاز بوو،لەبەر
دەرگاکەیا کەوتبوو،برین لێی دابوو. ٢٠ لەو بەرماوەیەی
ئەخوارد کە فرێ ئەدرایە بەر دەرگا.زۆر جاریش سەگ
ئەهاتن و زمانیان ئەهێنا بە برینەکانی لەشیا.
٢٢ کابرای هەژار مرد و چووە لای ئیبراهیمی نێرراوی
یەزدان،پاشان کابرای دەوڵەمەندیش مرد ،٢٣ کاتێ
سەری هەڵبری،سەیری کرد ئەوا لە دۆزەخایە و ئازار
ئەچێژێ.لە دوورەوە ئیبراهیمی دی لەگەڵ ئەو لەعازەی
کە هەموو رۆژێ لەبەر دەرگاکەی کەوتبوو. ٢٤ ئینجا
هاواری کرد :ئەی ئیبراهیمی باوك،بەزەیت پیامابێتەوە،
لەعاز بنێرە تا پەنجەکانی بەئاو تەڕ کات و سەری زمانمی
پێ ساردکاتەوە،ئەوەتا لەم ئاگرەدا ئازارم زۆرە.
٢٥ بەڵام ئیبراهیم پێی ووت:کورم،لە بیرتە کە تۆ چی

خۆشی هەیە هەموویت کرد و دیت،لەعازیش چی دەردی سەری هەبوو بینی.بەڵام ئەوەتا ئێستا ،ئەو دڵنەوایی ئەکرێت و تۆش ئازارئەچێژیت. ٢٦ سەرەرای ئەمانە هەموو،لە نێوانمانا بۆشاییەکی گەورە هەیە و دانراوە، ئەوەی بیەوێ لێرەوە بێتە لاتان ناتوانێت،هەمان شت ئەوەش کە ئەیەوێ لای ئێوەوە بێتە لامان ناتوانێت.
٢٧ ئینجا کابرا ووتی:کەواتە لێت ئەپارێمەوە بینێرە بۆ ماڵی باوکم، ٢٨ لەوێ پێنج برام هەیە،تاوەك ئاگادار-یان بکاتەوە،نەوە ئەوانیش بێنە ئەم دۆزەخەوە. ٢٩ بەڵام ئیبراهیم پێی ووت:ئەوان موسا و نێرراوانی یەزدانیان هەیە،دەبا گوییان بۆ راگرن. ٣٠ ئەمیش پێی ووت: نەخێر،ئەگەر یەکێ لەناو مردوانەوە چوو بۆ لایان،ئیتر باوەرئەکەن. ٣١ کە ئەوان باوەریان بە موسا و نێرراوانی یەزدان نەکرد،ئەوا باوەر بە مردوی زیندو-بووەوەش ناکەن.

١ ئینجا عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (کۆسپ و گیروگرفت
هەر دیتە ڕێتان، بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی کە بۆتانی
دروست ئەکات. باشترپکە گەر ئەو کەسە، بەرد بکرێتە
ملی و فڕێ بدرێتە دەریاوە، لەوەی ببێتە کۆسپ و
گیروگرفت بۆ ئەمانەی وەك منالێکی پاك باوەڕم پێ -
ئەکەن. ٣ ئاگاداری خۆتان بن، گەر براکەت هەڵەی
کرد، گلەیی لێ بکە، کە پەشیمان بووەوە، لێی ببورە.
٤ ئەگەر لە ڕۆژێکا حەوت جار هەڵەی بەرامبەر
کردیت و هەر حەوت جارەکەش پەشیمان بوەوە و ووتی:
من پەشیمانم، تۆ لەسەرتە لێی ببوری.)
٥ ئینجا قوتابیەکان بە عیسایان ووت: (فێرمان کە،
باوەڕمان بەهێزکە.) ٦ بەڵام عیسا پێی ووتن: ئەگەر
تەنها ئەوەندەی دەنکە خەرتەلەیەك باوەڕتان هەبوایە، بە
دارتووتان ئەووت هەڵکەنرێ لەو زەویە و بڕۆرە ناو
دەریاوە ئەوسا ئەویش بە قسەی ئەکردن.
٧ کێ لە ئێوە گەر ئیشکەرێکی هەبێ و خەریکی کاری
کێڵگە و لەوەڕاندن بێت، دوای ئەوەی کە ئەگەڕێتەوە،
پێی ئەڵێ: وەرە سەرخوان یەکسەر؟ ٨ ئایا پێی نالێ

شتێکم بۆ بێنە با نانی ئێوارە بخۆم،دان بە خۆتا بگرە
بەردەستیمکە تا لە نانەکەم ئەبمەوە.ئینجا نۆرەی تۆ دێت
بۆ خواردن و خواردنەوە. ٩ ئایا پێویستی سەر شانە،
سوپاسی تایبەتی ئیشکەر بکرێ کاتێ کارێکی سەر شانی
خۆی جێبەجێ ئەکات؟ ١٠ ئێوەش بەم شێوەیە،کاتێ
ئەوەی فەرمانتان پێدراوە ئەیکەن،بڵێن ئێمە ئیش ـ
کەرین و کاری سەرشانی خۆمان،جێبە جێ،کردووە.
١١ کاتێ عیسا بەرەو ئۆرشەلیم ئەچوو،بە سنووری
ناوچەی سامیرە و جەلیلا رۆیشت. ١٢ کە چووە دێیە لە
دێیەکانی ئە ناوچەیە،دە پیاوی دی کە تووشی
نەخۆشی گەڕی بووبوون.پیاوەکان دووربەدوور راوەستان،
١٣ دەنگیان بەرزکردەوە و ووتیان:(ئەی عیسا ئەی
مامۆستا،بەزەیت پیامانا بێتەوە.) ١٤ ئەویش بینینی و
پێی ووتن:(برۆن و خۆتان پیشانی قەشەکان بەن کە
ئێوە پاك بوونەتەوە)کاتێ کە رۆیشتن بۆ ئەوێ لە رێ
چاكبوونەوە. ١٥ یەکێ لەوانە کە سەیری خۆی کرد وا
چاكبۆتەوە و برینی پێوە نەماوە،گەڕایەوە بۆ لای عیسا و
بە دەنگیبەرز ستایشی یەزدانی کرد،١٦ لەبەرپێیا

کەوت و سوپاسی کرد .ئەم کابرایەش یەکێ بوو لە سامریە
کان. ١٧ ئینجا عیسا ووتی : (ئایا ئەوانەی چاکبوونەوە
دە کەس نەبوون ،کوا نۆکەی کە؟ ١٨ کەسی‌کە نەبوو لەوانە
کە بگەڕێتەوە و سوپاسی یەزدان بکات تەنها کابرایەکی
نامۆ نەبێت؟) ١٩ دوای ئەمە پێی‌ووت: (هەستە ،بڕۆ بە
ڕێگەی خۆتەوە باوەرت بوو ئەوەی چاکی‌کردیتەوە .)
٢٠ کاتێ فەریسیەکان لێیان پرسی : (پادشاهی ئاسمان
کەی دێت؟)وەلامی‌دانەوە و ووتی : (پادشاهی ئاسمان
شتێ نیە کە بەچاو ببینرێ، ٢١ کەس ناتوانێ بەپەنجە
نیشانی داو بلێ ئەمەتا یان ئەوەتا ،پادشاهی ئاسمان
ئەتوانێ لە ئێستەوە لە ناوەرۆکتانا دەست پێ -
بکا و دروست ببێت.)

٢٢ ئینجا بە قوتابیەکانی ووت: (رۆژێك دێت،ئارەزووی
ئەوە بکەن ،گەر تەنها بۆ رۆژێکیش بووە کوری لە مرۆڤ
لەدایك بوو ببینن ،بەلام نای‌بینن. ٢٣ ئینجا هەندێ
هەن کە پێتان ئەڵێن ،ئەوەتا لەوێیە یاخود وەرن ئەمەتا
لێرەیە ،مەڕۆن و دوایان مەکەون. ٢٤ وەك بروسکە کە
چۆن لە ئاسمانا ،گەر لە لایەکەوە ببێت،لاکەی کەش

ڕووناك ئەكاتەوە و ئەبینرێ ،هاتنەوەی کوڕ ی لە
مرۆڤ لەدایك بووش بەو شێوەیە ئەبێت. ٢٥ بەڵام
پێویستە جارێ پێش ئەوە ،زۆر ئازار بکێش و لەلایەن ئەم
نەوەیەوە وەرنەگیرێ. ٢٦ چی لە سەردەمی نوحا
ڕوویدا ،هەمان شت لە سەردەمی کوری لە مرۆڤ لە
دایك بووا ڕوئەدات. ٢٧ ئەوە بوو خەڵکی خەریکی
خواردن و خواردنەوە و شووکردن و ژن هێنانی
خۆیان بوون ،تا ئەو ڕۆژەی کە نوح چووە ناو کەشتیەکەوەو
باران دەستی پێکرد و هەموویانی لەناوبرد .
٢٨ دیسان وەك سەردەمی لوت،کە خەڵکی هەموو
خەریکی خواردن و خواردنەوە و کڕین و فرۆشتن و
چاندن و ماڵ دروست کردن بوون، ٢٩ بەڵام لەو
ڕۆژەی کە لوت لە شاری سەدووم چووە دەرەوە ،یەزدان
ئاگر و گۆگردی لەئاسمانەوە بەسەر شارەکەیانا
باران و هەمووی لەناوبردن، ٣٠ لە گەڕانەوەی کوری لە
مرۆڤ لەدایك بووشا هەمان شت ڕووئەدات.
٣١ ئەوەی لەو ڕۆژەدا لەسەر سەربانە،پێویست ناکات
ڕاکاتە خوارەوە بۆ هێنانی شتەکانی. ئەوەش کە لە

کێڵگەکەدا کارئەکات ئیتر پێویست ناکات بگەڕێتەوە بۆ
ماڵەوە. ٣٢ بیهێننەوە بەرچاوی خۆتان ،ئەوەی بەسەر
ژنەکەی لوتا هات. ٣٣ ئەوەی خۆی ئەبەستێ بە
ژیانی دنیاوە،ژیانی خۆی ئەدورێنێ ،ئەوەش کە ژیانی
ئەخاتە بەردەستی یەزدان،ژیانی هەتاهەتایی ئەباتەوە.
٣٤ پێتان ئەڵێم:ڕێ ئەکەوێ لە کاتی گەڕانەوەما ،دوو
کەس کە لە جێگایەکا خەوتوون ،یەکێکیان ببرێ و ئەوی -
کەیان بەجێبمێنێ، ٣٥ یان دوو ژن کە بە یەکەوە
دەستار ئەکەن ،یەکێکیان ئەبرێ و ئەوی کەیان بەجێ -
ئەمێنێ. ٣٦ هەروەها دوو کەس کە لە کێڵگەیەکا بە -
یەکەوە کارئەکەن ،یەکێکیان ئەبرێ و ئەوی کەیان بەجێ -
ئەهێڵرێ.) ٣٧ چۆن کاتێ لە ئاسمانا داڵ کۆ -
ئەبێتەوە لەسەر لاکێك ،لە دورەوە بەدی ئەکرێ ،هاتنەوەی
کوری لە مرۆڤ لەدایك بووش،ئاوها بەدی ئەکرێ.

١ عیسا نموونەیەكی بۆ باس كردن ،بۆ فێربوونـی نـوێـژ ـ
كردن و داخوازی لە یەزدان بەبێ ماندووبوون، ٢ ووتی
(لە شارێكا قازی یەك هەبوو نە لە خوا ئەترسـا نـە لە
مرۆڤ ٣ هەر لەو شارەشا پیرەژنێك هەبوو زۆر ئەچووە
لای بۆ داواكردنی مافێكی خۆی. ٤ ئەویش داواكارییە
كەی بەردەوام پشت گوێ ئەخست. ٥ قـازیـەكـە دوای
ماوەیەك لە دڵـی خۆیا ووتـی: (بـاشـە مـن وەك لـە
یەزدان و لە كەس ناترسم،با هیچ نەبێ لەبەرئـەوەی كـە
ئەو پیرێژنە ئەوەنە بێزاری كردووم،داوای مافی خۆی بۆ
بكەم و وەری گرێ،ئەگینا وازناهێنێ و دێـت و سـەرم
ئەهێنێتە ئێش.) ٦ دوای ئەم باسە عیسـا ئـەڵـێـت:
(بڕوانن كابرایەكی دڵ رەقی گوناهباری وا چی ئەڵێت
٧ باشە ئایا یەزدان،بەوانەی كە شەو و رۆژ نوێژی بۆ
ئەكەن مافی خۆیان ناداتێ؟ وەلامیان ناداتەوە؟ ٨ من
پێتان ئەڵێم:یـەزدان بـەدەم ئـەوانـەوە دێـت و مـافـی

خۆیان ئەداتێ . بەڵام ،ئایا کاتێ کوری لە مرۆڤ لەدایك
بو ئەگەرێتەوە ،ئەو باوەرە لەسەر زەوی بەدی ئەکات؟)
٩ ئینجا عیسا نموونەیەکی تری هێنایەوە بۆ ئەو کەسانەی
کە خۆیان زۆر بەپاك دائەنێن و لووت بەرزن و خۆیان
بە گەورەتر ئەزانن بەسەر خەڵکیکەدا . ١٠ ووتی : (دوو
کەس چوونە پەرستگا بۆ نوێژ کردن ،یەکێکیان فەریسی
بوو ئەوی کەشیان باجگرێك بوو . ١١ فەریسیەکە لە
دلی خۆیا ووتی : سوپاس بۆ تۆ ئەی یەزدان کە من وەك
خەڵکی نیم ،ئەوانەی چاوبرسی و گوناەبار و داوێن
پیسن ،هەروەها وەك ئەم باجگرەش نیم . ١٢ دوو جار
لە هەفتەیەکا ،بەرۆژو ئەبم ،دەیەکی ئەوش کە دەستم
ئەکەوێ زەکاتی ئەدەم .
١٣ بەڵام باجگرەکە لەدوورەوە راوەستا و نەیتوانی بە
تەواوی روو بەرزکاتەوە بۆ ئاسمان ،بەڵکو دلی کردەوە و
ووتی : ئەی یەزدان ،من گوناەبارم ،لێم خۆش بە . ١٤ با
من پێتان بڵێم : ئەم کابرایە ،گەرایەوە بۆ ماڵەوە بێ ـ
ئەوەی گوناە لەسەر شانی مابێ ،بەپێچەوانەی کابرای
فەریسیەوە . ئەوەی خۆی بەرز بگرێ ئەهێنرێتە خوارەوە و

ئەوەش کە لە خوارەوەیە بەرزئـەکـرێـتەوە .)
١٥ ئینجا هەندێ کەس منالآنیان هێنا بۆ لای عیســا ،
تاوەك بەدەست لێدان پیرۆزیان کات،بەڵام قـوتـابـیەکان
رێیان لێ‌گـرتن . ١٦ جا عیسا منالـەکانی بانگ کرد بۆ
لای خۆی و ووتی : (واز لە منالآن بێنن با بێن بۆ لام،
رێیان لێ‌مەگـرن ،چونکە ئەوان چوونە پاشایەتی ئاسمانیان
پێ‌دراوە . ١٧ راستی پێتان بـڵــێـم:ئـەوەی کــە خـۆی
ناخاتە رێزەی منالـێکی خۆش باوەرەوە ،بۆ باوەر کردن بە
یەزدان ،دەرگـای پاشایەتی یەزدان بە روویا دائەخرێ)
١٨ دوای ئەمە ،کابرایەکی دەسەڵات داری دەوڵـەمـەنـد ،
پرسیاری لێ‌کرد و ووتی : (ئەی مامۆستای چاك ،چی بکەم
تاوەك ،ژیانی هەتاهەتایی ،بەدەست بهێنم .) ١٩ عیسا
وەڵامی دایەوە و پێی ووت:بۆچی بەچاك بانگم ئەکەیت؟
کەس نیە چاك ،تەنها یەکێك نەبێت،ئـەویـش یــەزدانــە .
٢٠ تۆ یاسای یەزدان ئەزانیت:داوێن پـیـســی مـەکـە ،
خەڵـکی مەکوژە ،ماڵـی خەڵـکی مەخۆ ،گـەواهی درۆ مەدە ،
رێزی دایك و باوکت بگـرە . ٢١ ئینجا کـابـرا ووتــی :
(ئەمانە هەمووی ،لە منالـیەوە زانیومە و لەسەری رۆیشتووم

٢٢ كاتێ عیسا گوێی لەمەبوو،بە کابرای ووت: (کەواتە
تەنها شتێکت ماوە،چیت هەیە بیفرۆشە،ئینجا بەشیکە
بەسەر هەژارانا،تاوەك لە ئاسمانا گەنجی خۆت دانبێت
ئینجا وەرە دووام کەوە.) ٢٣ بەڵام کابرا کە ئەمەی
بیست،خەفەتێکی زۆری خوارد،لەبەرئەوەی کە زۆر
دەوڵەمەند بوو. ٢٤ کاتێ عیسا ئەمەی لە کابرا دی،
ووتی: (ئای چەند گرانە،چوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندە -
کان بۆناو پادشاهێتی یەزدان. ٢٥ چوونە ژوورەوەی
حوشترێ لە کونی دەرزیەوە،ئاسانترە لە چوونە ژوورەوەی
دەوڵەمەندێ بۆناو پادشاهێتی یەزدان.) ٢٦ ئەوانەی
لەوێ بوون و گوێیان لەمە بوو،ووتیان: (کەواتە ئیتر کێ
رزگاری ئەبێت؟ ٢٧ عیساش ووتی: (ئەوەی لای خەڵکی
سەخت و گرانە،لای یەزدان سووك و ئاسانە.)
٢٨ ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە هەموو شتێکمان
بەجێ هێشتووە و دووات کەوتووین.) ٢٩ ئەویش پێی -
ووتن: (راستی پێتان بڵێم:کەس نیە کەماڵی،یاخود
ژنی،یاخود برا و باوك و دایکی یان مناڵی لە
پێناوی پادشاهی ئاسمانا بەجێ هێشتبێ و دوو ئەوەنەی

٣٠ ئەوەی کە بەجێی هێشتووە هەر لەم جیهانەدا وەر -
نەگرێتەوە و لە جیهانی داهاتووشا ژیانی هەتاهەتایی
٣١ عیسا دوای ئەمە ،هەر دوانزە قوتابیەکەی بانگ کردو
پێی ووتن : (ئەوا ئێمە بەرەو ئۆرشەلیم ئەرۆین ،هەرچی کە
نێرراوانی یەزدان ،لەبارەی کوری لە مرۆڤ لەدایك بووەوە
نووسیویانە ،هەمووی دێتەدی .
٣٢ ئەو ئەدرێتە دەستی رۆمەکان و گاڵتەی پێ ئەکرێ و
پێی رائەبوێرن و تفیشی لێ ئەکەن . ٣٣ دوای ئەوەی بە
قامچی لێی ئەدەن ،ئەیکوژن .ئینجا لە رۆژی سێهەمدا
زیندووئەبێتەوە .)
٣٤ بەڵام ئەوان هیچ لەمە نەگەیشتن ،چونکە ئەم باسە
جارێ لایان شارراوە بوو.
٣٥ کاتێ عیسا گەیشتە دەوروپشتی شاری ئەریحا ،کابرا-
یەکی کوێری دی کە لەسەر رێگا دانیشتبوو،سواڵی -
ئەکرد . ٣٦ کاتێ کابراکەش گوێی لە رۆیشتنی خەڵکەکە
بوو،پرسیاری کرد ،ئایا ئەمە چیە؟ ٣٧ پێیان ووت:
(عیسای خەڵکی شاری ناسیرەیە لێرەوە تێئەپەرێ .)
٣٨ ئینجا کابرا خێرا هاواری کرد و ووتی : (ئەی عیسا

رۆڵەی داود ،بەزەیت پیامابێتەوە.) ٣٩ خەڵکەکە خستیانە پێش خۆیان و داوایان لێکرد بێدەنگ بێت، بەڵام ئەو زیاتر هاواری ئەکرد و ئەیقیران (ئەی رۆڵەی داود ،بەزەیت پیامابێتەوە) . ٤٠ عیسا راوەستا و فەرمانیدا کە بیهێنن بۆ لای. کاتێ نزیك بوەوە لێی ـ پرسی : ٤١ (چیت لەمن ئەوێ بۆت بکەم؟)کابرا ووتی : (گەورەم،رووناکی بگەرێنەرەوە ناو چاوم) ٤٢ ئینجاعیسا پێی ووت: (چاو بکەرەوە،باوەرت چاکی کردیتەوە.) ٤٣ دەست بەجێ کابرا چاوی کردەوە و رووناکی تێ ـ کەوت،دوای ئەمە کابرا بە ستایش کردنی یەزدانەوە دوای کەوت. خەڵکەکەش کە ئەمەیان دی،دەستیان کرد بە ستایش کردنی یەزدان.

١ ئینجـا عیسـا بـە شـاری ئـەریحـادا تـێپـەری .
٢ لەو شارە کابرایەك هەبوو ناوی زەکا بوو،لێپرسـراوی
باج خانەی ئەوێ بوو،کابرایەکی پارەداریش بوو. ٣ لـە
کاتێکا کە عیسا بەوێدا ئەرۆیشت،هـەولـی دا کـە عیسـا
ببینێت،بـەلاّم نـەیـتوانـی چـونـکـە بـالاّی کـورت بـوو.
٤ بەراکردن رۆیشت و بە دارێکی ئەو ناوەدا هەلـگەرا
بە هیوای ئەوەوە لەناو خەلکەکەدا عیسا ببـینـێت،کاتێ
بەوێدا ئەرِوات. ٥ کە عیسا گـەیشتە ئەو جێگایە،چاوی
هەلبرِی و زەکای بینی،پێی ووت: (ئەی زەکا،خـێراکـە
لەسەر ئەو دارە وەرە خوارەوە،چونکە من ئەمرِۆ مـیـوانـی
تۆم.) ٦ زەکاش بەخێرایی هاتەخوارەوە و بـەخـۆشـیـەوە
پێشوازی لێکرد. ٧ کـاتـێ خـەلـکـەکـە ئـەمەیان دی،
دەستیان کرد بە بۆلەبۆل و ووتیان: (ئەوەتا ئـەچـێـتـە
مالی یەکێکی گوناەبارەوە.) ٨ زەکا لەبەردەمی عیسادا
راوەستا و پێی ووت: (گـەورەم،من ئەمەوێ نیوەی سامانم
بەشکەم بەسەر هەژارانا و ئەوش کە زۆرم لێسـەنـدوە و
شتێکم لێداگیر کردوە بە چوار قات بۆی ئەگـەرِێـنـمەوە)

٩ ئینجا عیسا پێی ووت: (ئەوا ئەمڕۆ ئەم ماڵ و خێزانە
رزگاریان بوو،تۆش یەکێك بووی لە نەوە وون بـووەکـانی
ئیبراهیم. ١٠ کوری لە مرۆڤ لە دایك بوو،هاتووە بۆ
دۆزینەوەی وون بووەکان و رزگـار کردنیان.)
١١ ئا لەم کاتەدا کە خەڵکەکە هەموو گـوییان گـرت بوو،
باسی نموونەیەکی بۆ کردن چونکە ئیتر وا خەریك بوو لە
شاری ئۆرشەلیم نزیك ئەبووەوە،زۆریش وایان ئـەزانـی کـە
هەواڵـی دروست بوونی پادشاهێتی ئاسمان خـەریـکە وا
بانگـەواز ئەکرێ. ١٢ عیسا ووتی: (گـەورە پیاوێك ویستی
بڕوات بۆ شارێکی دوور،بۆ وەرگـرتنی فەرمانی حوکمرانی
خۆی بەسەر ناوچەیەکدا. ١٣ پێش ئـەوەی بـڕوات دە
ئیشکەری خۆی بانگ کرد و بەهەر یەکێکیان دە پێوانەی
دانێ و ووتـی: بـازرگـانـی بـەم دراوانـەوە بـکـەن تـا
ئەگـەڕێمەوە. ١٤ دانیشتوانی ئەو ناوچەیە کـابـرایـان
خۆش نەئەویست،دوابەدوای ئەو خەڵکیان نـارد تـاوەك
لەوێ بڵێن: ئێمە نامانەوێ ئەم کابرایە فەرمان رەوایـمـان
بەسەرا بکات. ١٥ بەڵام ئەو فەرمانڕەوایی ناوچەکەی بە
دەست هێنا و گـەڕایەوە،فەرمانیدا ،ئـەو دە کـەسـەی

پارەکەی دابوونێ بێنە لای،تا بزانێ هەر یەکە لەو
پارەیەی کە لایەتی چەندی قازانج کردووە. ١٦ یەکەم ـ
یان هاتە پێشەوە و ووتی:گەورەم دە کێشانەکەت دە
کێشانەی تری قازانج کردووە. ١٧ ئەویش پێی ووت:
ئافەرین ئەی ئیشکەری چاك،لەبەرئەوەی کە لەم پارە
کەمەدا دەست پاك بوویت،برۆ فەرمانڕەوا بە بەسەر دە
شاری ناوچەکەما. ١٨ دووەمیان هاتە پێشەوە و ووتی:
گەورەم دە کێشانەکەت پێنج کێشانەی تری قازانج کردووە
١٩ بەمەشیانی ووت:برۆ ببە بە فەرمانڕەوا بەسەر پێنج
شارا. ٢٠ ئینجا یەکێکی کەیان هاتە پێشەوە و ووتی:
گەورەم ئا ئەوەتا کێشانەکانت،بە پێچراوەیی لەم دەستە ـ
سرەدا پارێزگاریم کردووە، ٢١ لە راستیا لێت ئەترسم
چونکە تۆ مرۆڤێکی توند و تیژی،ئەیبەی شتێ کە دات
نەناوە و دروێنەی ئەکەیت شتێ کە نەت رواندووە.
٢٢ ئەویش پێی ووت:ئەی ئیشکەری خراپ و بەد هەر
بەوەی کە ووتت تاوانبارت ئەکەم،تۆ کە زانیت من کابرایەکی
توند و تیژم،ئەیبەم ئەوەی دام نەناوە و دروێنەی ئەکەم
ئەوەی نەم رواندوە. ٢٣ بۆچی نەچوویت پارەکەم بەریتە

لای سووخۆرەکان ،تاوەك لەکاتی گەڕانەوەما خۆی و
قازانجەکەشیم وەربگرتایە. ٢٤ ئینجا بەوانەی ووت کە
لەویا راوەستاون. هەر دە کێشانەکەی لێ بسەنەوە و
بیدەن بەوەی کە دە پێوانەکەی قازانج کردووە.
٢٥ ئەوانیش پێیان ووت:گەورەم ئاخر ئەو دە پێوانەی
کەشێ پێیە، ٢٦ ووتی :من پێتان ئەڵێم ئەوەی هەیەتی
زیاتری پێئەدرێ ،ئەوەشی کە نیەتی لێی ئەسنرێتەوە ،گەر
شتێکیش شك بەرێ. ٢٧ دوژمنەکانیشم ،ئەوانەی نەیان
ئەویست بەسەریانا فەرمانڕەوای بکەم ،بیانهێنن بۆ ئێرە و
یەکەیەکە سەریان بڕن.
٢٨ دوای ئەوەی عیسا ئەم قسانەی تەواوکرد ،کەوتەرێ
بەرەو ئۆرشەلیم. ٢٩ کاتێ لە ماڵی فاجی و لە ماڵی
عەینا نزیك بووەوە ،لای ئەو شاخە بەناوبانگەی شاخی
زەیتونی پێئەوترێ ،دووان لە قوتابیەکانی نارد و پێی
ووتن : ٣٠ بڕۆن بۆ ئەو دێیەی بەرامبەر ،کاتێ ئەچنە
ناو دێ ئەبینن گوێدرێژێك بەستراوەتەوە ،ئەو گوێ ـ
درێژە تا ئێستە هیچ کەسێك بەهیچ شێوەیەك سواری
نەبووە ،گوریسەکەی بکەنەوە و بیهێنن بۆ ئێرە. ٣١ گەر

یەکێ پرسیاری لێکردن ،بۆچی ئەو گوێدرێژە ئەبەن؟ پێی بلێن ،چونکە گەورەمان کاری پێ هەیە.
٣٢ دوو قوتابیەکە رۆیشتن ،چی عیسا پێی ووتبوون دیبیان و کردیان. ٣٣ لەوکاتەدا گوریسی گوێدرێژەکەیان ئەکردەوە خاوەنەکەی پرسی لێیان بۆچی گوریسی ئەو گوێدرێژە ئەکەنەوە؟ ٣٤ ووتیان: (لەبەرئەوەی گەورەمان کاری پێی هەیە) ٣٥ ئینجا هێنایان بۆ عیسا و جلەکانیان خستە سەر پشتی و عیسایان سوار-کرد. ٣٦ جا لەو کاتەدا کە عیسا بەرێوە بوو،خەڵکەکە جلەکانیان دائەکەن و لەسەر رێگای رۆیشتنیا دایان-ئەخست.

٣٧ کاتێ لە ئۆرشەلیم نزیك بووەوە،لەو شوێنەی بەرەوخوار ئەبووەوە بە شاخی زەیتونا،قوتابیەکانی هەموو زۆر بە شادیەوە بەدەنگی بەرز ستایشی یەزدانیان ئەکرد بۆ ئەو هەموو کارەسەرسوڕ هێنەرانەی کە لە عیسایان بینی بوو، ٣٨ ئەیان ووت: (پیرۆزە ئەو پادشاهەی بەناوی یەزدانەوە دێت،ئاشتی و مەزنی بۆ ئاسمان و چینەکانی)
٣٩ بەلام فەریسیەکان و هەندێ لە خەڵکەکە،بە عیسا-

یان ووت: (مامۆستا ،قوتابیەکانت بێ دەنگ کە) . ٤٠ ئەویش
ووتی: (با پێتان بلێم،ئەگەر ئەوانیش بێ دەنگ بن ،
بەردەکان دێنە هاوارکردن)
٤١ کاتێ عیسا لە شاری ئۆرشەلیم نزیك بووەوە و بینی ،
فرمێسکی رژاند ،٤٢ ووتی: (ئاشتی زۆر نزیك بوو لێت،
کەچی نەت ویست و ئێستەش دەست بەرروویەوە ئەنێیت و
ناتەوێت. ٤٣ رۆژێ دێت،دوژمنەکانت بە هێزەوە ،
لە هەموو لایەکەوە ئابلۆقەت ئەدەن ،٤٤ ئەتروخێنن
بەسەر دانیشتوانتاو،بەردت بەسەر بەردەوە ناهێلن ،
بۆچی ئەو هەلەی کە یەزدان دابوووی پێت بەکارت
نەهێنا ؟)
٤٥ ٤٥ کاتێ عیسا چووە پەرستگای شارەوە،دەستی -
کرد بە دەرکردنی ئەو کەسانەی کە تیایا خەریکی
کڕین و فرۆشتن بوون. ٤٦ پێی ووتن: (نووسراوە: مالم
مالی نوێژ کردنە،کەچی ئێوە کردووتانە بە ئەشکەوتی
دزان.) ٤٧ دوای ئەمە عیسا هەموو رۆژێ لە
پەرستگاکەدا ،خەریکی دوان و فێرکردنی ووشەی یەزدان
بوو. سەرۆکی قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت و گەورە

پیاوانی ئەنجومەن ،هەوڵیان‌دا کە عیسا بکوژن .
٤٨ بەڵام نەیان توانی ،چونکە خەڵکێکی زۆر لە دەورو -
پشتی بوون .

بەشی بیستەم

١ لە کاتێکا عیسا لەناو پەرستگاکەدا قسەی بۆ خەڵکی
ئەکرد ،سەرۆکی قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت و پیاوا-
نی ئەنجومەنی پیران لێی هاتنە پێشەوە و،٢ لەگەڵیا
دوان و ووتیان : (پێمان بڵێ ،تۆ بە فەرمانی کێ ئەم
کارانە ئەکەیت؟) ٣ عیسا وەڵامی دانەوە و ووتی :
(هەروەها منیش پرسیارێکم هەیە لێتان ،وەڵامی بەنەوە ،
٤ ئایا فەرمانی خۆ لەئاوهەڵکێشانی یۆحەننا ،لە
ئاسمانەوە بوو یان لە خەڵکەوە؟) ٥ ئینجا ئەوان
لە نێوانی خۆیانا کەوتنە راوێژ و ووتیان : (ئەگەر بڵێین
لە ئاسمانەوە بوو،ئەڵێت باشە بۆ باوەڕتان پێ‌نەکرد ؟
٦ ئەگەر بشڵێین لە خەڵکەوە بوو،خەڵکەکە ئەکەونە
بەردە بارانمان ،چونکە زۆریان یۆحەننا بە نێرراوی
یەزدان دائەنێن) ٧ ئینجا بە عیسایان ووت،کە گوایە

نازانن لە کوێوەیە. ٨ عیساش پێی ووتن : (کەواتە منیش پێتان نالێم بە فەرمانی کێ ئەمانە ئەکەم.)
٩ دیسان کەوتەوە قسەکردن بۆ خەڵکەکە و ئەم نموونە ـ یەی بۆ گێڕانەوە ،ووتی : (کابرایەك رەزێکی ترێی پەروەردە کرد و دایە دەست کۆمەڵێ جوتیار ،بۆ ماوەیەکی دوور ـ درێژ ئەوێی بەجێ‌هێشت. ١٠ لە وەرزی بەروبووم کۆ ـ کردنەوەدا ،ئیشکەرێکی خۆی نارد بۆ لای جوتیارەکان، تاوەك بەروبوومی رەزەکەی بۆ بێنێ. بەڵام جوتیارەکان لێیان داو بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. ١١ کابرا هەڵساو ئیشکەرێکی کەی نارد ،ئەوانیش تێروپڕیان لێ‌دا، سوك و ریسوایان کرد و هەمان شت بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. ١٢ دیسانەوە کابرا ئیشکەرێکی تری نارد، کەچی بریندایان کرد و فڕێ یان دایە دەرەوەی رەزەکە. ١٣ کابرای خاوەن رەز ووتی : باشە من چی بکەم؟ لە دوایدا ووتی :کوڕەکەم ئەنێرم ،لەوانەیە سڵێ لێ‌بکەنەوە و لێی بترسن. ١٤ هەرکە جوتیارەکان کوڕە ـ کەیان دی ،خێرا لە نێوان یەکا کەوتنە راوێژ کردن و ووتیان :ئا ئەمەتا ئەوەی رەزەکەی بۆ ئەمێنێتەوە ،باهەستین

بیکوژین ،تاوەك بکەوێتە دەستی خۆمان ١٥ ئینجا هەستان و کورەیان بردە دەرەوەی رەزەکە و کوشتیان. ئینجا پرسیار ئەوەیە،ئایا کابرای رەزەوان ئەبێ چیان لێبکات؟ ١٦ ئەو دێت و هەموویان ئەکوژێت و رەزەکە ئەدا بە جوتیارانی کە.)

کاتێ گوێیان لەمە بوو هەندێکیان ووتیان نابێ چۆن شتی وا ئەبێت. ١٧ ئەویش سەیری کردن و ووتی: (کەواتە واتای ئەم ووشانە کە نووسراون چیە؟ ئەو بەردەی کرێکاران نەیان ویست،بوو بە بەردی بناغە. ١٨ ئەوەی بکەوێت بەسەر ئەو بەردەدا شکستە ئەبێت، ئەوەش کە بەردەکەی بەسەرا ئەکەوێت بە تەواوی پانی ـ ئەکاتەوە.) ١٩ سەرۆك قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت، ئەیانویست لێرەدا عیسا بگرن،چونکە باش تێگەیشتن کە عیسا مەبەستی لەوانە. بەڵام نەیانتوانی ئەمە بکەن لە ترسی ئەو خەڵکەی لەوێدا بوون.

٢٠ ئینجا عیسایان خستە ژێر چاودێریەوە،هەواڵ ـ دەری خۆیان ،خستەدوا بەناوی باوەڕدارەوە،تا بە ووشە ـ یەکەوە بیگرن و بیدەنە دەستی فەرمانڕەوایانەوە.

٢١ هەڵئەستان بە پرسیارکردن لێی ،بەم شێوەیە:
(گەورەم ئێمە ئەزانین کە تۆ راست ئەرۆیت و راستیش
فێری خەڵکی ئەکەیت،گوێ نادەیتە هیچ کەسێ ،هەوڵت
تەنها فێرکردنی راستی رێگەی یەزدانە. ٢٢ جا لێت
ئەپرسین ،ئایا ئەشێ ئێمە سەرانە بە قەیسەر بدەین؟)
٢٣ عیسا بە فێڵەکەیانی زانی و ووتی: ٢٤ (پارەیەکم
بدەنێ ،ئا ئەم وێنەیەی لەسەری نیگار کراوە،هی کێیە؟)
ووتیان: (وێنەی قەیسەرە) ٢٥ ئەویش پێی ووتن:
(دەکەواتە،بیدەن بە قەیسەر ئەوەی کە هی قەیسەرە،
بیدەن بە یەزدانیش ئەوەی کە هی یەزدانە.) ٢٦ ئیتر
لێرەدا نەیانتوانی بە هیچ شێوەیەك،تاوانباری کەن ،
سەرەرای ئەوەش زۆر سەریان سوڕ ما لەوەی کە ئەیانبیست
٢٧ هەندێ لە سەدوقیەکان ،ئەوانەی باوەڕ بە زیندو-
بوونەوە ناکەن،لە عیسا هاتنە پێشەوە و پرسیان.
٢٨ ووتیان: (ئەی مامۆستا ،موسا بۆی نووسیوین ،ئەگەر
یەکێ برایەکی خێزانداری مرد و منالّی نەبوو،لەسەر
براکەی کەیە ،براژنەکەی بهێنێت و بەناوی براکەیەوە وەچە
بخاتەوە. ٢٩ جا حەوت برا هەبوون ،یەکەمیان ژنی

هێناو مرد بێ ئەوەی منالّ بەجێ بهێلّێت، ٣٠ دوایی
برای دووەم هێنای و ئەویش مرد . ٣١ ئینجا برای
سێهەم . . . . . . هەتا گەیشت بە برای حەوتەم هەموو
مردن بێ ئەوەی نەوە بخەنەوە. ٣٢ لە دوایدا ژنەکەش
مرد . ٣٣ ئایا لە رۆژی زیندوبوونەوەدا ،ئافرەتەکە ئەبێ
بە ژنی کامیان ؟)
٣٤ عیسا وەلامی دانەوە و ووتی : (مرۆڤی ئەم سەر ـ
دەمەی ئێستا ،ژن ئەهێنن و شوو ئەکەن . ٣٥ بەلام
ئەوانەی لە ریزی بەشدارانی سەردەمی داهاتوودان
دوای زیندوبوونەوە ،ژن ناهێنن و شوو ناکەن .
٣٦ ئەوان ئیتر مردن نابیننەوە ،چونکە ئەبنە فریشتە ،
ئەبنە رۆلّەی یەزدان ،چونکە لە مردن زیندوکراونەتەوە بۆ
بۆ ژیانێکی نوێ . ٣٧ مردوان هەموو زیندوئەکرێنەوە ،
موساش ئەمە باس ئەکات،لە دوانیا لەسەر گڕە ئاگرینە ـ
کە بە یەزدانی ئیبراهیم و یەزدانی ئیسحاق و یەزدانی
یاقوب . ٣٨ یەزدان یەزدانی مردوان نیە ،بەلّکو
یەزدانی زیندوانە ،لای ئەو هەموو زیندوئەبنەوە .)
٣٩ لێرەدا هەندێ لە نووسەرانی شەریعەت ووتیان :

(مامۆستا ،بەراستی باشت ووت.) ٤٠ ئیتر دوای ئەمە کەسیان نەیان‌توانی هیچی کەی لێ‌بپرسن. ٤١ ئینجا عیسا پرسی و ووتی: (باشە چۆن ئێوە ئەلّێن: مەسیح کوری داودە، ٤٢ لە کاتێکا داود لە زەبورا کە لەسەر مەسیح ئەدوێت، ئەلّێت: یەزدان لەگەلّ گەورەما دواو ووتی: دانیشە لەلای راستمەوە، ٤٣ تاوەك دوژمنەکانت بخەمە بەر پێتەوە. ٤٤ ئەوەتا داود بە گەورەی خۆی دای‌ئەنێت ،ئیتر چۆن ئەبێتە کوری؟)

٤٥ لەو کاتەدا کە خەلّکەکە هەموو گوێیان گرت بوو بە قوتابیەکانی ووت: ٤٦ (ئاگاداری نووسەرانی شەریعەت بن ،ئەوانەی بە جلی جوانی بریسکەدارەوە ئەگەرِێن و حەزئەکەن لە گۆرِەپانەکانی شارا سلاویان لێ‌بکرێت و لە شوێنی کۆبوونەوەکانا ریزی پێشەوە ئەگرن ،هەروەها ریزی یەکەمیش لە کاتی بانگ‌کردنا بۆ نان‌خواردن ، ٤٧ مالّی بیرێژن ئەخۆن و درێژە بە نوێژەکانیان ئەدەن. یەزدان لێ‌پرسینەوەی سەخت و تایبەتی هەیە بۆ ئەمانە)

١ لە کاتێکا عیسا ئەیڕوانیە ئەو پارەدارانەی پارەی
خێریان دائەنا بۆ پەرستگاکە، ٢ پیرێژنێکی هەژاری
بینی کە دوو فلس دائەنێت. ٣ ئینجا ووتی: (ڕاستی
پێتان بڵێم، ئەم بێوەژنە، لە هەموو ئەوانەی تر زیاتر
پارەی دانا. ٤ چونکە ئەوانەی تر لەوەی کە لە خۆیان
زیادە، دایان‌نا، بەڵام ئەم بێوەژنە دای‌نا ئەو پارەیەی کە
پێویستی پێیەتی بۆ ژیانی خۆی.)
٥ عیسا دوای ئەمە گوێی لە هەندێکیان بوو کە باسی
جوانی بەردی پەرستگاکەیان ئەکرد لەگەڵ نەخش و
نیگاری دیوارەکانیا. ٦ ووتی: (ئەمەی ئێستا ئەیبینن،
ڕۆژێ لە ڕۆژان دێت کە بەردی بەسەر بەردیەوە
نامێنێت و ئەڕوخێت.) ٧ ئینجا پرسیان‌لێی: (ماموستا
کەی ئەمە ئەبێت؟ ئەو نیشانانە چیە کە دەرئەکەوێت، کاتێ
ئەم ڕووداوە نزیك ئەبێتەوە؟) ٨ عیسا ووتی: (ئاگادار
بن هەڵنەخەڵەتێن زۆر هەن بەناوی منەوە دێن و
ئەڵێن ئێمە ئەوین، کاتی ئەو شتە نزیك بۆتەوە، نەکەن

دوایان‌کەون . ٩ کاتێ باسی شەڕ وشۆڕ و تێكچـوون
ئەبیستن ،مەترسن ،چونکە ئەو شتانە ،پێویستە کە یەکەم جار
رووبدات ،بەڵام کۆتایی پێ‌هـاتنی وا زوو نـایـەت .)
١٠ ئینجا پێی ووتن : (خەڵکی ئەچن بەگـژ خەڵکیا و
وولات بەگـژ وولاتی کەدا ، ١١ لە زۆر شوێن بوومەلـەرزە
ئەبێت ،برسێتی و نەخۆشی بڵاوئەبنەوە ،لەئاسمانەوە نیشانەی
ترسناك و مەزن رووئەدات . ١٢ بەڵام پێش ئەمانە هەموو
خەڵکی دەستتان بۆ درێژ ئەکەن و ریسواتـان ئـەکەن ،
ئەتان‌بەن بۆ شوێنی کۆبوونەوەکانیان و بۆ بەنـدیـنخـانـە ،
ئەتان‌بەنە بەردەم پادشایان و فەرمانرەوایان ،لە پێنـاوی
ناوی منا . ١٣ بەڵام ئەمە سودی ئەبێت و کاتێکی باش
ئەبێت بۆ باوەڕتان . ١٤ پـێـویـســت نـاکات پێش ئـەوە
خۆتان ئامادەکەن بـۆ شـێـوەی بـەرگـری لــە خـۆتــان ،
١٥ چونکە من ووتە و دانایـیـەکـتـان ئـەدەمێ کە هەموو
ئەوانەی بەربەرەکانیتان ئەکەن ،نەتوانن وەڵامتان بـەنـەوە و
بەرهەڵـستیتان بکەن . ١٦ تەنانەت باوك و دایکیشتـان
یان برا و خزم و هاوڕێتان ،ئەتان‌دەن بـەدەســـتەوە ،
هەندێکیشتان لێ‌ئـەکوژن . ١٧ لـە پـێـنـاوی ناوی منا

خەڵکی رقتان لێ هەڵئەگرن ، ١٨ بەڵام مویەك لەسەر ـ
تان نافەوتێ . ١٩ بەدان بەخۆداگرتنا ،ئێوە ژیـــان
ئـەبـەنـەوە .
٢٠ کاتێ ئەبینن کە ســوپا دەوری ئۆرشـەلـیـمـی داوە ،
بزانن کە روخاندنی نزیك بۆتەوە . ٢١ ئەوســا راکـەن
ئەوانەی لە ناوچەی یەهودیادان بەرەو چیاکان ،ناوشار
بەجێ بهێڵـن ،ئەوانەی لە لادێکانیشەوە رائەکەن نەچنە ناو
شار ،٢٢ چونکە ئەو رۆژانە رۆژی تۆڵـەسەندنەوەیە ،ئەوەی
نووسراوە ئەبێت هەمووی بێتەدی ،٢٣ قوڕ بەسەر سك ـ
پڕان و شیردەران لەو رۆژەدا ،چونکە ناخۆشیەکی گـەورە
دێ بەسەر زەویا و توڕەبوونێکی بەهێز دائەبەزێ بەسەر
خەڵکیا . ٢٤ بە زەبری شمشێر دەست بەسەر ئەکرێن و
بەدیلی ئەبرێن بۆ وولاتانی‌کە ،گەلان ئۆرشەلیم پێ شـێل
ئەکەن ،تا یەزدان دەسەڵاتی بێ‌باوەڕەکان کۆتـای پـێ ـ
ئـەهـێـنـێ .
٢٥ لەم کاتەدا لە رۆژ و لە مانگ و ئەستێرەکانا نیشانە
دەرئەکەون ،گـەلە سەرلێ شێواوەکان ئەکەونە تـەنـگـانەیەکـی
زۆرەوە ،چونکە شەپۆل و کـەف و کـولـی دەریـاکـان جۆش

ئەخۆن و هەڵئەسن. ٢٦ خەڵكی لە ترسا بێ هۆش ئەبن
لەبەرئەوەی نازانن چی بەسەر ناوچەكەیانا دێت. چونكە
ئەوانەی بە ئاسمانەوەن لە جێی خۆیان نامێنن و ئەكەونە
جوڵە. ٢٧ لەو كاتەدا ئەبینرێ كە چۆن كوری لە
مرۆڤ لەدایك بوو،بە شكۆ و هێزەوە لەناو هەورا
دەرئەكەوێت و دێت.
٢٨ (كاتێ ئەم شتانە،دەستی كرد بەوەی كە رووبدات،
هەستن و سەر بەرزكەنەوە،چونكە رزگاریتان نزیك بۆتەوە)
٢٩ ئینجا نمونەیەكی بۆ هێنانەوە ووتی: سەیری دار ـ
هەنجیر و دارەكانی كە بكەن، ٣٠ كاتێ كە ئەبینن ئەوا
گەڵا ئەكات،ئەزانن كە هاوین نزیك بۆتەوە. ٣١ ئێوەش
هەر بەم شێوەیە،كە بینیتان وا ئەم شتانە رووئەدات
بزانن كە مەملەكەتی ئاسمان نزیك بۆتەوە. ٣٢ راستی
پێتان بڵێم: ئەم نەوەیە لەناوناچن،هەتا ئەمانە هەمووی
روونەدات. ٣٣ ئاسمان و زەوی لەناوئەچن،بەڵام ووشە
كانم بەهیچ جۆرێ لەناوناچن.
٣٤ ئاگاداری خۆتان بن،نەوەك دڵتان بڕوات بۆ
یاری و مەزاق و سەرخۆش و بیری ژیان،ئینجا ئەو رۆژە

تان لە كيس بچێ. ٣٥ چونكە هاتنەكەی مسۆگەرە و لە
پڕە،بۆ هەمووان،٣٦ بەخەبەر بمێنەوە و بەردەوام
خەریكی نوێژ كردن بن،تاوەك رزگارتان بێت لە هەموو
ئەم شتانەی كەوا روودەدات،ئینجا رائەوەستێت بەرامبەر
كوڕی لە مرۆڤ لە دایك بوو.
٣٧ عیسا بە رۆژا لە پەرستگاكە خەریكی فێركردن بوو،
لە شەویشا ئەڕۆشتە دەرەوە بۆ ئەو چیایەی ناوی چیای
زەیتون بوو. ٣٨ خەڵكی بەیانی زوو ئەهاتن بۆ
پەرستگاكە،بۆ ئەوەی گوێی بۆ راگرن.

١ جەژنی قوربان نزیك بوو بوەوە،٢ هێشتا هەوڵی
سەرۆك قەشەكان و نووسەرانی شەریعەت بەردەوام بوو بۆ
لەناوبردنی عیسا،بۆ ئەم كارە ترسی ئەوان تەنها لە
هەڵچوونی خەڵكەكە بوو. ٣ شەیتان چووە مێشكی
یەهوزاوە،كە بە ئەسخەریۆتی بەناوبانگ بوو،هەروەها
یەكێك بوو لە دوانزە قوتابیەكەی عیسا. ٤ رۆیشت و
قسەی لەگەڵ سەرۆك قەشەكان و پاسەوانانی پەرستگاكە
كرد،بۆ پیشاندانی رێگەیەك بۆ گرتنی عیسا.
٥ ئەوانیش ئەمەیان زۆر بەدڵ بوو،بڕیاریشیاندا
هەندێ پارەی بدەنێ. ٦ ئەویش بەمە رازی بوو،
چاوەڕێی هەلێكی ئەكرد،بێئەوەی خەڵكەكە پێی بزانن لە
لایەكی لابەلاوە عیسا نیشانی چەند سەربازێ بدات تا
بیگرن.
٧ جەژنی قوربان،ئەو جەژنەی قوربانی تیا سەرئەبررێ
هاتە پێشەوە. ٨ عیسا پەترۆس و یۆحەنای نارد و
پێی ووتن: (بڕۆن نانی جەژنی قوربانمان بۆ ئامادە ـ

کەن ،تا بەیەکەوە بیخۆین .) ٩ پرسیان لێی : (ئەتەوێ لە کوێ ئامادەیکەین ؟) ١٠ پێی ووتن : (کاتێ کە چوونە ناوشار ،یەکێ ئەبینن بە شەربەیە ئاوەوە ،دوایکەون بۆ ئەو ماڵەی بۆی ئەڕوات. ١١ ئینجا بە گەورەی ماڵەکە بڵێن : مامۆستامان پێت ئەڵێت :کوا ئەو ژووری میوانەی لەگەڵ قوتابیەکانما نانی جەژنی قوربانی تیا ئەخۆم ؟ ١٢ ئینجا ئەویش ژوورێکتان لە نهۆمی دووەمی خانووەکە پیشان ئەدات،گەورە و ڕاخراو ئا لەوێدا نانی جەژنی قوربانمان ئامادەکەن .) ١٣ ئەوانیش ڕۆیشتن و شوێنەکەیان دۆزیەوە ،هەروەك عیسا پێی ووتبوون ،ئینجا هەرلەوێ نانی جەژنیان ئامادەکرد .

١٤ کە کاتی نانخواردن هاتە پێشەوە،هەموو قوتابیەکانی ئەوەی کە ئەیەوێ وەك نێرراوی خوێ بیاننێرێت، لەسەر خوان لەگەڵیا دانیشتن . ١٥ ئینجا عیسا پێی ووتن : (زۆر ئارەزوی ئەوەم ئەکرد نانی جەژنتان لەگەڵا بخۆم ،پێش ئەوەی بکەومە ئازارەوە. ١٦ پێتان ئەڵێم :ئیتر نانی جەژن ناخۆم تاکو پادشاهێتی یەزدانم تیا دێتەدی .) ١٧ جامێ شەرابی هەڵگرت و سوپاسی

یەزدانی کرد و ووتی : (بگرن ،بەشی‌کەن لە نێوانتانا .
١٨ پێتان ئەڵێم : ئیتر من لە بەری ترێ ناخۆمەوە تا
پادشاهێتی ئاسمان دێت .) ١٩ دوای ئەمە نانێکی
هەڵگرت و سوپاسی یەزدانی کرد ،نانەکەی لەت کرد و
دای پێیان و ووتی : (ها ئەمە لەشمە ،ئەوەی لە پێناوتانا
بەخت ئەکرێ ،یادی بکەنەوە تاوەك ئازارم و مردنم لەیاد
نەکەن .) ٢٠ ئینجا دوای نان‌خواردنەکە ،جامی هەڵ ـ
بڕی و ووتی : (ئەم جامە بریتی‌یە لە سەردەمی تازە کە
دروست ئەبێت بە خوێنی من ،ئەوەی لە پێناوتانا ئەڕژێ
٢١ ئەوەش کە ئەمدات بە دەستەوە ،ئێستا لەسەر ئەم
خوانە لەگەڵمایە . ٢٢ کوڕی لە مرۆڤ لەدایك بوو
پێویستە بڕوات لەسەر ئەو ڕێگەیەی کە دانراوە ،بەڵام
قوڕ بەسەر ئەو کەسەی کە ئەیدا بە دەستەوە .)
٢٣ قوتابیەکانی لەناو خۆیانا کەوتنە پرسیار کردن : (تۆ
بڵێی کێ بێ ئەمەی ئەوە ئەکات ؟)
٢٤ ئینجا دوای ئەمە بوو بەشەرە قسەیان لەناو یەکا کە
گوایە ئایا کامیان بە گەورەتر یان بە مەزنتر دائەنرێ
لە ناویانا . ٢٥ عیسا پێی ووتن : (لەم جیهانەدا

گەورەكان گەل پێشێل ئەكەن ،دیكتاتۆرەكانیش تەنها
خەریكی ئاهەنگ گێرانی خۆیان ئەبن. ٢٦ كەواتە با
هەولتان بۆ دەستكەوتنی گەورەیی نەبێ ،بەلكو با گەورە
تان ببێ بە بچووكتان و پێشرەوتان وەك ئیشكەرێكی
ساكار وابێت. ٢٧ گەورەكانی ئەمڕۆ كێن؟ ئەوانن كە
پالیان لێداوەتەوە و ئیشیان بۆ ئەكرێ ،یان ئەوانن كە
ئیش ئەكەن؟ شتێكی ئاشكرایە ئەوانەن كە ئیشیان بۆ
ئەكرێ. ئەوەتا من لە نێوانتانا وەك ئیشكەرێكم. ٢٨ ئێوە
لە رۆژانی تاقیكردنەوە و ناخۆشیما ،پشتگیریتان كردم.
منیش لە رۆژانی حوكمرانیما بەشداری كردنی حوكم ـ
رانیتان پێئەسپێرم ،هەر بەوشێوەیەی كە باوكم بە منی
سپاردووە. ٣٠ تاوەك لە پادشاییەكەما ،لەسەر خوانم
بخۆن و بخۆنەوە و لەسەر كورسی حوكمرانی دانیشن و
هەر دوانزە خێلەكەی ئیسرائیل تاوانبار بكەن.
٣١ (سەمعان ،سەمعان ،ئەوەتا شەیتان لە دەور و
خولتانە ،تاوەك هەلتان سەنگێنێ، ٣٢ بەلام من نوێژم
بۆ كردیت ،تاوەك باوەڕت بە با نەڕوات ،كاتێ
ئەگەڕێیتەوە بۆ باوەرت ،باوەری خۆت و برایانت بەهێزكە)

٣٣ ئینجا پەترۆس ووتی : (گەورەم ،من ئامادەم بۆ
بەندینخانە و بۆ مردنیش لەگەلت بێم) ٣٤ عیسا ووتی
(پەترۆس من پێت ئەلێم ،پێش ئەوەی کەلەشێری بەیانی
بخوێنێ ،تۆ سێ جار بە من ئەلێیت: من ئەم کابرایە
ناناسم.)
٣٥ ئینجا پێی ووتن : (کاتێ من ئێوەم نارد بەبێ
توێشو بەبێ پێلاو،ئایا پێویستان بە هیچ بوو؟)ئەوانیش
پێیان ووت: (نەخێر) ٣٦ ئینجا پێی ووتن : (بەلام
ئێستا ،ئەوەی پریاسکەی پارەی هەیە،با بیبات لەگەل
خۆیا ،هەروەها ئەوەی چارۆکەیەك نانی هەیە با بیبات
لەگەل خۆیا . ئەوەش کە نیەتی ،با جلەکانی بفرۆشێت و
بە پارەکەی شمشێرێکی پێ بکرێ.
٣٧ من پێتان ئەلێم: پێویستە بێتەدی ،ئەوەی لەبارەی
منەوە نووسراوە کە ئەلێت(لە ریزی تاوانبارانا دایان نا)
٣٨ پێیان ووت: (گەورەم ئەوەتا دوو شیر لێرە هەیە.)
پێی ووتن : بەسیەتی ، (مەبەستم دەرخستنی گەورەیی ئەو
گیروگرفتە ترسناکەیە کە دێتەرێتان.)
٣٩ عیسا هەروەك جارانی‌کە ،رۆیشت بۆسەر کێوی

زەيتون ،قوتابيەكانيش دوای‌كەوتن . ٤٠ كاتێ گەيشتە ئەو
شوێنە ،بە قوتابيەكانی ووت: (نوێژ كەن بۆ ئەوەی
كە نەكەونە تاقی‌كردنەوە .) ٤١ چەند هەنگاوێك لێيان
دووركەوتەوە ،چۆكی‌دادا و دەستی‌كرد بە نوێژ كردن .
٤٢ ووتی : (ئەی باوك ،گەر ئەبێتئەم ئازارەم لێ‌دوور -
خەرەوە ،بەلاّم با بە خواستی خۆت بێت نەك بە خواستی
من .) ٤٣ لەم كاتەدا ،فريشتەيەك لە ئاسمانەوە
دەركەوت و توانا و هێزی زياتری دا بە عيسا .
٤٤ لێرەدا عيسا مل‌ملانی لەگەڵ مردنا ئەكرد و زۆر بە
گەرمی نوێژی ئەكرد ،بە شێوەيەك كە ئارەقی لەشی وەك
دڵۆپەی خوێن ئەرژايە سەر زەوی . ٤٥ دوای ئەمە
هەستا و گەرايەوە بۆلای قوتابيەكانی ،سەيری‌كرد هەموو
خەويان لێ‌كەوتووە . ٤٦ ئينجا پێی ووتن : (ئەوە چيە؟
هەستن و نوێژكەن ،تا نەكەونە تاقی‌كردنەوە .)
٤٧ لەوكاتەدا كە عيسا ئەدوا ،چەند پياوێك هاتن بەرەو
رووی عيسا ،يەهوزا كە يەكێ بوو لە قوتابيەكانی عيسا ،
پێشيان كەوتبوو ،لە عيسا هاتە پێشەوە تاوەك ماچی‌كات.
٤٨ لێرەدا عيسا پێی ووتن : (ئەی يەهوزا ،كوری لە

مرۆڤ لەدایك بوو،بە ماچ نیشانی ئەوان ئەدەیت و ئەی‌دەیت بەدەستەوە ؟)

٤٩ کاتێ ئەوانەی دەوروپشتی عیسا ،زانیان بەوەی کە خەریکە شتێ رووئەدات،ووتیان : (گەورەم دەست کەینە شمشێر وەشانن ؟) ٥٠ لێرا یەکێکیان شمشێری وەشان و گوێی راستی ئیشکەری یەکێ لە سەرۆك قەشەکانی بڕی.

٥١ عیسا فرمانی‌داو ووتی (دەست هەڵگرن ،راوەستن) ئینجا دەستی هێنا بە گوێی کابرادا و چاکی کردەوە.

٥٢ ئەو کۆمەڵەی هاتبوونە سەر عیسا ،بریتی بوون لە سەرۆك قەشەکان و پاسەوانانی پەرستگاکە و پیرانی گەل، عیسا پێی ووتن : (خۆ من دز و جەردە نیم،ئاوها بە شمشێر و کوتەکەوە هاتونەتە سەرم.) ٥٣ خۆ من هەموو رۆژێ لەگەڵتانا بووم لە پەرستگاکەدا ،کەچی هیچ دەستتان بۆ نەبردم. ئەمڕۆ تاریکی دەسەڵاتی هەیە و رۆژ رۆژی خۆتانە.

٥٤ سەربازە پاسەوانەکان ،عیسایان گرت و بردیان بۆ کۆشکی گەورەی قەشەکان. پەترۆس دوور بە دوور دوایان کەوت. ٥٥ کاتێ هەندێ لە پاسەوانەکان لە گۆڕەپانی

کۆشکەکەدا ،ئاگریان کردەوە و هەندێکیان لە دەوروپشتی
ئاگرەکە دانیشتن ،پەترۆسیش چوو لەگەڵیانا دانیشت.
٥٦ یەکێ لە ئیشکەرەکانی ئەوێ کە لە روناکیەکەدا
دانیشتبوو پەترۆسی دی ،جوان تێی‌روانی و ووتی : (ئا
ئەمەش لەگەڵیا بوو.) ٥٧ بەڵام پەترۆس بەرپێچی
دایەوە و ووتی : (ئافرەت،من ئەو کابرایە ناناسم.)
دوای ماوەیەکی کەم،یەکێکی‌کەشی دی ووتی : (تۆش
لەوانیت)بەڵام پەترۆس ووتی :کابرا ،نەخێر من لەوان نیم)
٥٩ ئینجا نزیکەی یەك کات ژمێری‌کە ،یەکێکی‌کە ووتی :
(بەراست ئەمیش لەگەڵیا بوو،چونکە ئەمیش خەڵکی
شاری جەلیلە.) ٦٠ پەترۆس ووتی : (کابرا ،من نازانم تۆ
چی ئەڵێت.) هێشتا قسەکەی تەواو نەکرد بوو،
کەڵەشێری بەیانی خوێندی. ٦١ لێرەدا عیسا ئاوڕی -
دایەوە و سەیرێکی پەترۆسی کرد ،ئینجا پەترۆس بیری
عیسای کەوتەوە کە پێی ووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری
بەیانی بخوێنێ تۆ سێ جار بە من ئەڵێیت من ئەم
کابرایە ناناسم.) ٦٢ ئینجا پەترۆس چووە دەرەوە و
گریانێکی بەکوڵ گریا. ٦٣ بەڵام ئەوانەی کە پاسەوانی

عیسایان ئەکرد ،دەستیان کرد بە پیاکێشانی و گاڵتە ـ
پیکردن پێی ، ٦٤ چاویان ئەگرت و لێیان ئەپرسی :
(پێمان بڵێ ،کێ بوو ئەوەی ئێستا پیای کێشایت؟)
٦٥ سەرەرای ئەمەش قسەی خراپی زۆریان پێ ووت.
٦٦ کاتێ رۆژ بووەوە ،ئەنجومەنی پیرانی گەل ،ئەوانەی کە
لە سەرۆك قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت پێك هاتبوون ،
کۆبوونەوە و عیسایان بانگ کردە بەردەمیان . ٦٧ پێیان
ووت: (ئەگەر تۆ مەسیحی ،پێمان بڵێ .) ئەویش پێی
ووتن : (گەر ئەمەتان پێ بڵێم،باوەڕ ناکەن ، ٦٨ گەر
لێشتان بپرسم،وەلاّم نادەنەوە . ٦٩ لە ماوەیەکی کەما ،
ئیتر کوری لە مرۆڤ لە دایك بوودائەنیشێ لەلای
راستی یەزدانەوە .) ٧٠ لێرەدا هەموو بە سەرسامیەوە
ووتیان : (ئەتەوێ بەمەدا بڵێیت کە من رۆڵەی یەزدانم؟
عیسا پێی ووتن : (بەڵێ ئێوە راستتان ووت،من ئەوم .)
٧١ ئینجا ووتیان : (ئیتر پێویستی چیمان بە شایەت
هەیە؟ئەوەتا ئێمە گوێمان لێ بوو بە گوێی خۆمان .)

١ دوای ئەمە ئەنجومەنی پیران هەستان و عیسایان برد بۆلای پیلاتۆس کە لێپرسراوی رۆمەکان بوو لەو ناوچەیە. ٢ دەستیان کرد بە تاوانبار کردنی،ووتیان: (بۆمان دەرکەوتووە کە ئەم کەسە رێ تێکئەدات لە گەلەکەمان،هەروەها هانی خەڵکی ئەدات کە سەرانە نەدەن بە قەیسەر و خۆشی بە مەسیحی پادشاە دائەنێ) ٣ پیلاتۆس لێی پرسی: (تۆیت پادشای جولەکە؟) عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت) ٤ ئینجا پیلاتۆس بە سەرۆك قەشەکان و خەڵکەکەی ووت: (من هیچ گوناهێك لەم کەسەدا نابینم) ٥ بەلام ئەوان پێیان داگرت و ووتیان (ئەم کابرایە گەل ئەهەروژێنێ،لە هەموو ناوچەی یەهودیادا،هەر لە جەلیلەوە تا ئێرە خەریکی فێرکردن و هاندانی خەڵکە.) ٦ کاتێ پیلاتۆس ناوی جەلیلی بیست،ووتی: (ئایا ئەم کابرایە خەڵکی جەلیلە؟) ٧ لە وەڵاما زانی کە ئەو سەر بەو ناوچەیە کە هێرۆدس حوکم ـ ڕانی،تیا ئەکات،ئەمە بوو بە هۆی ئەوەی کە خۆی لەم

باسە دوورخاتەوە،جا عیسای نارد بۆ لای هێرۆدس.
٨ کاتێ هێرۆدس عیسای بینی،زۆر پێی خۆش بوو.
چونکە دەمێك بوو زۆر باسی عیسای بیستبوو،ئەیویست
خۆی و کارێ لە کارە سەرسوڕهێنەرەکانی ببینێت.
٩ جۆرەها پرسیاری لێکرد ،بەلاّم ئەو هیچ وەلاّمێکی
نەدایەوە. ١٠ سەرۆك قەشەکان و نووسەرانی شەریعەت،بە
گەرمی تاوانباریان ئەکرد. ١١ هەروەها هێرۆدس و
سەربازەکانیش بەرقەوە سەیریان کرد و تێر گالّتەیان
پێکرد ،ئینجا پالّتۆیەکی بریسکەداری پادشاهانەی لەبەر
کرد و ناردیانەوە بۆ لای پیلاتۆس. ١٢ هەرچەندە کە
هێرۆدس و پیلاتۆس دوژمنایەتی کۆنیان لە نێوانا بوو،
بەلاّم لەو رۆژەدا بوو بوون بە هاورێی یەکتری.
١٣ پیلاتۆس سەرۆك قەشەکان و پێشرەوانی گەلی بانگ
کرد. ١٤ پێی ووتن: (ئێوە ئەم کابرایەتان وەك رێ لە
گەل تێكدەر،هێنا بۆ لام،ئەوەتا منیش دوای ئەوەی لە
باسەکەم کۆلّیەوە،هیچ گوناهێ نابینم لەم کابرایەدا،
بەوەی ئێوە تاوانباری ئەکەن. ١٥ دیارە هێرۆدسیش
هیچ هەلّەیەکی تیا شك نەبردوە،بۆیە ناردویەتیەوە بۆ

لامان. ئەوەتا ئەم كابرايە شتێكی وای نەكردوە كە
شایانی مردن بێت. ١٦ فرمانی لە قامچی دانی
ئەدەم بەسەرا و بەرەڵای ئەكەم. ١٧ پیلاتۆس هەموو
ساڵێك لە جەژنی قوربانا ،لەسەر داواكردنی خەڵكەكە
یەكێ لە زیندان كراوانی بۆ ئازاد ئەكردن. ١٨ بەڵام
خەڵكەكە هاواریان كرد ،ئەمە بكوژە و باراباس مان بۆ
ئازادكە.
١٩ ئەم كابرایەش دیل كرابوو بەهۆی ئاژاوە نانەوە و
كوشتنەوە. ٢٠ پیلاتۆس دیسانەوە بۆ دووەم جار،ئارەزوی
خۆی دەربڕی ،بۆ بەرەڵا كردنی عیسا. ٢١ هەموو
هاواریان كرد: (لەخاچی بە،لە خاچی بە.)
٢٢ ئینجا بۆ جاری سێهەم،لێی پرسین: (چ خراپەیەكی
كردوە،من هیچ گوناهێكی تیا نابینم كە شایانی مردن
بێت،ئێستا فرمانی لە قامچی دانی بۆ دەرئەكەم و
بەرەڵای ئەكەم.) ٢٣ ئەوانیش پێیان داگرت و بە
دەنگی بەرز هاواریان كرد و داوای لە خاچ دانیان
كرد ،بەمە دەنگیان سەركەوت. ٢٤ ئینجا پیلاتۆس
فرمانیدا كە داواكاریەكەیان جێبەجێ بكرێ.

٢٥ ئازادی کرد ئەوەی لەبەر ئاژاوە و کوشتن زیندان
کرابوو،لەسەر داواکاری ئەوان. عیساشی خستە ژێر
بڕیاری ئەوانەوە.
٢٦ لەو کاتەدا کە ئەیان برد بۆ لە خاچ دان،کابرا -
یەکێیان گرت کە لە قەیرەوانەوە هاتبوو،بەناوی
سەمعانەوە تازە لە کێڵگەکەی گەڕابووەوە،خاچەکەیان
دا بەسەر شانیا تاوەك دوا بە دوای عیسا هەڵی -
گرێت. ٢٧ خەڵکێکی زۆر دوای کەوتبوون،هەروەها ئەو
ژنانەی کە ئەگریان و لە خۆیان ئەدا. ٢٨ عیسا
ئاوڕی بۆ دانەوە و ووتی: (ئەی ئافرەتانی ئۆرشەلیم بۆ
من مەگرین،بۆ خۆتان و بۆ منالەکانتان بگرین.
٢٩ رۆژانێك دێت،تیایا ئەڵێن،خۆزگەمان بەو
ژنانەی کە هیچ منالیان نەبووە. ٣٠ ئینجا بە
شاخەکان ئەڵێن،بروخێ بەسەرمانا،بە گردەکانیش ئەڵێن
دامان پۆشە. ٣١ کە بێگوناە ئاوها لێ بکرێ،ئەی
ئەبێ گوناهباران چی لێ بکرێ؟)
٣٢ هەر لەو کاتەدا لەگەڵ عیسادا،دوو کابرای دز
ئەبران بۆ لە خاچ دان.

٣٣ كاتێ گەیشتنە ئەو شوێنەی کە بە کاسەی سەر ناو ـ
ئەبرا ،لەگەڵ دوو دزەکەدا لە خاچیان دا ،یەکێ لە لای
راستیەوە ئەوی کەش لە لای چەپیەوە . ٣٤ عیسا ووتی :
(ئەی باوك ،لێیان خۆش بە ،چونکە نازانن چی ئەکەن .)
ئینجا جلەکانی عیسایان دانا و گرەویان لەسەر کرد .
٣٥ خەڵکەکە راوەستا بوون سەیریان ئەکرد ،هەروەها
سەرۆکەکانیش ،توانجیان لێ ئەدا و ئەیان ووت : (خەڵکی
کەی رزگار کرد ،گەر ئەمە مەسیحە و لای یەزدانەوە
هاتووە ،با خۆی رزگار کات .)
٣٦ دیسان سەربازەکانیش ،گاڵتەیان پێ ئەکرد ،لێی
نزیك ئەبوونەوە و سرکەیان پێ ئەدا ، ٣٧ ئەیان ووت :
(گەر تۆ پادشای جولەکەی ،خۆت رزگارکە .) ٣٨ پارچە
یەك تەختەیان بەسەر سەریا هەڵواسی بوو ،تیایا نووسرا
بوو ،ئا ئەمەتا پاشای جولەکە .
٣٩ یەکێ لە دزەکان ،دەستی کرد بە قسە پێ ووتنی و
ووتی : (تۆ مەسیحی ؟دەباشە خۆت رزگارکە و ئێمەش)
٤٠ بەلام ئەوی کەیان ،چوو بەگژیا و ووتی : (تۆش لە
یەزدان ناترسی ،لەگەڵ ئەوەی کە لە هەمان ئازارایت .

٤١ ئەوەی بەسەر ئێمەدا دراوە،راستە،بەرامبەر بەوەی کە
کردومانە. بەڵام ئەمەی ئەم راست نیە،چونکە هیچی
نەکردوە.) ٤٢ ئینجا ووتی: (ئەی عیسا لە یادم مەکە
کاتی حوکمرانیەکەت.) ٤٣ عیسا پێی ووت: (راستی پێت
بڵێم: هەر ئەمڕۆ لەگەڵما ئەبیت لە بەهەشتا.)
٤٤ نزیکی کات ژمێری دوانزەی نیوەرۆ،تاریکی باڵی
کێشا بەسەر هەموو زەویدا،تاوەك کاتژمێری سێی
نیوەرۆ. ٤٥ رۆژ تاریك بوو،دیواری پەرستگاکە لە
ناوەراستا درزی برد. ٤٦ عیسا بە دەنگی بەرز
هاواری کرد و ووتی: (ئەی باوك،ئەوا رۆحم ئەسپێرمە
دەستت.)ئەمەی ووت و رۆحی سپارد.
٤٧ کاتێ سەرۆکی سەد سەربازەکەی کە لەوێدا بوو،
ئەمەی بینی،ستایشی یەزدانی کرد و ووتی (لە راستیا
ئەو کابرایە بێ گوناە بوو) ٤٨ هەروەها ئەو خەڵکەی
کە کۆ بووبوونەوە لەویا،بۆ سەیرکردنی لە خاچ دانەکە،
کاتێ ئەمەیان بینی،دەستیان کردەوە بە سنگ کوتانن.
٤٩ بەڵام هەموو ناسیاوەکانی عیسا،لەگەڵ ئەو ئافرەتا-
نەش کە لە جەلیلەوە لەگەڵیا هاتبوون،لە دوورەوە

راوەستا بوون و ئەیان روانیە ئەم رووداوانە.
٥٠ لەناو ئەندامانی ئەنجومەنی بالادا،کابرایەك هەبوو
ناوی یوسف بوو،کابرایەکی باش و بێگوناه بوو، ٥١ رازی
نەبوو بە بڕیار و هەڵسوکەوتی ئەندامانی ئەنجومەن و
کرداریان. لە شاری رامەی ناوچەی یەهودیا بوو،لەوانە
بوو کە چاوەڕوانی مەملەکەتی ئاسمانی ئەکرد. ٥٢ هاتە
لای پیلاتۆس و داوای لاشەکەی عیسای لێکرد.
٥٣ ئینجا لەسەر خاچەکە هێنایە خوارەوە و
لە قوماشێکی کەتانی پێچا. بردی و خستیە گۆڕێکەوە کە
لە بەرد دروست کرابوو،هێشتا کەسی تێنەچوو بوو.
٥٤ ئەو رۆژەش رۆژی خۆ ئامادە کردن بوو بۆ رۆژی
شەممە،چونکە نزیك بوو. ٥٥ ئەو ئافرەتانەی کە لە
جەلیلەوە بە دوای عیساوە بوون،دوای یوسف کەوتن،
گۆڕەکەیان بینی و دییان کە چۆن لاشەکەی لەوێدا
دانرا. ٥٦ ئینجا گەڕانەوە و رۆن و بۆن و ئەم شتانە
یان ئامادە کرد بۆ چەور کردنی لاشەکە،رۆژی شەممەش
بەپێی راسپاردە،پشویان دا.

١ ئافرەتەکان ،رۆژی یەك شەممە بەیانی زوو ،بە خۆیان و
بۆن و رۆنەکەی ئامادەیان کرد بوو ،هاتنە سەر گۆڕەکەی
٢ سەیریان کرد کە بەردی سەر گۆڕەکە لا چووە ،
٣ لاشەکەی عیساش لەوێ نەماوە . ٤کاتێ کە لەم کارە
سەریان سوڕما بوو ،لەپڕ دوو کابرایان بە جلی بریسکە
دارەوە بە تەنشتی خۆیانەوە دی . ٥ ترس دای گرتن و
سەریان شۆڕ کردە سەر زەوی ،دوو کابرا کە لێرەدا
ووتیان : (بۆچی ئەگەرێن بە دوای یەکێکی زیندوا لەناو
ئەم مردوانەدا ؟ ٦ ئەو لێرە نیە ،زیندووبۆتەوە ،بیرکەنەوە
لەوەی کە لە شاری جەلیل پێی ووتن . ٧ ئەو ووتی :
کوڕی لە مرۆڤ لە دایك بوو ،پێویستە بدرێ بە دەست
گوناهبارانەوە ،جا لە خاچ بدرێ و لە رۆژی سێهەما
هەستێتەوە) ٨ ئەوانیش لێرەدا قسەکانی عیسایان هاتەوە
یاد . ٩ گۆڕەکەیان بەجێ هێشت و گەڕانەوە ،هەوالّی
ئەم شتانەیان هەموو دا بە یانزە قوتابیەکە و ئەوانی کە .
١٠ ئەوانەی هەوالّی ئەم شتانەیان گەیاند ،بریتی بوون

لە مریەمی مەجدەلی ،یۆنا ،مریەمی دایکی یاقوب و
هەندێ ئافرەتی تر کە لەگەڵیانا هاتبوون . ١١ گێرانە
وەی قسەکانیان هەر لە وڕێنەی ئەکرد ،بۆیە باوەڕیان
پێ نەکردن . ١٢ ئینجا پەترۆس هەستا و رای کرد بۆ
سەر گۆڕەکە ،کە دانەویەوە تەنها هەر ئەو قوماشەی دی
کە تێیەوە پێچرا بوو ،ئینجا ئەوێی بەجێ هێشت ،زۆر بەسەر
سوڕمانەوە لەوەی کە رووی دا بوو .
١٣ دووان لەوان ،لەو رۆژەدا چوون بۆ دێیەك نزیکەی
حەوت میل لە ئۆرشەلیمەوە دوورە ،کە ناوی عیمواسە .
١٤ لە ڕێ باسی ئەو شتانەیان ئەکرد کە رووی دا بوو .
١٥ لەو کاتەدا کە قسەیان ئەکرد ،عیسا خۆی نزیك بووەوە
لێیان و لەگەڵیانا رۆی بە رێدا . ١٦ بەڵام چاویان
بەسترا لە ناسینی . ١٧ عیسا پرسی لێیان : (ئەوە
باسی چی ئەکەن بەرێوە ؟) ١٨ بە سەرسوڕمانێکەوە ،
راوەستان ،یەکێکیان کە ناوی کەلیۆپاس بوو ووتی : (چیە ،
ئەڵێت هەر تۆ نامۆیت کە لە ئۆرشەلیما لات داوە ئاگات
لەوە نیە کە لەم رۆژانەدا رووی دا ؟) ١٩ ئینجا پێی
ووتن : (چی رووی داوە ،نایگێڕنەوە بۆم ؟) ووتیان : (تۆ

ناوی عیسات نەبیستوە،ئەوەی لە ناسرە بوو،ئەوەی کە
نێرراوی یەزدان بوو وە زۆر تواناداربوو،لە قسە و کاریا
بەرامبەر بە یەزدان و بەرامبەر بە خەڵکی. ٢٠ دوایی
سەرۆك قەشەکان و دادپەروەران ناردیان بۆ لە خاچ ـ
دان. ٢١ ئێمە هیوامان بەوە بوو کە ئەو مەسیحی
چاوەڕێ کراو بێت،ئەوەی یەزدان پەیمانی داوە بینێرێت
بۆ رزگاریمان. لەگەڵ ئەوەشا کە ئەمڕۆ رۆژی سێهەمە
ئەمە رووی‌داوە،٢٢ هەندێ لە ئافرەتەکانمان،بە
هەواڵێك زۆر سەریان سوڕ هێناین چونکە بەیانی زوو
چووبوونە سەر گۆڕەکە،٢٣ لاشەکەیان نەبینی بوو،ئینجا
گەڕانەوە و ئەمەیان باس کرد و ووتیان:ئێمە دوو
فریشتەشمان دی کە ئەیان ووت: ئەو زیندوە.
هەندێ لە ئێمە چووە سەر گۆڕەکە و سەیریان کرد ئەوەی
ئافرەتەکان گێڕایانەوە راستە و لە گۆڕەکەدا کەسیان
نەدی. ٢٥ ئینجا عیسا پێی ووتن: (ئەی تێ ـ
نەگەیشتوان،ئەی کەم باوەڕان،بە هەموو ئەوانەی کە
نێرراوانی یەزدان باسیان کردوە،٢٦ ئەی باشە
نەئەبوایە کە عیسای مەسیح ئەم ئازارانە بچێژێ و ئینجا

سەرکەوتن بەدەست بهێنێت؟) ٢٧ ئینجا دەستی کرد
بە روون کردنەوەی ئەو شتانەی کە لەسەری نووسراوە،هەر
لە موساوە تا دوا نێرراوی یەزدان. ٢٨ وردە وردە
نزیك ئەبوونەوە لەو دێیەی کە قوتابیەکان بۆی هاتبوون.
عیسا وا خۆی نیشاندا کە ئەو ئەروات بۆ شوێنێکی دوور
تر. ٢٩ قوتابیەکان زۆریان لێکرد و ووتیان: (ئەوا رۆژ
ئاوا ئەبێت و تاریك ئەبێت،بمێنەرەوە لامان.) ئەویش
بەمە رازی بوو،لەگەڵیانا هاتە ماڵەوە. ٣٠ کاتێ
لەسەر خوان دانیشتن،دەستی برد نانەکەی هەڵگرت،
پیرۆزی کرد و لەتی کرد،ئینجا دای پێیان.
٣١ دەست بەجێ چاویان کرایەوە و ناسیانەوە،ئینجا
لەبەر چاویان نەما. ٣٢ یەك بە یەکیان ووت: (ئەمە
بۆیە کاتێ لە رێ قسەی بۆ ئەکردین،دڵمان لەناو
سنگمانا وەك ئاگر گری گرتبوو.) ٣٣ دوای ئەمە
یەکسەر هەستان و گەڕانەوە بۆ ئۆرشەلیم،سەیریان کرد
یانزە قوتابیەکە و ئەوانەی کە لەگەڵیانن،هەموو کۆبوو -
نەتەوە، ٣٤ بانگیان ئەکرد و ئەیان ووت: (راستە گەورە
مان هەستاوەتەوە،دەریش کەوتووە بۆ سەمعان.)

٣٥ لێرەدا هەردوکیان دەستیان کرد بە گێڕانەوەی
ئەوەی لە ڕێگادا ڕووی‌دا بوو،ئینجا چۆن لە کاتی نان
شکاندنەکەدا ناسیانەوە.
٣٦ لەو کاتەدا کە لەم باسە ئەدوان،عیسا خۆی هاتە
ناوەڕاستیانەوە،لە نێوانیانا ڕاوەستا،پێی ووتن: (سلاوتان
لێ‌بێت) ٣٧ بەڵام لەبەر ترس و لەرزی خۆیان وایان
زانی ئەمە خەیاڵە. ٣٨ عیسا پێی ووتن: (ئەوە بۆچی
وا سەرتان لێ‌شێواوە؟بۆچی دوو دڵن؟ ٣٩ سەیری
دەست و قاچم کەن،دەستم لێ‌دەن،خەیاڵ گۆشت و
ئێسقانی نیە وەك ئەم گۆشت و ئێسقانەی ئێستا هەمە)
٤٠ کاتێ ئەمەی ووت دەست و قاچی کە شوێنی بزمارە
کانی پێوە بوو،نیشانی دان. ٤١ لە خۆشیا بە تەواوی
باوەڕیان نەئەکرد و زۆر سەریان سورمابوو پێی ووتن:
(هیچتان لێرە هەیە کە بخورێت؟) ٤٢ پارچەیەك
ماسی هەڵگرت. ٤٣ لەبەر چاویانا خواردی.
٤٤ ئینجا پێی ووتن: ئا ئەمەیە ئەو قسانەی کە بۆم
کردن،کاتێ لەگەڵتانا بووم: پێویستە هەموو ئەوانەی کە
لە شەریعەتی موسا و نێرراوانی یەزدان و زەبورا هەن و

نووسراون ببێته دی. ٤٥ ئینجا بیر و هۆشی کردنەوە،
تاوەك تێبگەن. ٤٦ پێی ووتن: (ئا ئاوها نوسراوە،
پێویست بوو کە عیسای مەسیح ئازار بکێشێ و بمرێ و
دوای لە رۆژی سێهەما زیندوببێتەوە. ٤٧ تاوەك داوای
سڕینەوەی گوناه بکات،لەناو هەموو گەلانا،بە دەست ـ
پێکردن لە ئۆرشەلیمەوە. ٤٨ ئەوا ئێوە شایەتی ئەم
شتانەن. ٤٩ ئێستاش ئەینێرم ئەوەی باوکم پەیمانی
پێداوم بەلام جارێ لەناو شارا بمێننەوە،تا ئەو کاتەی کە
لە ئاسمانەوە جلی بەهێزیتان لەبەرئەکرێت) ٥٠ دوای
ئەمە پێشیان کەوت و بردنی بۆ شاری بەیت عەینا بە
دەست بەرزکردنەوەوە داوای پیرۆزی بۆ کردن. ٥١ لەو
کاتەدا کە داوای پیرۆزی بۆ ئەکردن،لێیان جیابوەوە و
بەرزبوەوە بۆ ئاسمان. ٥٢ چۆکیان بۆ داداو ئینجا زۆر
بە شادیەوە گەڕانەوە بۆ ئۆرشەلیم. ٥٣ بەردەوام
ئەرۆیشتن بۆ پەرستگاکە و لەوێ ستایشی یەزدانیان
ئەکرد.